JIPPO

NO 9 80

Syyskuu
Hinta 5,90

Järjestä jippokaveriesi kanssa CASSUTTIEN nopeuslentokisat

Taas tuli lisää jippolaisten pussipostia

MIKSI JA MITEN MEHILÄINEN PISTÄÄ TAI KYY PUREE?

302208-0-09

HALLA-JA PAKKASMITTARI - mitä ne ovat?

Luonnossa

TAPAHTUU SYYSKUUSSA

○ RUSKA ON LAPISSA KAUNEIMMILLAAN KUUN ALKUPUOLISKOLLA
○ PUOLUKAT KYPSYVÄT
○ ON PARAS SIENIAIKA
○ KURJET JA USEIMMAT MUUTTOLINNUT LÄHTEVÄT KOHTI ETELÄÄ
○ SYYSPÄIVÄNTASAUS ON 22. PÄIVÄNÄ: YÖ JA PÄIVÄ OVAT TUOLLOIN YHTÄ PITKIÄ
○ SIILIT JA LEPAKOT ALKAVAT ETSIÄ TALVIPESÄPAIKKAA
○ KESÄN VIIMEISET PERHOSET, HALLA- JA PAKKASMITTARIT, ALKAVAT LENTONSA

RUSKA HEHKUU JO LAPISSA

Vähitellen puut ja pensaat pääsevät väreihinsä etelämpänäkin. Vasta kuukauden kuluttua ruska on huipussaan etelärannikolla.

•

Ruskassa luonto ei säästele värejä. Puissa, pensaissa, varvuissa ja ruohoissa on keltaista, oranssia, violettia ja ruskeaa lukemattomissa eri sävyissä. Tärkeän osan Lapin ruskassa saa tunturikoivu ja vaivaiskoivu, mutta oikea pohjoisen erikoisuus on **maaruska.** Sillä tarkoitetaan matalia varpuja ja ruohoja, jotka useinkin ovat väreiltään puitten ruskaa voimakkaampia ja vaihtelevampia. Maaruskan tärkeimmät kasvit ovat mustikka, juolukka, riekonmarja ja vaivaiskoivu.

•

Vuosittain ruskan voimakkuus näyttää vaihtelevan selvästi. Komeimmat värit ilmestyvät viileinä ja kuulakkaina syksyinä. Lämpimät ja sateiset säät tuovat heikomman ruskan. Joka vuosi tämä värinäytelmä silmiemme iloksi kuitenkin jonkinlaisena tulee. Pohjoisessa siinä on oma erikoinen viehätyksensä. Mutta myös eteläinen Suomi saa omia pohjoisesta poikkeavia ruskan ilmeitä: tummaa havumetsää vasten keltaisten koivujen, haapojen ja vaahteroitten sekä punaisten pihlajien loisto on omalla tavallaan vertaansa vailla.

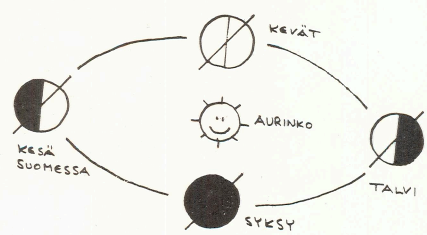
Ruskan salaisuus on puitten ja pensaitten lehdissä. Syksyn tullessa **lehtivihreä alkaa hajota**, ja silloin keltaiset ja oranssit värit pääsevät näkyviin. Pakkaset tuovat lehtiin lisäksi violetteja ja punaisia vivahteita.

YÖ JA PÄIVÄ YHTÄ PITKÄT

Syyspäiväntasauksen aikana aurinko on kautta maapallon horisontin yläpuolella 12 tuntia ja saman ajan se pysyy näkymättömissä. Tuolloin Suomessa ja päiväntasaajan pohjoispuolella päivä alkaa lyhentyä. Niin jatkuu jouluun asti. Silloin on päivä Pohjolassa lyhimmillään ja Lapissa aurinkoa ei näy ollenkaan.

•

Syyspäiväntasaus on muutenkin erikoinen päivä, silloin pohjoisnavalla päättyy puoli vuotta kestänyt yhtäjaksoinen päivä. Seuraavat puoli vuotta aurinko paistaakin vuorostaan etelänavalla ja pohjoisnavalla alkaa puolen vuoden pituinen yö.

•

Tämä kaikki johtuu siitä, että maapallo on kallistunut ratansa tasoon nähden 23,5 astetta. Kiertäessään rataansa auringon ympäri maa tulee puolen vuoden välein asemaan, jolloin yö ja päivä ovat yhtä pitkät. Pohjankesällä, jolloin pohjoisnapa on aurinkoon päin, saadaan runsaasti paistetta Suomessakin. Talvisin tilanne on päinvastoin: aurinko paistaa matalalta eikä tunnu lämmittävän ollenkaan.

HALLAMITTARIT JA NOKKOSPERHOSET

Puistojen ja puutarhojen syyskukissa käyvät **nokkos-, sitruuna- ja liuskaperhoset** innokkaasti mettä hakemassa. Siellä voi nähdä myös komeat **neito-, amiraali- ja ohdakeperhoset.**

•

Näistä amiraali ja ohdakerperhonen eivät selviydy Suomen talvesta, vaan ne vaeltavat tänne etelästä vuosittain. Keväällä saapuneet naarasperhoset munivat, ja toukista kehittyneet kauniit perhoset ovat nyt lennossa.
Nokkosperho ja muut mainitut lajit ovat kestävämpiä. Ne talvehtivat aikuisina ja lentävät uudelleen keväällä, jolloin ne vasta munivatkin.

•

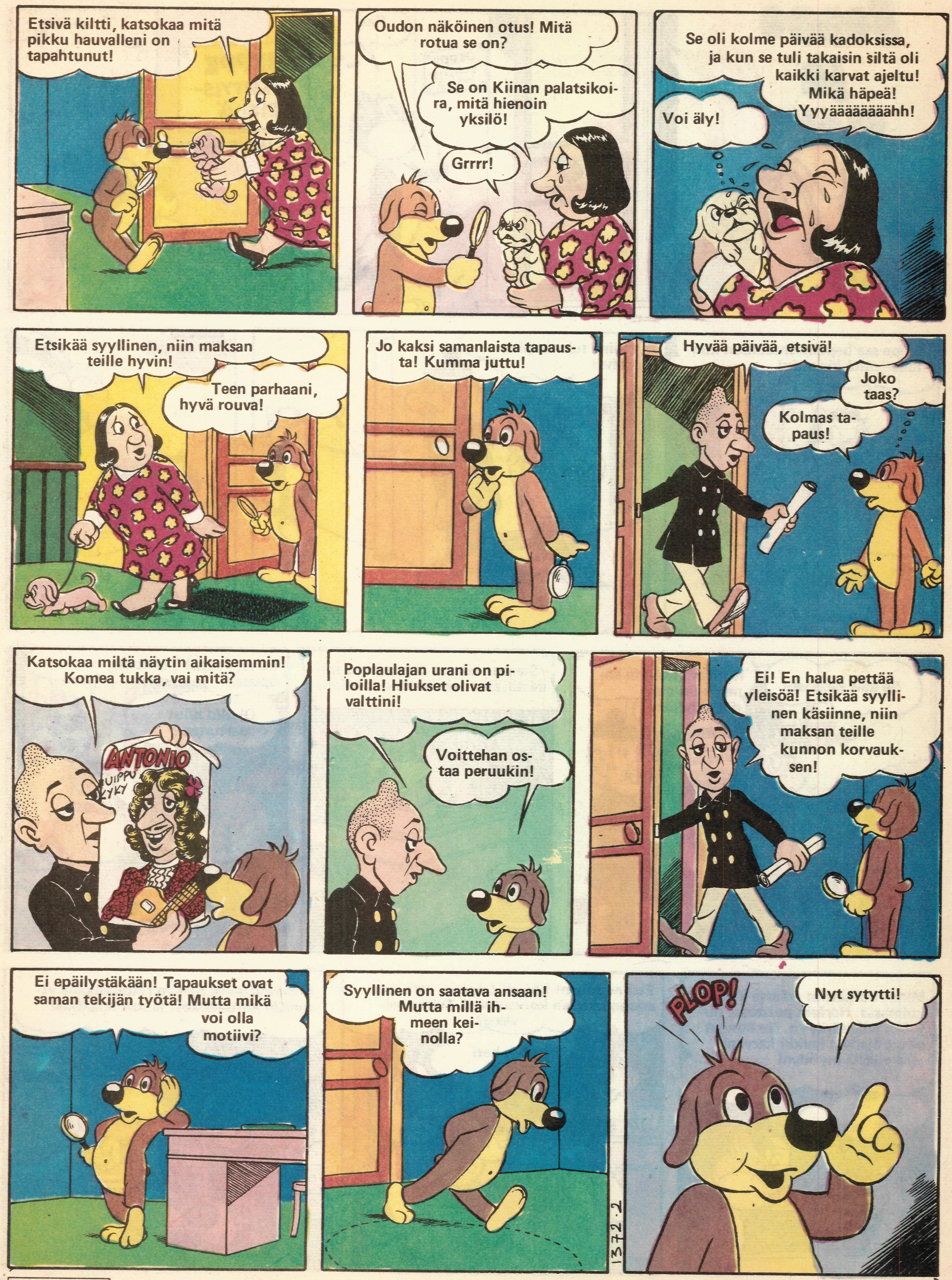
Täysin kylmää pelkäämättömiä ovat pienet **halla- ja pakkasmittarit.** Ne lentävät hyvinkin myöhään syysiltoina pakkasten jo hätyytellessä muut hyönteiset talvehtimispiiloihinsa.

•

Hallamittarilla on siivetön naaras, joka kuoriuduttuaan kiipeää läheisen lehtipuun runkoa pitkin ylös. Koiraan kohdattuaan naaras ryömii puun latvukseen munimaan jo syksyllä. Munat talvehtivat ja keväällä lämmin sää sitten herättää sekä puun silmut että perhosen munassa olevan toukan. Jo kesäkuulla toukka on täysikasvuinen ja koteloituu odottamaan syksyn viileitä ilmoja kuoriutuakseen.

Jos tunnet lentokoneita, menestyt JIPPOKILVASSA, s. 40

Jeppe ja Kolli
Teksti ja kuvitus C. Airnal
JEPPE YKSITYIS-ETSIVÄ
Kas!
JEPPE YKSITYIS-ETSIVÄ
ILMAINEN PALVEL
Jeppe saa hepulikohtauksen kun lukee mitä kirjoitin!
Siinä tulee sopiva uhri!
Se kävi helposti!
Nopeasti autoon ennen kuin meidät nähdään!
SULJETTU SULKEMISEN VUOKSI
Samaan aikaan Jeppe istuu toimistossaan asiakkaita odotellen.
Terve, Jeppe! Tarvitsen apuasi!
Oletko ollut parturissa?
Minut kolkattiin eräässä kadunkulmassa. Heräsin puistossa hirveään päänsärkyyn. Ne konnat olivat ajelleet kaikki karvani aina viiksiä myöden!
Vai niin?
Etsi ne roistot käsiisi! Lupaan, että saat asianmukaisen korvauksen! Tuliko selväksi?
Ryhdyn heti töihin!
Ensimmäiseksi menen rikospaikalle etsimään johtolankoja ja sormenjälkiä!
1372-1

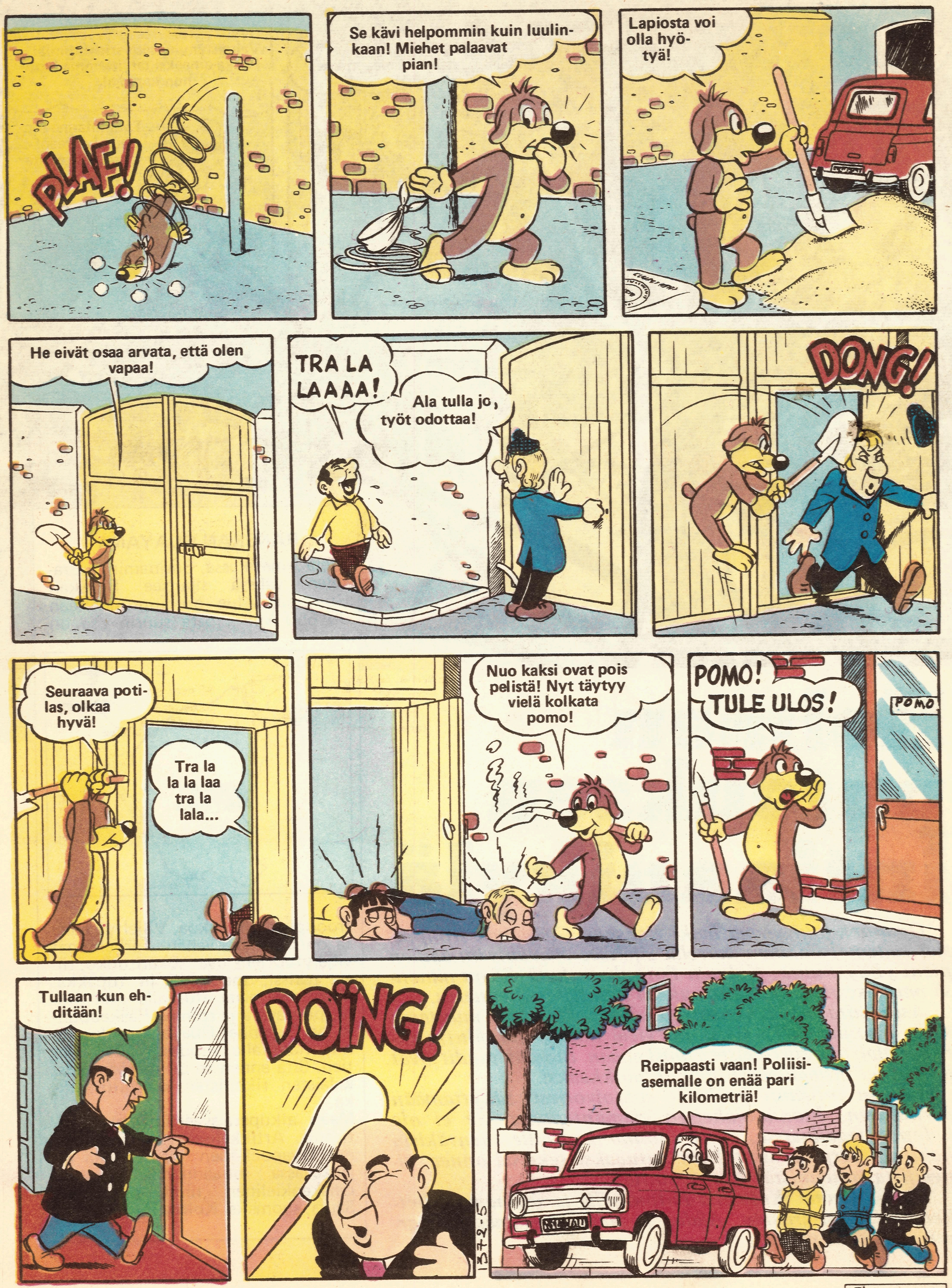

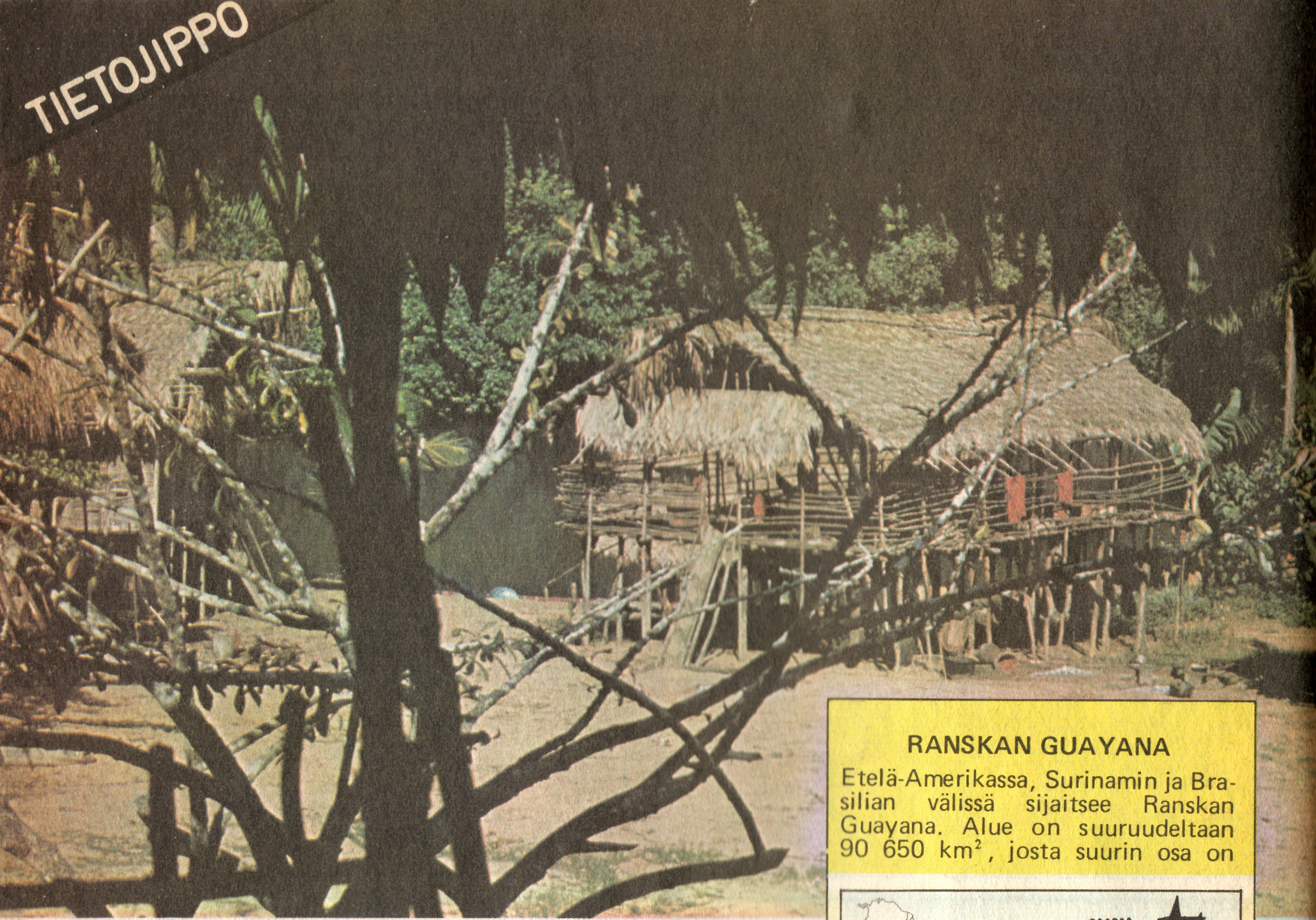
Etsivä kiltti, katsokaa mitä pikku hauvalleni on tapahtunut!
Oudon näköinen otus! Mitä rotua se on?
Se on Kiinan palatsikoira, mitä hienoin yksilö!
Grrrr!
Se oli kolme päivää kadoksissa, ja kun se tuli takaisin siltä oli kaikki karvat ajeltu! Mikä häpeä! Yyyääääääääh!
Voi äly!
Etsikää syyllinen, niin maksan teille hyvin!
Teen parhaani, hyvä rouva!
Jo kaksi samanlaista tapausta! Kumma juttu!
Hyvää päivää, etsivä!
Joko taas?
Kolmas tapaus!
Katsokaa miltä näytin aikaisemmin! Komea tukka, vai mitä?
ANTONIO
Poplaulajan urani on piloilla! Hiukset olivat valttini!
Voittehan ostaa peruukin!
Ei! En halua pettää yleisöä! Etsikää syyllinen käsiinne, niin maksan teille kunnon korvauksen!
Ei epäilystäkään! Tapaukset ovat saman tekijän työtä! Mutta mikä voi olla motiivi?
Syyllinen on saatava ansaan! Mutta millä ihmeen keinolla?
PLOP!
Nyt sytytti!
1372.2

Ryhdyn houkutuslinnuksi! Liimaan itseeni karvoja!
Kävelen kadulla muina miehinä, kuin tavallinen koira!
Jälleen yksi tapaus! Syyllinen on lähistöllä!
Siinä vasta hieno karvaturri!
Nuo kaksi puhuvat minusta!
He seuraavat minua!
Sitä ei kannata kolkata! Pistetään se säkkiin!
Nappaa se äkkiä!
Nyt nopeasti autoon!
OY PENSSELI AB
TUUUT!
TUUUT
Kyllä pomo nyt ilostuu!
POMO
Eikös olekin upeakarvainen rakki?
Hm?
Hieno löytö!
Mitä? Sehän on keinokarvaa! Hölmöt!
Hä?

Karvat on kiinni liimalla!
Ai! Se sattuu!
Mutta sehän on Jeppe!
Niin olen, ja haluan tietää miksi ajelette viattomilta karvat! Kertokaa miksi!
Hyvin yksinkertaisesta syystä! Valmistamme vesivärisiveltimiä! Raaka-aineeksi tarvitsemme luonnon karvoja!
Toimintanne loppuu lyhyeen! Ilmoitan teistä poliisille!
HA HA HA!
Mikä teitä naurattaa?
HA HA HA! HA
Kuolleet eivät puhu poliisille!
Hauskasti sanottu! Ha ha ha!
Pomo on nokkela!
Hoitakaa hänet pois päiviltä!
Mukaan vaan!
Ensin käydään kahvilla, sitten työ!
Hyvä ajatus! Antaa Jepen odottaa!
Minun on päästävä irti! Mutta millä ihmeellä avaan köydet?
Hm? Kenties se onnistuu!
Ylöspäin, hitaasti mutta varmasti!
Vielä vähän, ja olen vapaa!

PLAF!
Se kävi helpommin kuin luulinkaan! Miehet palaavat pian!
Lapiosta voi olla hyötyä!
He eivät osaa arvata, että olen vapaa!
TRA LA LAAAA!
Ala tulla jo, työt odottaa!
DONG!
Seuraava potilas, olkaa hyvä!
Tra la la la laa tra la lala...
Nuo kaksi ovat pois pelistä! Nyt täytyy vielä kolkata pomo!
POMO! TULE ULOS!
POMO
Tullaan kun ehditään!
DOÏNG!
Reippaasti vaan! Poliisiasemalle on enää pari kilometriä!

Kolmen putouksen intiaanikylä

Oyapock-joki virtaa halki Ranskan Guayanan trooppisen sademetsän. Sen varrella sijaitsee Wayapis-intiaanien pieni yhdyskunta, Kolmen Putouksen kylä. Se on nimensä mukaisesti kolmen putouksen kohdalle rakennettu.

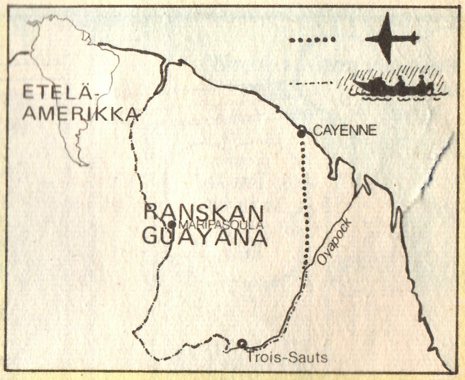
Asukkaita kyläyhteisön piirissä elää vain muutama sata. Vuonna 1815 heitä oli vielä noin 6000. Mutta eurooppalaisten siirtolaisten mukanaan tuomat taudit ovat koituneet intiaaniväestölle kohtalokkaaksi.

Tänään intiaanit pyrkivät epätoivoisesti säilyttämään perinteisen, luonnonläheisen elämäntapansa. Se ei ole helppoa maailmassa, missä luonnonkansoille väenväkisin halutaan tarjota sivistyksen autuaaksi tekevää onnea, aineellista ja henkistä ”hyvinvointia”.

Pistäydymme Kolmella Putouksella ja seuraamme hetken intiaanisisarusten, Alalan ja Mailoun elämää jokivarren viidakkokylässä.

RANSKAN GUAYANA

Etelä-Amerikassa, Surinamin ja Brasilian välissä sijaitsee Ranskan Guayana. Alue on suuruudeltaan 90 650 km², josta suurin osa on

trooppista viidakkoa. Viljeltyä maata on suhteessa vähän. Tärkeimmät viljelytuotteet ovat sokeriruoko, riisi, maissi, maniokki ja tupakka. Vientitavaroista etusijalla ovat kulta, puutavara ja rommi. Pääkaupunki on Cayenne. Guayana on kuulunut Ranskalle vuodesta 1946 lähtien. Sitä ennen se oli pitkään ranskalaisten rikollisten karkoituspaikka.

Maan alkuperäisväestönä ovat intiaanit. Artikkelissamme vierailemme Oyapock-joen yläjuoksulla sijaitsevassa intiaanikylässä, jonka ranskankielinen nimi on Trois Sauts, suomeksi Kolme Putousta.

ALALA JA MANILOU Viidakon lapset

LEHTIMAJA KOTINA

Intiaanit eivät oleskele kodissaan yhtä paljon kuin me Pohjolan asukkaat. Majassa nukutaan ja sinne vetäydytään varjoon auringon paahteelta. Maja on myös tavaroiden säilytystila. Aikuisten askareet ja lasten leikit tapahtuvat ulkosalla pihapiirissä.

Alala ja Mailou, veli ja sisar, kipittävät muiden lasten kanssa rantaan uimaan. Heillä on yllään vain lannevaate, toisilla lapsilla ei sitäkään. Sitä riemua ja roisketta! Illan tullen uni maistuu kotimajan riippukeinussa.

PIENET JOUSIMIEHET

Kylän pikkupojat harjoittelevat metsästystä ampumalla sisiliskoja jousipyssyillään. He keihästävät kaloja joen rannassa kuin kokeneet kalastajat. He seuraavat isiään metsästysretkille viidakkoon. He oppivat tuntemaan luonnon jo hyvin nuorina. Kahdeksanvuotias Alala osaa jo erottaa syötävät kasvit ja hedelmät myrkyllisistä. Hän tuntee myös tarkkaan eläinten jäljet. Hän tietää viidakon vaarat ja osaa välttää niitä. Hän on nuoresta iästään huolimatta viisaampi viidakon asiantuntija kuin moni oppinut tutkimusmatkailija.

PIKKUKOKKI

Alalan yhdeksänvuotias sisar Mailou osaa kutoa kangasta. Hän osaa valmistaa nukkeja räsykankaista ja pienistä kurpitsoista. Keittiöaskareissa hän on myös näppärä. Kala- ja liharuokien valmistus sujuu häneltä kuin kokeneelta kokilta. Hän tuntee maniokin eri käyttömahdollisuudet ruoanvalmistuksessa. Jopa juhlajuoman valmistaminen maniokista on Mailoulle tuttua puuhaa.

AAPISKUKKO

Intiaanilapset käyvät myös koulua. Kylässä on luokkahuoneeksi sisustettu erillinen maja. Elämä viidakossa ei ole elämää tietämättömyydessä.

Oppiaineissa tosin saattaisi olla toivomisen varaa. Mitä hyötyä on viidakon lapsille Ranskan maantieteestä, historiasta ja kieliopista? Kaikki tieto luonnollisesti avartaa — vaan ei aina luonnollisesti.

Alala ja Mailou saavat "nauttia" eurooppalaista opetusta siksi että he asuvat Ranskan Guayanassa.

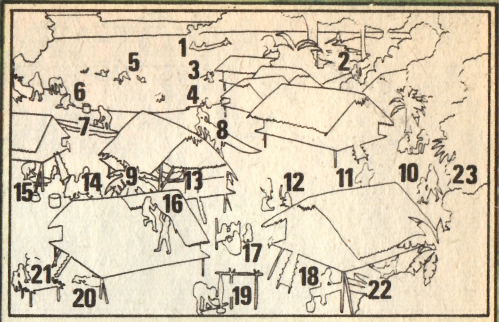
"Kolmen putouksen" kylä on intiaanikylä, luonnon parissa ja luonnosta elävien ihmisten oma yhteisö. Mutta jostakin syystä heille tahdotaan tyrkyttää eurooppalaisen sivistyksen aakkosia. Siksikö että heistä tulisi onnellisempia?

KOLMEN PUTOUKSEN ARKEA

1. Yksi kolmesta putouksesta. 2. Joki on nopein ja vaivattomin tie viidakosta ulkomaailmaan. Jokaisella perheellä on oma kanootti. 3. Vedet ovat hyvin kalaisia ja kalansaaliit runsaita. 4. Intiaanilapset ovat innokkaita kalastamaan. 5. Uimataidon oppiminen on lapsille yhtä luonnollista kuin kävelemään oppiminen. 6. Kylä saa käyttövetensä joesta. Virtaava vesi on puhdasta. Täällä ei vielä ole saasteita. 7. Kanootit veistetään yhdestä puusta. 8. Perämoottori on intiaaneille tärkeä apu, erityisesti sairastapausten sattuessa. Moottori lyhentää välimatkoja, se avartaa kyläläisten maailmaa. 9. Banaanipensas. 10. Nuori poika palaa isänsä kanssa metsästysretkeltä. Pojan olkapäällä on saaliiksi saatu apina. 11. Päivän askareissakin intiaaniäidit kantavat pikkulapsia mukanaan. 12. Lapset oppivat käsittelemään suuria veitsiä jo hyvin nuorina. Onnettomuuksia sattuu harvoin. 13. Intiaanit nukkuvat riippumatoissa, sillä maassa ja lattialla on jos minkälaisia hyönteisiä ja mönkiäisiä. 14. Varsinaisia ruoka-aikoja ei ole. Intiaanit syövät silloin kun heillä on nälkä. 15. Tässä valmistetaan litteää maniokkikakkua, jota syödään kuten meillä leipää. 16. Katot tehdään lehdistä. Vahva lehtikatto ei läpäise kuumaa aurinkoa eikä sadevettä. 17. Isoäiti opettaa pikkutytöille kankaan kudontaa. 18. Kaukalossa hakataan maniokkia. Myrkyllinen mehu juoksutetaan huolellisesti astiaan. 19. Kaukaloon jäänyt massa kerätään punottuun pussiin, jonka pohjassa on reikä. Näin massasta valutetaan viimeisetkin myrkylliset mehut. 20. Savesta tehty liesi. 21. Savustamalla saadaan liha ja kala säilymään pitkään. 22. Kanoottia muistuttavissa puusammioissa säilytetään maniokista keitettyä, käynyttä juhlajuomaa. 23. Trooppinen viidakko ympäröi kylää satojen neliökilometrien laajuudelta.

Jippo-Jengi
Missähän Petteri viipyy?
Ehkä jo tulossa, mutta kilisytän silti!
Mutta ollaanhan me sentään Petterin parhaita kavereita!
Ruokakaupan lähetillä on muitakin asiakkaita kuin me!
DING
Hyvänen aika! Mikä sinua vaivaa, Petteri? Näytät niin alakuloiselta!
Siihen minulla on syytäkin!
Olen murrettu mies! Tämä on elämäni kurjin päivä!
?!?!
Mitä muuten olette syöneet tänään?
Kertokaa vaan!
Kumma kysymys!
Hernekeittoa ja
pannukakkua!
Aika hyvää!
Minä söin perunamuusia ja nakkeja! Jälkiruoaksi pistelin täytekakkua!
Minä söin ison pihvin, ranskalaisia perunoita ja papuja!
Voi hurja!
Miksi tahdot tietää mitä söimme?
KOSKA MINÄ OLEN SYÖNYT TÄNÄÄN VAIN RAASTETTUA PORKKANAA!
Ja yhden salaatin lehden!

Nyyh!
Taidat olla sairas!
Mene lääkärille!
EN IKINÄ!
VIHAAN LÄÄKÄREITÄ, JA ERITYISESTI SITÄ JOKA MÄÄRÄSI MINUT LAIHDUTUSKUURILLE!
Olen liian lihava!
Lääkärin mielestä!
Vatsani on kuitenkin eri mieltä! En ole koskaan ollut näin nälkäinen kuin tänään!
GROULOUIK
Mutta miksi kiusaisin itseäni yhden lääkärin tähden? Onhan minulla kärryllinen ruokaa!
ÄLÄ PETTERI!
Jippo-Jengin jäsenenä sinun täytyy osoittaa tahdon lujuutta! Haluatko pysyä jäsenenä?
Haluan...
RUOKAA!
Ruokaa! Mitä tahansa! Leipää, kalaa, perunoita, munia...
Vaikka...
...SAHANPURUJA!
2

Puruja...öh... tarkoitan vatsanpuruja!
Huh!
Älkää välittäkö hänestä, konstaapeli! Hänellä on hirveä nälkä!
VAI NÄLKÄ? TUO HÄVYTÖN NULIKKA EI EDES TIEDÄ MITÄ NÄLKÄ ON!
Hänet pitäisi pistää vedelle ja leivälle!
Mielelläni! Olkaa kiltti ja viekää minut! Pistäkää minut vedelle ja leivälle! Antakaa minulle äkkiä vettä ja leipää!
?
Hänellä täytyy totisesti olla hirmuinen nälkä...
...tai sitten hän on laihdutuskuurilla. Kuinka kukaan voisi muuten haluta vedelle ja leivälle? Vahinko, etten voi auttaa poika parkaa. Ihmisillä on kummallinen käsitys siitä mitä "vedellä ja leivällä" tarkoitetaan. Meidän täysihoidossamme ruoka on hyvää ja ravitsevaa. Sitäpaitsi siitä ei pääse kuka tahansa nauttimaan, vaikka halukkaita näkyy olevan riittämiin...
Lääkäri on määrännyt sinut laihdutuskuurille! Yritä edes!
Haluaisin, mutta se on vaikeaa!
Teidän täytyy auttaa minua! Muuten en onnistu!
Okei! Otan johdon käsiini! Ystävyyden nimessä teemme kaikkemme sinun auttamiseksi. Muutamme sinun lähettikärrysi kauko-ohjattavaksi kassakaapiksi. Siten et pääse käsiksi ruokatavaroihin!
VAJA
AH?
Valmista tuli! Voit huoletta jatkaa töitä! Keksimäni järjestelmä takaa, ettet pääse syömään kuormasta!
3

Minun täytyy ensimmäiseksi viedä tilaajalle kermaleivokset, joiden välissä on hilloa ja päällä kirsikka! Epäterveellistä ravintoa!
Hyi! Hyi!
MAISTUIS
VARMAAN
SULLEKIN!
?
Miksikäs ei! Niitä on kärryssä pari ylimääräistä!
Ihania leivoksia!
Äkkiä!
Petteri avaa kärryä!
Selvä!
?
AHMATIN VENYNYT MAHALAUKKU
SLAM
Hyi olkoon! Tuollainen ei minuun tehoa!
4

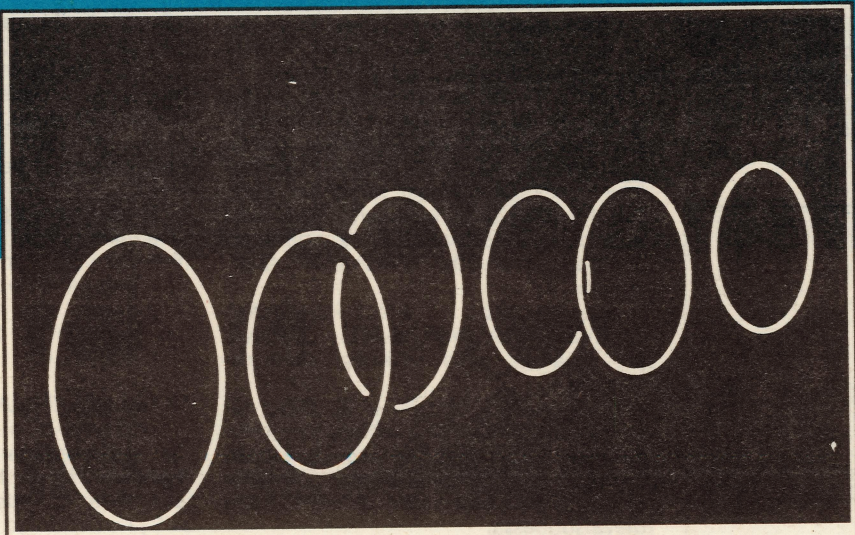

Avaan sen väkisin!
CLIC
Kumma juttu! Sehän aukesi helposti!
?
?
BOF
SLAM
Nyyh! Tommi on tehnyt tarkkaa työtä! En onnistu!
Ei mutta, miksen heti hoksannut varmaa keinoa? Olen aika mäntti!
Vien tavarat tilaajalle kuten kuuluukin! Kannen on pakko aueta oikean osoitteen kohdalla, sillä muuten en voi viedä lähetystä perille. Tommi on säätänyt kärryn aukeamisen lähetyslistan mukaan. Nappaan jotakin itselle samalla kun otan paketin!
Perillä!
5

♬
DRINGG
Nyt vauhtia!
Kiitos!
SCLONG
Kerrassaan hyvä palvelu!
SLAM
Vatsani on tois-ta mieltä!
GROULOUIIIK
KALAA! OSTAKAA SAVUSTETTUA KALAA!
SEIS! HALUAN OSTAA KALAA! SEIS...
CRIIIII
?
?
CLAC
KÄRRYNI ON KIDNAPANNUT MINUT!
APUA!
6

En pysty enää ohjaamaan kär-ryäni!
Kamala! Sitä en ajatellut!
CRASH
Kas vaan, Petterihän se siinä!
Älä tukehdu nauruun! Olen tehnyt erehdyksen!
?
Sotkin erään toisen potilaan ja sinun paperisi keskenään. Se toinen on monta kymmentä kiloa ylipainoinen, kun taas sinä olet normaali tukeva nuori poika! Et tarvitse laihdutus-kuuria!
Terve poika!
Pian...
Teitte reilusti kun tarjositte mi-nulle nämä murkinat! Kiitos vaan oikein paljon!
Eräässä mielessä tunsimme olevam-me vastuussa nälästäsi!
Kiva, että ruoka mais-tuu!
Syö nyt vatsasi täyteen, Petteri!
Myöhemmin...
Minusta tuntuu, että olen syönyt liikaa!
Röyh!
Pian...
Minun ei auta muu kuin mää-rätä hänelle...
...parin päivän ruokavalio!
Ainoastaan raakaa porkka-naa...
...ja salaattia!
LOPPU

MITÄ TÄMÄ KUVA ESITTÄÄ?

Vastaus: Kolme neekeriä pyörälle
Nokilux-heijastinnauharenkailla pimeässä

Nyt Nokialta tuli pyörääsi varten NOKILUX-turvarengas. Tämä on uutuus, joka parantaa ratkaisevasti näkyvyyttäsi, kun pyöräilet pimeässä.

NOKILUX-turvarenkaan sivukumissa kiertää koko renkaan kehän mittainen valoa heijastava nauha. Tämän heijastinnauhan ansiosta autoilija näkee paremmin pyöräilijän, joka yllättäen risteysalueella saattaa kääntyä auton eteen.

Kysy NOKILUX-heijastinnauharenkaita paikkakuntasi polkupyöräliikkeistä oman liikenneturvallisuutesi vuoksi.

UUTUUS TURVAKSESI!

NOKILUX TURVARENGAS NÄKYY PIMEÄSSÄ.

NOKIA RENKAAT

H.G. Wells ennusti tulevaisuutta

Tulevaisuuden ennustaminen on aina kiinnostanut ihmistä. Ei siis ihme, että tieteiskirjailija H.G. Wellsin teokset ovat vielä nykyäänkin bestsellereitä.

Riitapukarit H. G. Wells ja Bernard Shaw.

Englannissa Kentissä asuva kauppiaspariskunta Wells sai pojan 1866. Pojalle he antoivat nimeksi Herbert George.

Poika aloitti koulunkäynnin, mutta lopetti sen jo 13-vuotiaana ja meni työhön kangaskauppaan. Työnsä ohella nuorukainen kuitenkin opiskeli iltakoulussa. Lopulta hän sai stipendin erääseen lontoolaiseen kouluun. Siellä hän suoritti luonnontieteiden kandidaatin tutkinnon parhailla mahdollisilla arvosanoilla.

H.G. Wellsistä ei tullut kuitenkaan kuuluisaa luonnontieteilijää. Hänestä tuli kirjailija, joka keskittyi tieteisromaaneihin.

25-vuotiaasta lähtien H.G. Wells alkoi perehtyä kahteen aiheeseen, jotka antoivat väriä hänen töihinsä. Toinen oli alemman keskiluokan aseman parantaminen, toinen avaruuden valloittaminen tulevaisuudessa.

ENNUSTAJA

H.G. Wellsiä pidettiin aikansa näkijänä, oraakkelina. Eikä ihme, sillä niin monet hänen kuvitelmistaan ovat osoittautuneet paikkansapitäviksi. 1902 hän kuvasi tankin, joka mullistaisi taistelukentät. Jo ensimmäisen maailmansodan aikana tämä kävi toteen.

Hän ennusti myös ilmaliikenteen kehityksen. Hän kuvaili uudet voimakkaat pommit ja atomipommin jo kauan ennen kuin niitä voitiin pitää todennäköisinä. Hän kirjoitti ihmisen yrityksestä valloittaa avaruus ja ennusti, että ensimmäisen laskeutumisen kuuhun tekisivät amerikkalaiset Floridasta. 1901 hän kirjoitti Britannian suunnattomasta liikenneongelmasta, jonka ihminen yrittäisi ratkaista käyttämällä maanalaisia teitä ja lentämistä.

Eipä siis ihme, että hänen kirjansa "Näkymätön mies", "Sota" ja "Aikakone" on myös filmattu. Vielä nykyäänkin ne ovat bestsellereitä ja niitä voi ostaa myös halpoina taskuromaaneina.

Hänen suosituin kirjansa lienee "Sota". Se kertoo siitä, miten marsilaiset hyökkäävät Maahan.

HISTORIOITSIJA

Mutta avaruus on vain yksi kirjailija H.G. Wellsin kiinnostuksen kohteista. Hän oli vakuuttunut siitä, että jokaisella pitäisi olla tietoa maailman historiasta. Hän piti itseään sopivana henkilönä kirjoittamaan historian oppikirjan.

H.G. Wells pystyi tekemään pitkiä työpäiviä. Vuoden aikana hän kirjoitti 750.000 sanaa. Hänen teoksensa "Historian ääriviivat" käsitteli maailmanhistoriaa ajasta ennen ihmistä aina vuoteen 1918.

Kouluissa kirja oli kielletty. Mutta tavallinen yleisö ahmi sitä. Aluksi teos ilmestyi osissa, mutta lopulta se julkaistiin yhtenä painoksena. Englannissa ja Amerikassa sitä myytiin kaksi miljoonaa kappaletta. Se on käännetty monille kielille, mm. suomeksi.

ROMAANIKIRJAILIJA

H.G. Wells oli myös romaanikirjailija. Aiheensa hän ammensi omasta elämästään. Hänen kuuluisimpia romaanejaan ovat "Kipps esiintyy seurapiireissä" ja etenkin jo klassikon aseman saavuttanut "Mr. Pollyn tarina". Tässä kirjassa Wells on parhaimmillaan. Hän kertoo rihkamakauppiaan apulaisesta. Tämä on onnettomasti naimisissa aivan väärän naisen kanssa, jättää tämän sitten ja lähtee vaeltelemaan. Lopulta hän löytää kohtalonsa ja onnensa syvältä maaseudun sydämestä, Portwell Inn'istä.

Tarina Mr. Pollysta osoittaa, miten hyväluontoinen H.G. Wells oli. Se osoittaa hänen hersyvän huumorintajunsa ja ennen kaikkea hänen uskonsa pieneen, tavalliseen ihmiseen.

VAPAA KANSALAINEN

H.G. Wells kuoli juuri ennen 80-vuotissyntymäpäiväänsä, kesäkuun 11. 1946.

Perinnöksi jälkipolville hän jätti 120 hämmästyttävää kirjaa ja lukemattoman määrän lehtikirjoituksia.

H.G. Wells oli innokas mies, mutta silti hän ei aina tullut toimeen ihmisten kanssa. Aikalaistansa Bernard Shaw'ta hän kutsui aasiksi. Hän riiteli vihaisesti myös kustantajansa ja monien ystäviensä kanssa.

Parhaiten H.G. Wellsiä on luonnehtinut hänen oma muistokirjoituksensa, jonka hän laati muutamia vuosia ennen kuolemaansa: "H.G. Wellsin mielenkiintoisin piirre oli se, että hän kieltäytyi hyväksymästä sosiaalista alemmuutta, johon hän näytti syntyneen. Sitkeällä periksiantamattomuudella hän piti kiinni siitä osasta mikä hänellä oli uuden maailman vapaana kansalaisena."

"SOTA" – Marsilaiset tunkeutuvat maahan

Terävänä astronomian opiskelijana H.G. Wells oli pitkään uskonut, että Marssissa täytyisi olla jonkinlaista älyllistä elämää. Hän piti marsilaisia superihmisinä, joilla oli hallussaan paljon parempia keksintöjä kuin ihmisillä maan päällä.

Hän aloittaa kertomuksensa siitä miten marsilaiset suunnittelevat tunkeutumistaan Maahan. Hän kuvailee miten Maan asukkaat yrittävät päästä selville siitä mitä oikeastaan on tapahtumassa.

Kun marsilaiset sitten saapuvat, he ovat pieniä, mitättömiä hahmoja, eivät erityisen vaarallisen näköisiäkään.

Kuitenkin he tuovat mukanaan ihmeellisen kokoelman aseita. Valtavat nosturit kulkevat puujaloilla talojen yläpuolella. Kuumat säteet tappavat pitkältäkin etäisyydeltä. Sitkeät punaiset puut kasvavat minne tahansa marsilaiset menevätkin.

H.G. Wells kuvaa Lontoon tuhoa parhaalla tyylillään. Kaupunki on raunioina, ihmiset pakenevat maalle. Hänen kuvauksensa ei ole kaukana siitä, mitä maailma joutui kokemaan kahden maailmansodan aikana.

Syntinen kaupunki hukkui mereen

Port Royalia pidettiin aikoinaan maailman syntisimpänä kaupunkina. Eikä syyttä! Ja tämä Karibian meren remuava kaupunki maksoikin synneistään kalliin hinnan. Se lakkasi olemasta.

Olisi kai liioiteltua väittää, että jokainen joka asui Port Royalin merenkulkukaupungissa, oli joko merirosvo tai joku muu lakia pakoileva rikollinen. Mutta on totta, että suuri osa sen väestöstä asui siellä vain siksi, että heidän olisi ollut vaarallista näyttäytyä missään muualla.

Vakinaisia asukkaita siellä oli suunnilleen 8 000. Mutta tavallisesti sen kaduilla tungeksi myös kolmisen tuhatta vierasta. Useimmat heistä olivat merimiehiä, jotka halusivat muutaman päivän aikana tuhlata rahansa paheelliseen elämään. Rajut tappelut ja trooppiset kuumeet vaativat uhrinsa: harva mies oli elossa enää 35-vuotissyntymäpäivänään.

Kaupungissa oli toki armeijan joukkojakin, ja kaupunkia puolusti kuusi linnoitusta. Mutta tämän sotilaallisen voiman tarkoituksena oli pikemminkin pitää espanjalaisten hyökkäilevät laivat loitolla kuin ylläpitää järjestystä kaupungin asukkaiden keskuudessa.

KUIN SUURI PAISTINPANNU

Kaupungin suurin rakennus oli upeasti koristettu St. Paulin kirkko. Kuvernöörin koti oli kaupungin vaikuttavin. Port Royalissa oli myös tulli, tuomioistuin, kaksi vankilaa ja lukuisia tavaramakasiineja.

Port Royal oli kasvanut Jamaikan etelärannikolla sijaitsevalle hiekkasaarelle. Saari muistutti suurta paistinpannua, jonka kädensija muodosti pengertien mantereelle. Tilanpuutteen vuoksi kaupungin kaikki 2 000 rakennusta olivat sulautuneet yhdeksi valtavaksi massaksi. Massan reunat ulottuivat satamaan, jonne taloja oli rakennettu jopa pehmeään hiekkaan pystytettyjen puupalkkien päälle. Talojen katot olivat punaisesta tiilestä ja melkein jokaisen talon alakerrassa toimi kauppa tai kapakka.

MAANJÄRISTYS HUKUTTI PORT ROYALIN

Tiistaiaamu, 7. kesäkuuta 1692, valkeni tukahduttavan kuumana. Meri oli peilityyni. Kaksikymmentä minuuttia vaille kaksitoista, juuri kun ihmiset alkoivat valmistautua kolmen tunnin siestalleen, talot alkoivat täristä.

Maanjäristykset eivät olleet alueella harvinaisia, ja niinpä ihmiset eivät heti säikähtäneetkään. Mutta yhtäkkiä katuihin alkoi repeytyä kuiluja, ja ne nielaisivat miehiä ja naisia, jotka hetkeä aikaisemmin olivat olleet ostoksilla tai juoruilemassa.

Järistyksen voimasta talot luhistuivat pölyäväksi kivimurskaksi. Ja samaan aikaan meri tyrskysi kaupunkiin ja alkoi vyöryä kraatereihin, jotka näyttivät nielaisevan kaupungin.

Muutaman minuutin aikana oli kolme maanjäristystä, joista jokainen oli edellistä voimakkaampi. Valtava aalto vyöryi kaupunkiin ja napsi poikki satamassa olleiden laivojen köysiä. Siinä myllerryksessä HMS *Swan* -niminen aluskin paiskautui keskelle kaupunkia.

RANGAISTUS PAHEELLISESTA ELÄMÄSTÄ

Kun ilta tummui Port Royalissa, suuri osa kaupungista oli vajonnut mereen. Samoin satama ja useimmat sinne ankkuroiduista laivoista olivat uponneet. Näin tämä Karibian meren remuava kaupunki lakkasi olemasta.

Paikalliset saarnaajat eivät tuhlanneet aikaa vakuuttaakseen, että Port Royalin onneton kohtalo oli rangaistus siellä vietetystä jumalattomasta elämästä. Ilmeisesti henkiin jääneet ottivat heidän sanoistaan vaarin, sillä tuon järkyttävän

päivän jälkeen he alkoivat viettää ällistyttävän rauhallista elämää.

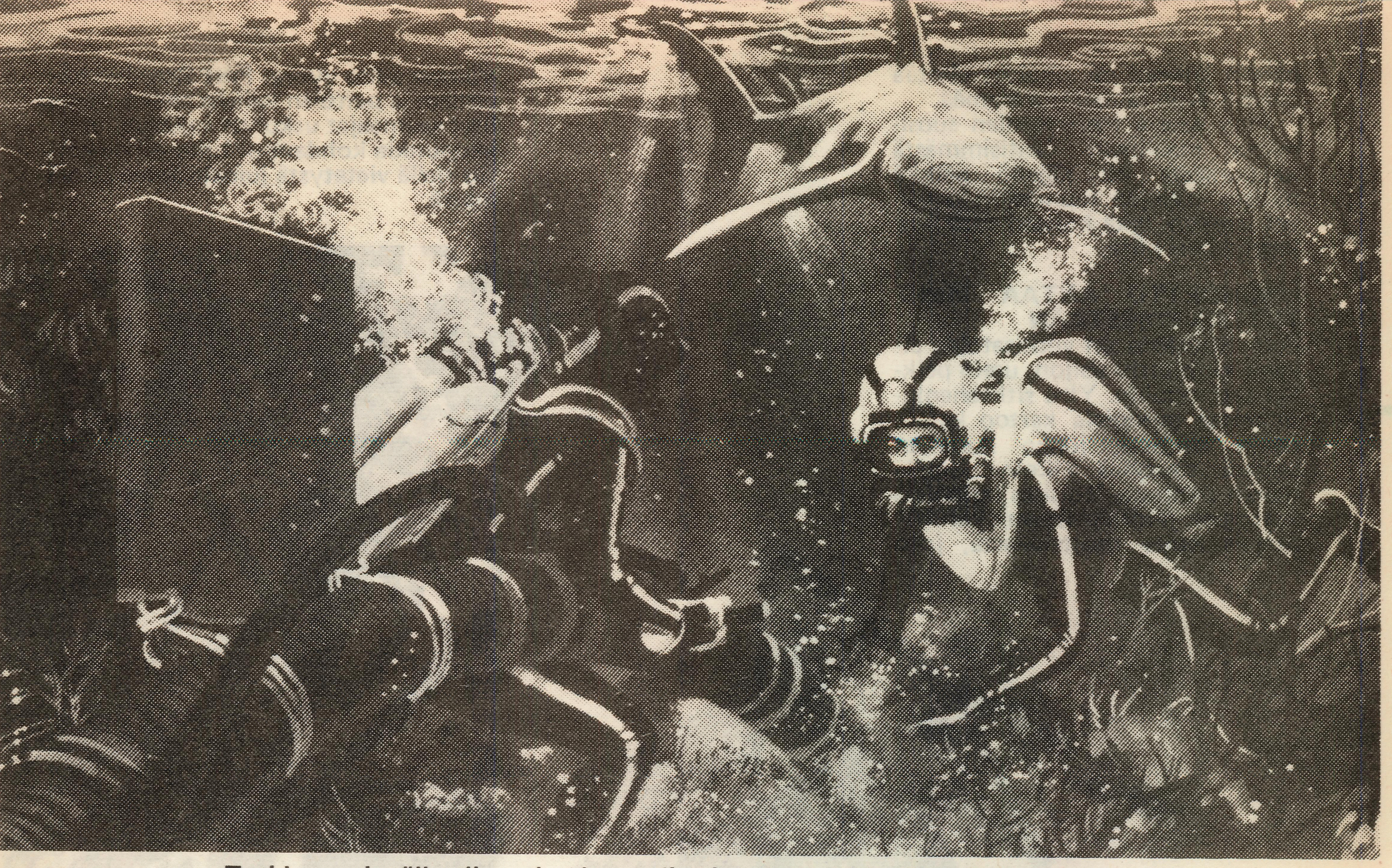
Pian tuosta merirosvojen suosimasta maailman syntisimmästä kaupungista oli jäljellä pelkkä muisto. Talojen rauniotkin vajosivat mereen, eikä kukaan enää koskaan näkisi niitä.

UNOHDETTU ANTAA MUISTUTTAA ITSESTÄÄN

Port Royalista on vuosisatojen aikana kirjoitettu paljon, usein pelkkiä tarinoitakin. Yksi sitkeähenkisimmistä tarinoista kertoo katedraalin kellosta, jonka kuminan saattoi tiettyinä aikoina kuulla meren pohjasta. Toisissa tarinoissa kerrotaan jättiläismäisestä kahdeksanjalkaisesta mustekalasta, joka

Valtava aalto vyöryi Port Royaliin hävittäen ja peittäen kaiken alleen. Paikalliset saarnaajat uskoivat vakaasti, että kaupunkia kohdannut tuho oli rangaistus siellä vietetystä jumalattomasta elämästä.

Tutkimusryhmälle aiheutti eniten vaikeuksia kaupungin jäännöksiä peittävä muta, joka myös vähensi näkyvyyden meren pohjassa muutamaan metriin. Polttavat meduusat ja uteliaat hait lisäsivät Robert Marxin ja hänen seurueensa tutkimustyön vaarallisuutta.

oli ottanut katedraalin keskilaivan kodikseen. Siellä se vahti mittaamattomia aarteita, jotka oli kätketty korkean alttarin alle.

Vuonna 1965 sarja pieniä maanjäristyksiä muokkasi Port Royalin alueen merenpohjaa. Huomattava määrä 1600-luvun kolikoita ja ruukunsirpaleita paiskautui maalle. Eräät kalastajat löysivät ne ja niin tuon vanhan kaupungin olemassaolo ja kohtalo palautui heidän mieliinsä.

Kaivauksiin erikoistunut meriarkeologi Robert Marx oli juuri Kolumbian vesillä tutkimassa uponnutta espanjalaista purjelaivaa, kun hän kuuli tämän uutisen. Kouluajoistaan asti Marx oli uneksinut pääsevänsä tutkimaan Port Royalia. Vaikka hänen meneillään oleva tutkimustyönsä oli kiireellinen, hän jätti sen ja lensi siltä seisomalta Jamaikalle.

TUTKIMUKSIA ROMUN JA MUDAN KESKELLÄ

Päästyään perille Marx ilmoittautui heti halukkaaksi johtamaan Port Royalin tutkijaryhmää. Saatuaan Jamaikan hallituksen suostumuksen Robert Marx aloitti vaimonsa ja muutaman kaivajan kanssa työn, joka tuotti hänelle seuraavan kahden ja puolen vuoden aikana monta riemuvoittoa, mutta myös monta pettymystä ja lukuisia pieniä tapaturmia.

Aloitettuaan tutkimuksensa Marx joutui pian toteamaan, että muinainen kaupunki oli jamaikalaisten mereen heittämien rautaromujen ja tuhansien tölkkien peittämänä. Viikkojen ajan tutkimusryhmän työpäivät kuluivat siihen, että he siirsivät tonneittain törkyä tieltään.

Suurin vaikeus työssä oli kuitenkin muta: se ei ainoastaan peittänyt kaupungin jäännöksiä, vaan myös vähensi näkyvyyden muutamaan metriin. Valtavan imurin avulla mutaa saatiin lastattua tutkimuspaikan yläpuolelle ankkuroituun alukseen.

Myös polttavat meduusat ja uteliaat hait häiritsivät Marxia ja hänen seuruettaan. Heidän oli oltava hyvin varovaisia sukeltaessaan läpi pimeiden syvyyksien.

VANHA KAUPUNKI PALJASTUU

Viikkojen hitaan ja vaarallisen työn jälkeen Marx alkoi saada näkyviin tutkimusmielessä merkittäviä esineitä. Niitä tutkimalla hän pystyi muodostamaan käsityksen siitä, missä osassa muinaista kaupunkia hän milloinkin liikkui.

Jotkut löydöt aiheuttivat hämmennystä, muun muassa sotalaiva, joka yllättäen löytyi kaupungin keskeltä. Tämä selittyi, kun alus tunnistettiin *Swaniksi,* jonka valtava aalto oli heittänyt keskelle kaupunkia.

Osa löydöistä oli myös vaarallisia. Kerran kun Marx istui laiturilla tutkimassa 300 vuotta vanhaa pommia, sen sytytyslanka alkoi yhtäkkiä kyteä. Hän heitti sen kiireesti veteen, missä se räjähti. Merirosvoaikojen ammukset oli varmastikin tehty kestämään!

Robert Marxin työ toi päivänvaloon tuhansia esineitä, jotka olivat olleet jokapäiväisessä käytössä vanhassa Port Royalin kaupungissa.

Teknisesti olisi ilmeisesti täysin mahdollista rakentaa maanjäristyksessä mereen vaipuneen kaupungin ympärille kuiva satama-allas, pumpata merivesi pois ja palauttaa Port Royal jälleen maanpintaan. Mutta kustannukset olisivat kohtuuttomat. Siksi onkin ilmeisempää, että tämä vanha merirosvokaupunki jää ikuisiksi ajoiksi uinumaan Karibian meren sinisten aaltojen alle.

Kaksi kivaa kivalla hinnalla

Tykkäätkös hulluttelusta?
Nautitko kunnon nauruista?
Sujuuko askartelu ja näperrys?

Jos vastailit joojoo, sinun kyllä kannattaa tilata Kippari Kalle ja Jippo kotiisi. Molemmissa on varmaa hupia, hauskaa ajankulua ja Jipossa lisäksi mahtavasti piloja, pelejä ja puuhattavaa.

Joten vastaa joojoota tilauskorttiinkin!

JOOJOO!
Antaa tulla lehtiä!

Tilaan Kippari Kallen lokakuun alusta, 15 kk hintaan 61 mk.

Tilaan Jipon lokakuun alusta, 15 kk hintaan 76 mk.

Maksan laskun lokakuussa.
Haluan maksaa Jipon tilauksen kahdessa erässä alkaen lokakuusta

Ulkomaisiin tilauksiin postimaksulisä.
Tilaus meillä 12.9.80.

sukunimi ______ etunimi ______

lähiosoite ______ puh. ______

postinumero ______ postitoimipaikka ______

huoltajan allekirjoitus ______

20 | M249S

KIRJE

Vastaanottaja maksaa postimaksun

Vastauslähetys Tre 10/10 lupa n:o 1799

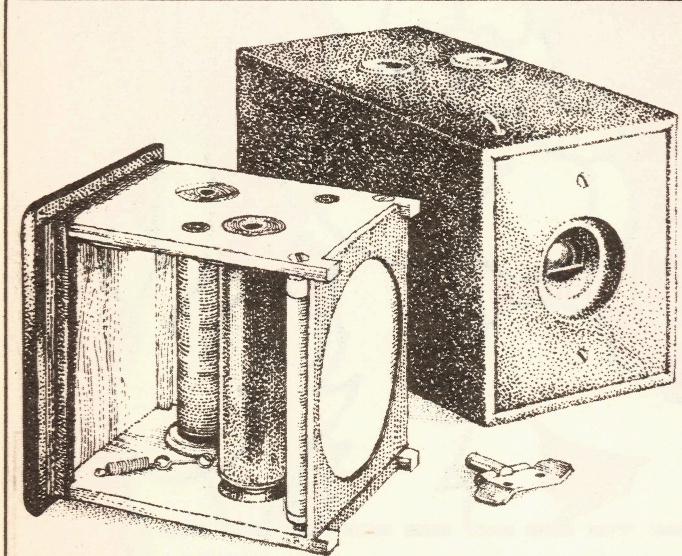
Lehtimiehet Oy
PL 667
33003 Tampere 300

HYMYILKÄÄ, OLKAA HYVÄ!

Kun valokuvaus oli keksitty, alkoivat tiedemiehet keskittyä itse kameran kehittämiseen. Oli luotava sellainen kamera, jota kuka tahansa osaisi käyttää ja jonka kuka tahansa pystyisi hankkimaan.

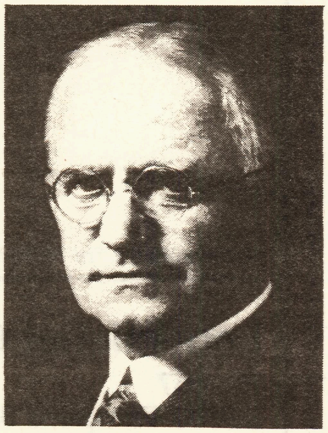
Valokuvaus kehittyi nopeasti 1800-luvun lopulla. Aiemmin valokuvaajien oli tultava toimeen varsin alkeellisilla laitteilla, mutta pystyivät kuitenkin tuottamaan kunnon kuvia. Vuonna 1871 R. L. Maddox keksi nykyisinkin käytössä olevan kuivalevymenetelmän. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, ettei valokuvaajien enää tarvinnut päällystää lasilevynegatiivejaan kemikaaliliuoksella ja odottaa niiden kuivumista. Valtava edistysaskel tapahtui vuonna 1888, kun amerikkalainen keksijä George Eastman päätti, että on korkea aika luoda sellainen kamera, jota kuka tahansa osaisi käyttää.

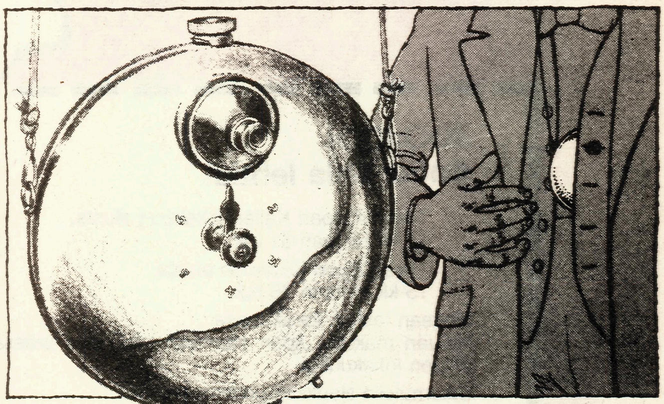
George Eastman kokosi ympärilleen ryhmän kemistejä ja optisen alan asiantuntijoita. Heidän kanssaan hän sitten tuotti kuuluisan laatikkokameransa, jossa käytettiin levyjen sijasta rullafilmiä. Kameraa alettiin markkinoida Kodakin nimellä. Ensimmäisen tuotantovuoden aikana Eastman Kodak yhtiö myi yli miljoona laatikkokameraa.

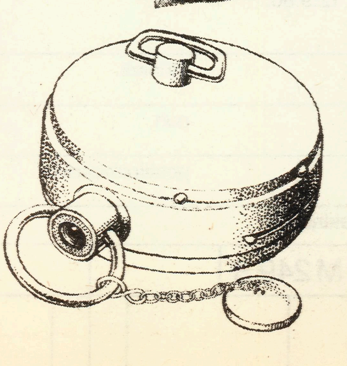
Laatikkokamerassa oli kiinteä tarkennuslinssi ja yhdellä nopeudella toimiva himmennin, mikä yksinkertaisti kameran käyttöä. Paperipakkauksessa oleva filmirulla oli helppo panna paikalleen ja ottaa pois. Niinpä valokuvauksesta tulikin pian suosittu harrastus. Mutta kesti 49 vuotta ennen kuin filmirullien tallennuskyky ylsi levyjen tasolle.

Ensimmäinen ammattilaiskäyttöön kelpuutettu rullafilmikamera oli saksalaisen Leitzin vuonna 1925 markkinoille tuoma Leica. Sen korkealaatuinen objektiivi ja siinä käytettävä 35 millinen rei'itetty filmi, joka oli

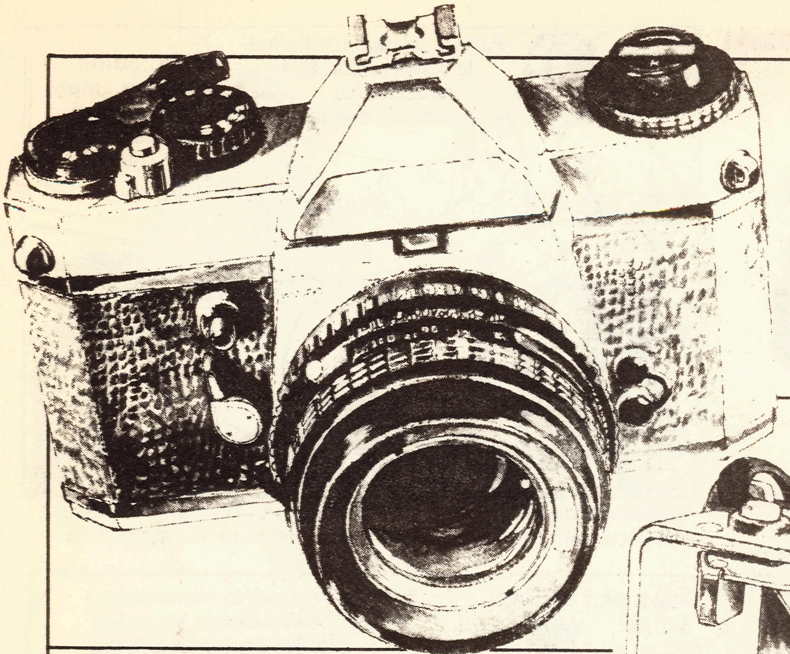
samankaltaista kuin elokuvakameroissa käytetyt filmit, takasivat kuvien suhteellisen hyvän laadun. Alkuperäisen Leica-pienkameran suunnitteli mies nimeltä Oskar Barnack, joka myöhemmin vuonna 1913 oli Leitzin kokeellisen osaston esimies.

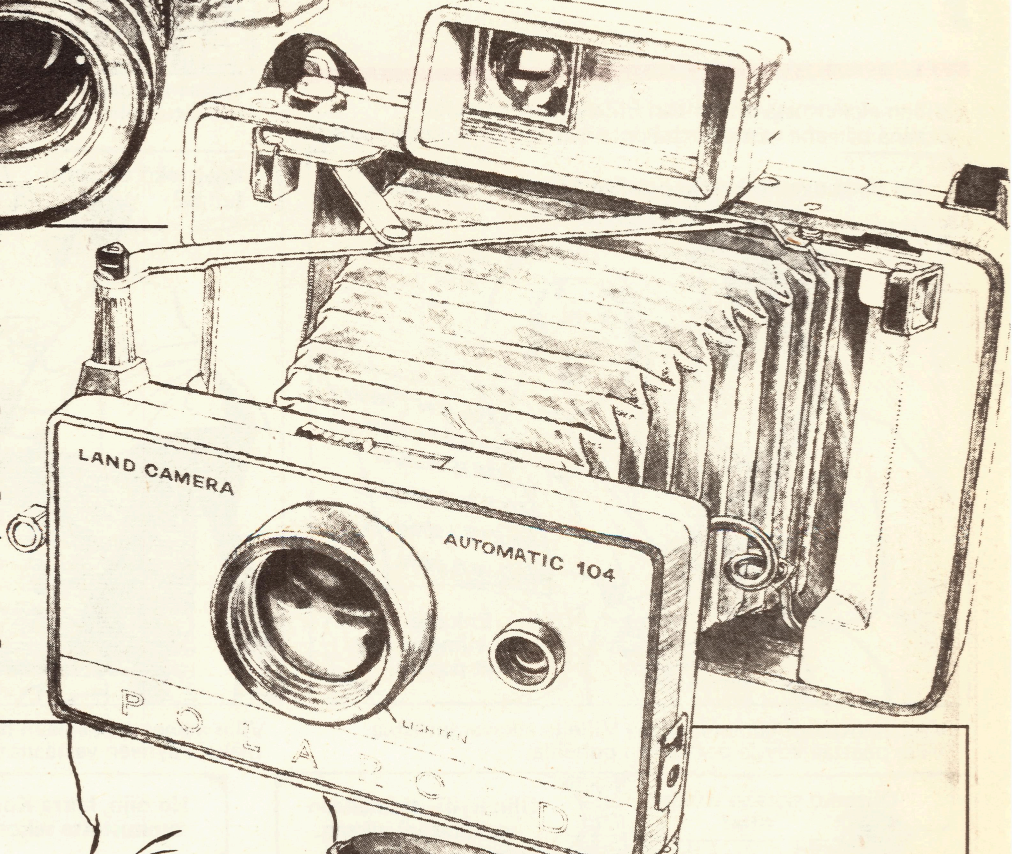

Tämä omituisen näköinen laite on itseasiassa kamera. Se on vuonna 1886 keksitty eräänlainen piilokamera, jota kutsuttiin nimellä Waistcoat (engl. liivit). Sitä nimittäin kannettiin takin alla! Vain kameran linssi pilkotti liivien napinreiästä.

Ticka taas oli eräänlainen kellokamera (vasemmalla). Se suunniteltiin vuonna 1906. Se oli aivan taskukellon näköinen ja muotoinen. Tickassa käytettiin kasettifilmiä. Valotuksen jälkeen filmi kierrettiin ulos kellon takaosassa olevalla avaimella.

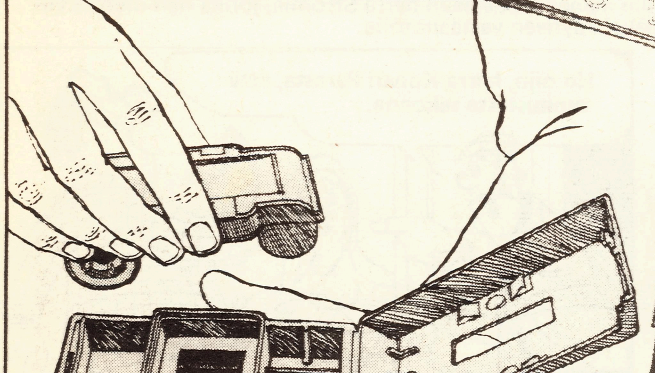
Seuraava suuri edistysaskel valokuvauksen kehityksessä oli yksisilmäinen peilikamera, SLR-kamera. Peilikameroissa kuvaaja saattaa tarkentaa kohteen ja todeta kuvan terävyyden ns. tähyslasilta, josta voidaan nähdä myös kuva-ala. Niitä kutsutaankin yleisesti nimellä peiliheijastuskamera.

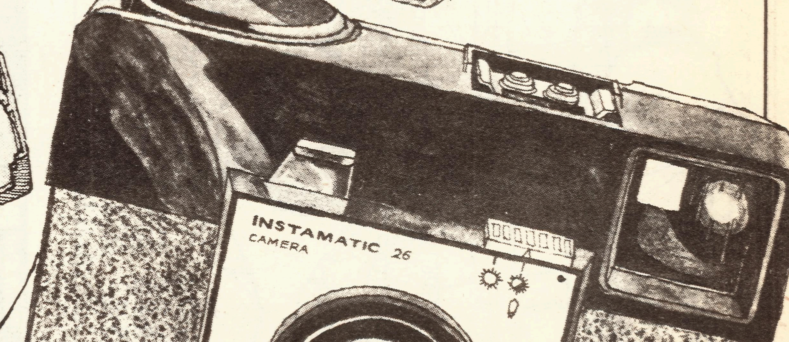

Viime aikojen ehkä huomattavimpia keksintöjä on Polaroid-menetelmä, jolla valmis kuva saadaan muutamassa sekunnissa valotuksen jälkeen. Kun kameran suljin on lauennut ja filmi valotettu, kehitysnestettä alkaa levitä tasaisesti negatiivin pinnalle. Positiivikuva hahmottuu samanaikaisesti herkistetyn paperin toiselle puolen. Niinpä valmis, kehitetty kuva on jo muutaman sekunnin kuluttua kuvaajan kädessä.

Polaroidin keksi amerikkalainen tiedemies Edwin Land vuonna 1947. Hän totesi, ettei kannattaisi suunnitella uudenlaista kameraa, vaan täysin uudentyyppinen filmi. Niinpä hän kehitti kuuluisan Polaroid-mentelmänsä, joka tekniikaltaan on varsin yksinkertainen, mutta nerokkuudessaan ainutlaatuinen.

Varhaisemmilla Polaroid-kameroilla otetut kuvat eivät olleet tavallisella menetelmällä otettujen kuvien luokkaa, mutta nykyisin eroa tuskin huomaa.

Jatkuvasti kehittyvän teollisen tuotannon ja muovin käyttöönoton myötä on markkinoille ilmaantunut lukematon joukko kuvassa esitetyn Kodak Instamaticin kaltaisia kasettikameroita. Ne ovat helppokäyttöisiä ja kohtuuhintaisia, kuitenkin täysin tarkoituksenmukaisia. Niillä voidaan ottaa sekä väri- että musta-valkoisia kuvia ja niihin voidaan myös liittää pieni salamalaite sisäkuvauksia varten.

VILLE VIKSU

Villen alakerrassa on tohtori Pillerin vastaanotto. Eräänä päivänä vastaanottoapulainen soittaa Villelle hädissään.

Vastaanottoapulainen selittää Villelle, kuinka hän palatessaan ruokatunnilta oli löytänyt tohtori Pillerin pahoinpideltynä huoneestaan.

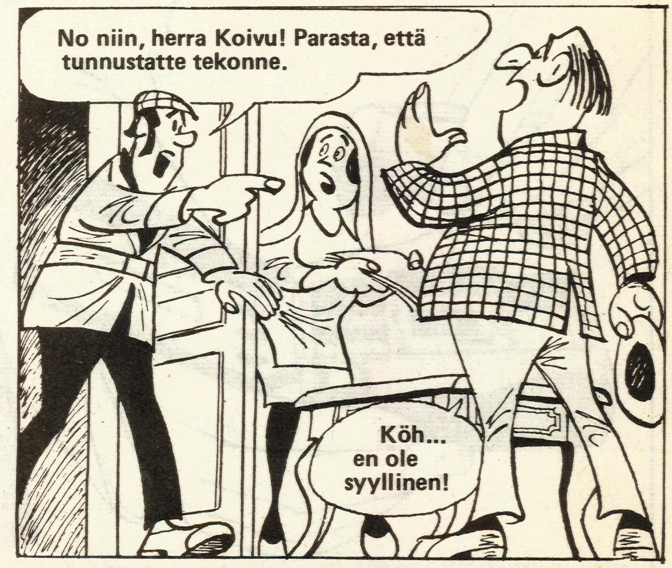
Vastaanottoapulainen näyttää Villelle aikavarauslistaa. Ville päättää käydä potilaiden puheilla.

Ville menee tapaamaan herra Strömiä, jonka hän olettaa viimeksi käyneen vastaanotolla.

Ville menee tapaamaan myös R. Salmea, joka on merkitty listalle ennen J. Strömiä.

Ville palaa vastaanotolle vakuuttuneena siitä, kuka oli kovakourainen potilas. Pahoinpidelty tohtori on sillä välin viety sairaalaan.

MISTÄ VILLE PÄÄTTELI, ETTÄ HERRA KOIVU ON SYYLLINEN? **Ratkaisu sivulla 54**

Jippelit

YHTÄLÄISYYDET

Tässä avaruusnäkymässä toistuu eräs yksityiskohta seitsemän kertaa. Mikä?

VARJOT

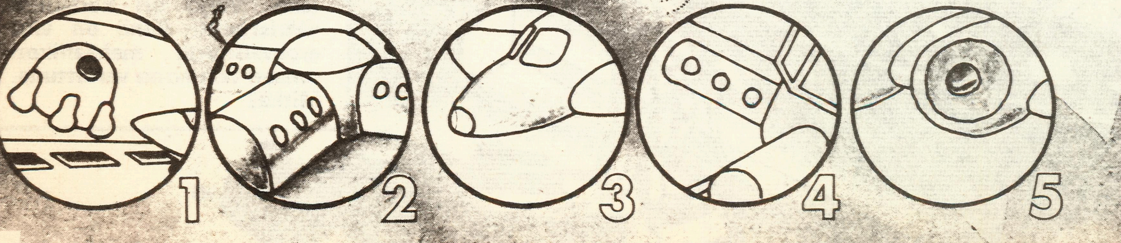
Yhden mekaanikon varjo heijastuu kuuaseman pintaan. Varjo on kuitenkin vääristynyt. Siinä on viisi eroavaisuutta mekaanikon omaan hahmoon verrattuna. Mitkä?

Ratkaisut sivulla 54

KUPLAT

Puhekuplien tekstit ovat painottomuuden vaikutuksesta vaihtuneet. Kerro sinä, mikä teksti kuuluu mihinkin kuplaan?

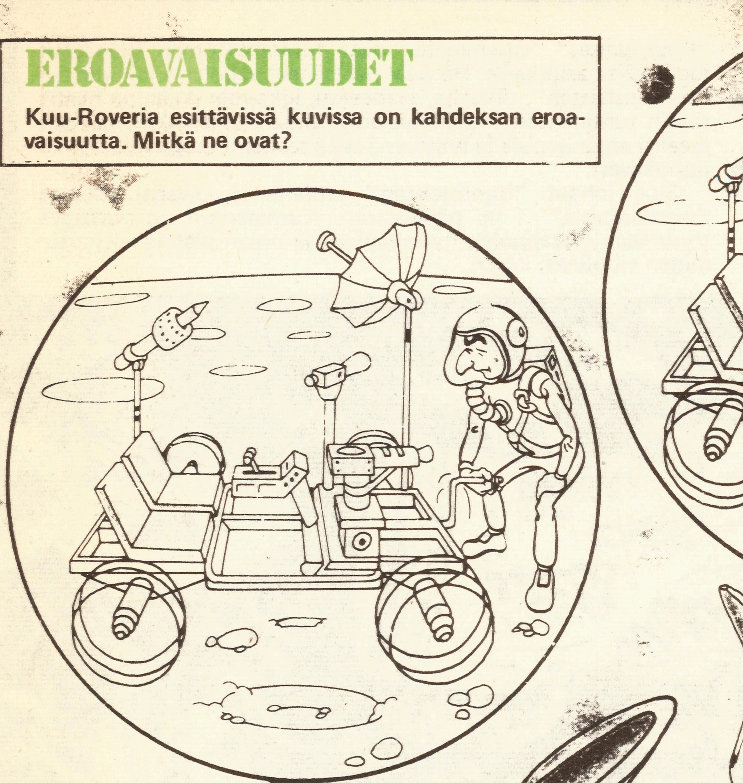

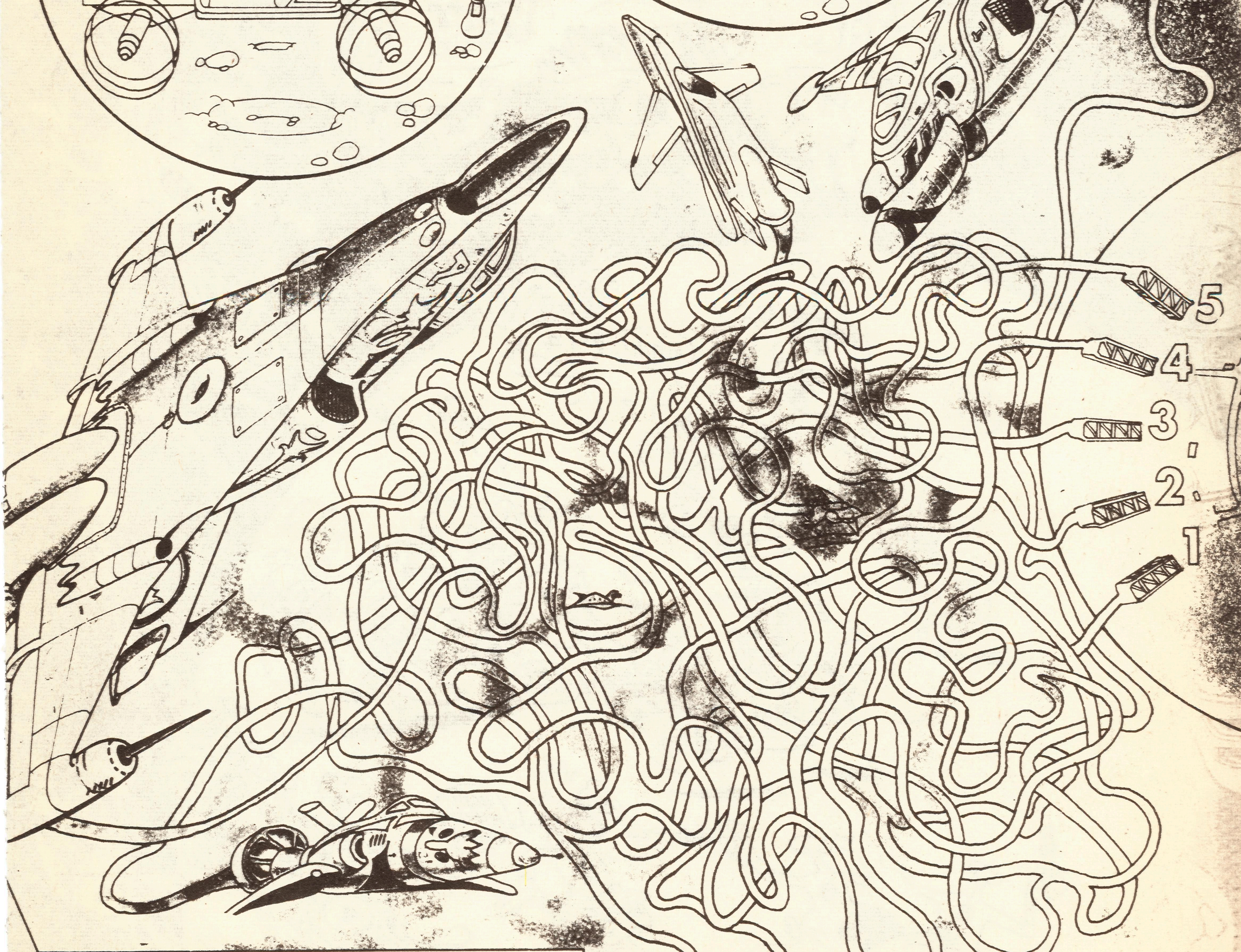
YKSITYIS-KOHDAT

Kaksi pikkuympyröissä 1–5 kuvatuista yksityiskohdista ovat tästä tulevaisuuden lentosatamasta. Mitkä?

EROAVAISUUDET

Kuu-Roveria esittävissä kuvissa on kahdeksan eroavaisuutta. Mitkä ne ovat?

SOKKELO

Mistä laukaisualustasta 1—5 suurin rakettialus (äärimmäisenä vasemmalla) on juuri irtaantunut?

Tehtävien ratkaisut sivulla 54

SEURAPELI

Planeettojen taistelu

"Finnuslaiset", vasemmalla, ovat tuntemattoman planeetan täplikkäitä asukkaita. He ovat päättäneet valloittaa laikullisten "svennuslaisten", oikealla, planeetan, joka niin ikään on meille täysin tuntematon. Hyökkäys on jo alkanut. Hae äkkiä itsellesi aseeksi arpanappula ja lyijykynä sekä taistelukumppaniksi joku jippokaveri.

Sinä johdat "finnuslaisten" sotilaita ja kaverisi edustaa "svennuslaisia" — tai päinvastoin. Kummankin on pyrittävä torjumaan vastapuolen hyökkäykset ja oman planeetan joutuminen vihollisen käsiin.

PELIN KULKU

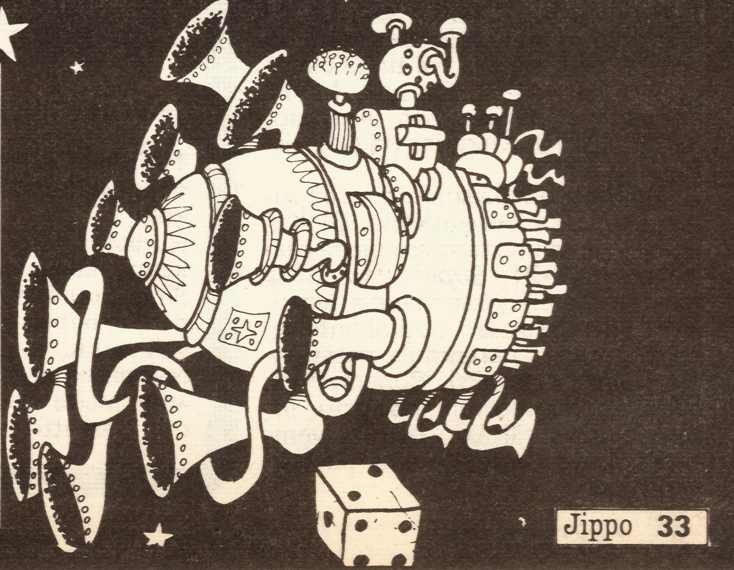
○ Suuremman pistemäärän saanut aloittaa.

○ Jokaisella heittokerralla kaatuu vastapuolen sotilaista se, jolla on arpakuution osoittaman pistemäärän mukainen numero. Esimerkiksi: jos arpakuutio osoittaa viitosta, vedetään lyijykynällä vastapuolen sotilas numero 5 yli. Näin hän on joutunut pois pelistä.

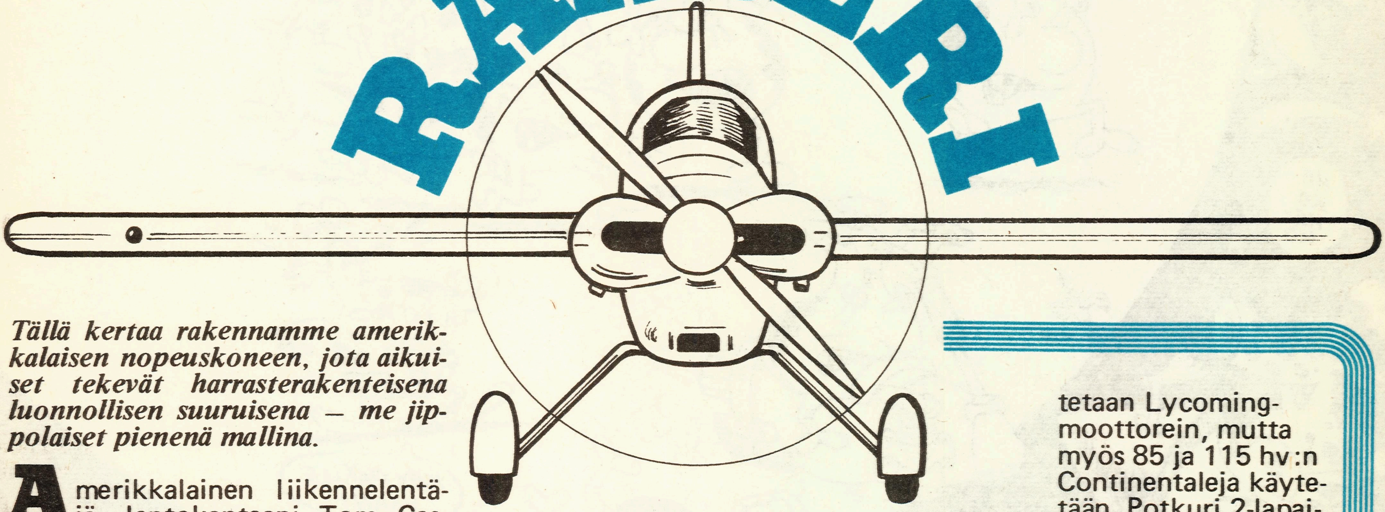
○ Mutta ennen kuin varsinainen taistelu voi alkaa, sinun on päästävä eroon vastapuolen **kolmesta kuutossotilaasta**, jotka ovat tehneet yllätyshyökkäyksen omalle planeetallesi. Ensimmäisillä heittovuoroillasi sinun on siis kolmasti saatava **arpakuutiolukemaksi kuusi** kaataaksesi planeetallesi tunkeutuneet vihollissotilaat.

○ Tämän jälkeen vastapuolet kaatavat aina vuorollaan sen sotilaan, jota arpakuutiolukema sattuu osoittamaan.

○ Voittaja on se, joka ensimmäisenä on kaatanut kaikki vastapuolen sotilaat.

Tee-se-itse-rakentajien RAASERI

Tällä kertaa rakennamme amerikkalaisen nopeuskoneen, jota aikuiset tekevät harrasterakenteisena luonnollisen suuruisena – me jippolaiset pienenä mallina.

Amerikkalainen liikennelentäjä, lentokapteeni Tom Cassutt suunnitteli ja rakensi vuonna 1954 pienen yksipaikkaisen nopeuskoneen, jolle hän antoi nimen *Cassutt Special I* (N:o 111). Sillä hän voitti vuonna 1958 kansallisen lentokoneitten lentokilpailun mestaruuden. Vuonna 1959 hän rakensi vielä pienemmän nopeuskoneen, jolle antoi nimen *Cassutt Special II*. Tämä kone on nyt pienoismallimme esikuvana.

Tom teki molemmista luomuksistaan piirustukset ja myy niitä halukkaille rakentajille. Kellareissa ja autotalleissa maailman eri puolilla on jo yli 2 000 Cassuttia rakenteilla. Lisätietoja koneesta ja sen piirustussarjoja voi tilata osoitteella: Thomas K. Cassutt, 11718 Persuasions Drive, San Antonio, Texas 78216. Kukaties isä ryhtyisi puuhaan???

Meille suomalaisille on kyllä tulossa omakin nopeuskone. DI Kai Mellen on valmistamassa omaa raaseriaan PIK-21, *Supersytky*. Siitä on tulossa erityisen kaunis lentokone, ja kokonaan puurakenteisena se sopiikin paremmin maassamme valmistettavaksi. Supersytkyssä on Volkswagenin moottori, joten se tulee tältäkin osin halvemmaksi kuin Cassuttin amerikkalainen raaseri.

CASSUTT SPECIAL II

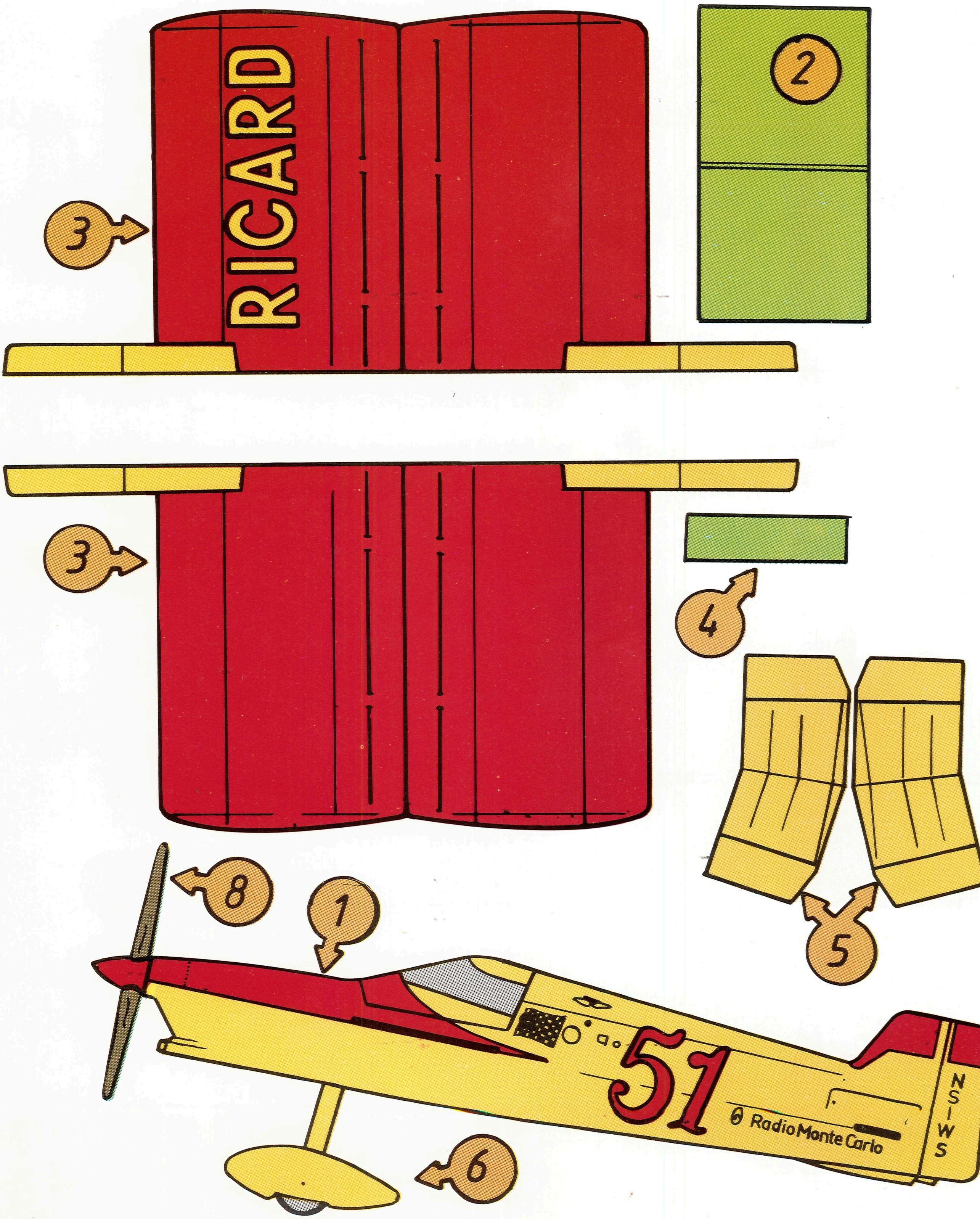

TEKNISET TIEDOT

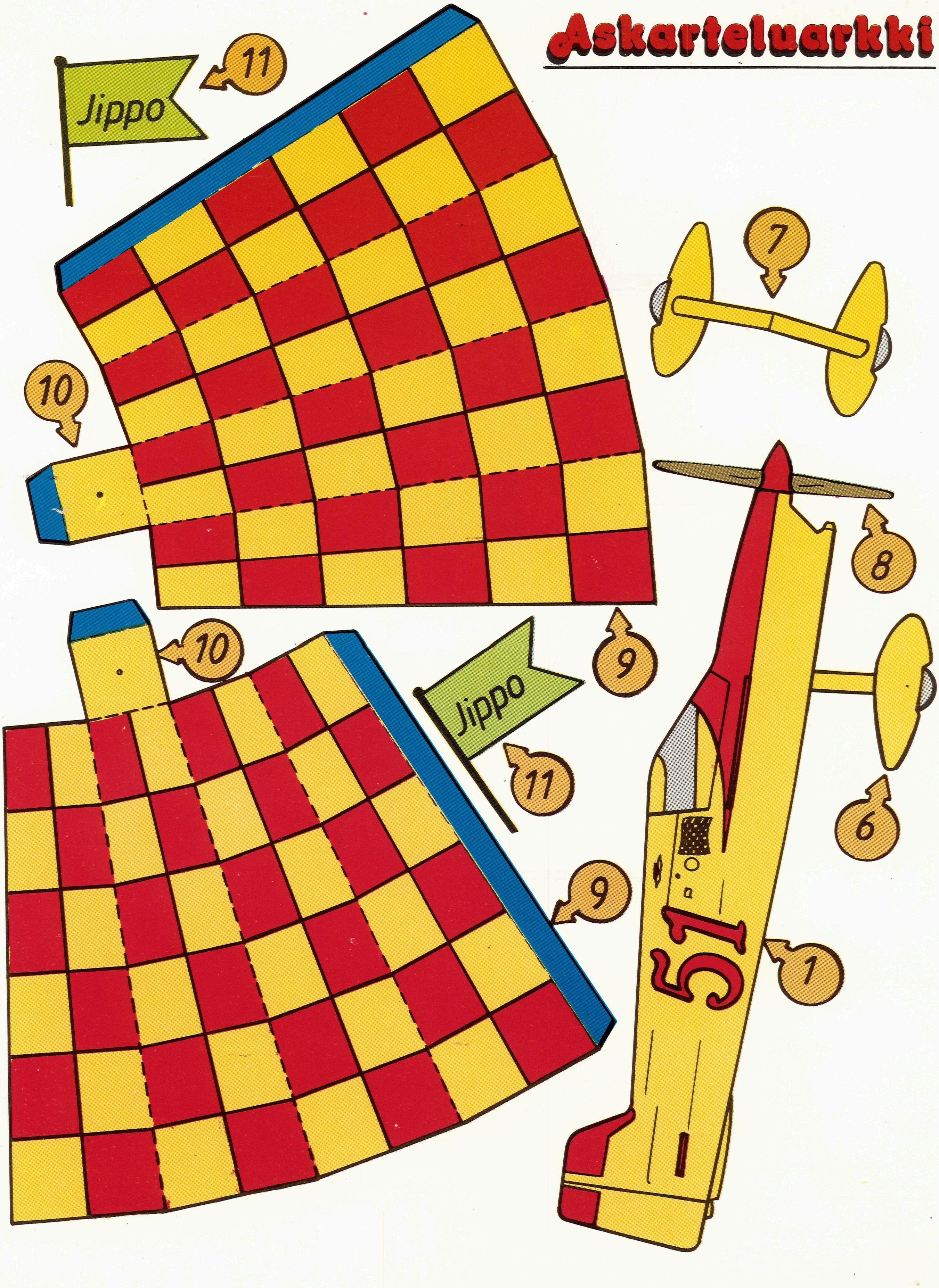
Tyyppi: 1-paikkainen nopeuskilpailulentokone
Runko: teräsputkirakenne, kangasverhous
Siipi: puurakenteinen, ei laippoja, siivekkeet koko jättöreunan pituiset
Voimalaite: yleisimmin Cassuttit varustetaan Lycoming-moottorein, mutta myös 85 ja 115 hv:n Continentaleja käytetään. Potkuri 2-lapainen, polttoainetta 57 litraa.
Siiven kärkiväli: 4,16 m
Siiven leveys: 1,47 m
Siipipinta-ala: 6,13 m^2
Rungon pituus: 4,88 m
Kokonaiskorkeus: 1,16 m
Tyhjäpaino: 196 kg
Lentopaino: 363 kg
Suurin nopeus meren pinnan tasolla 378 km/h
Pisin lentoaika 3 tuntia.

CASSUTT SPECIAL II

nopeuskilpailulentokone

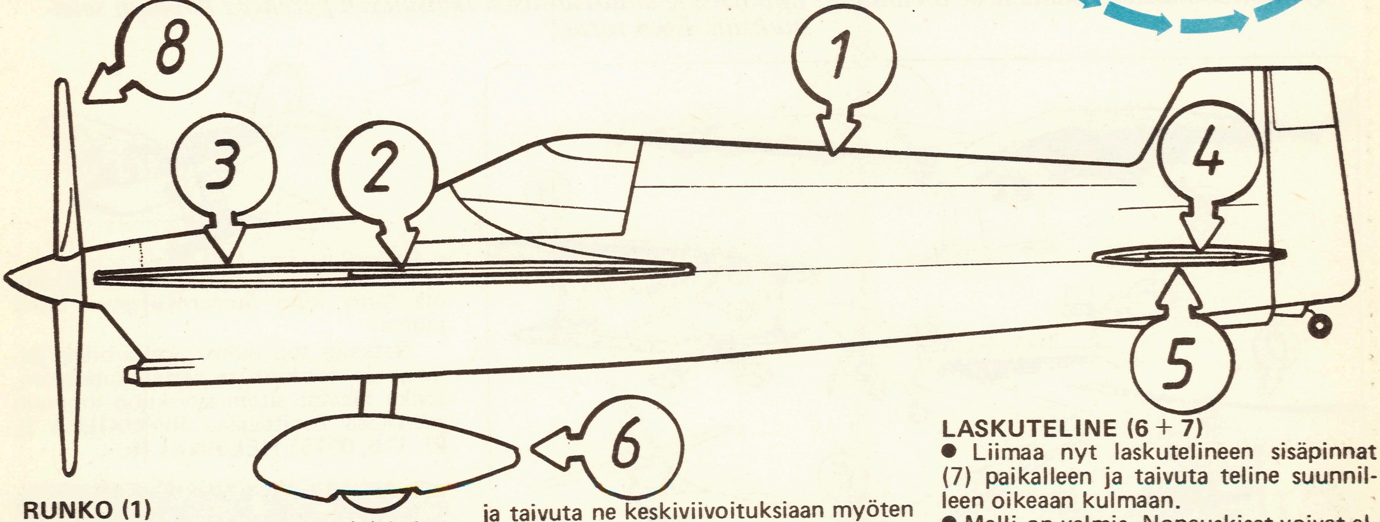
Askarteluarkki

NOPEUSKONE CASSUTT SPECIAL II

Seuraa tämän ohjepiirroksen numerointia edetessäsi työvaiheesta toiseen, mutta lue ensin rakennusohjeet kokonaisuudessaan. Päätä tämän jälkeen leikkaatko koneen potkurin (8) malliin mukaan vai teetkö heitettävän mallin, joka ei potkuria kaipaa. Ja jos haluat varustaa raaserisi laskutelineellä, silloin on syytä leikata sen aihiot (6) mukaan. Kannuspyörä on mitättömän pienenä jätetty mallista kokonaan pois.

RUNKO (1)

● Leikkaa rungon puolikkaat (1) irti askarteluarkilta.

● Liimaa sitten runkopuoliskot yhteen, mutta jätä laskutelineen kohta liimaamatta.

● Kun liima on kuivunut, tee runkoon viillot tukilevyjä (2 ja 4) varten.

TUKILEVYT (2 + 4)

● Pujota tuet (2 ja 4) paikoilleen. Huomaa, että kummallekin puolelle runkoa on jäätävä yhtä suuri osa tukilevyistä. Kiinnitä levyt vakoihin liimatipan avulla.

● Katso nyt konetta edestä. Ovatko tuet varmasti suorassa kulmassa runkoon nähden? Nyt on samalla syytä tutkia kertaalleen koneen yläkuvasta esittelysivulta 34, mikä on siiven ja korkeusohjainpintojen paikka ja varmistettava vielä, miten päin ne ovat.

SIIVET (3)

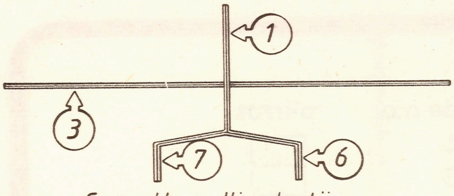
● Leikkaa siipipuoliskot (3) irti arkista ja taivuta ne keskiviivoituksiaan myöten toisiaan vasten.

● Laita tämän jälkeen liimaa puoliskojen väliin ja liimaa ne niin, että tukilevy (2) jää niiden väliin. Katso ohjepiirroksesta, mihin kohtaan siipien kuuluu tulla pituusuunnassa.

KORKEUSOHJAIMET (5)

● Leikkaa korkeusohjainten puolikkaat (5) irti arkista ja taivuta ne keskiviivoja pitkin toisiaan vasten. Tarkista taas, miten ne sijaitsevat oikeassa koneessa.

● Laita tämän jälkeen liimaa puoliskojen väliin ja liimaa nekin niin, että tuki (4) jää puoliskojen väliin.

Cassutt-malli edestä

LASKUTELINE (6 + 7)

● Liimaa nyt laskutelineen sisäpinnat (7) paikalleen ja taivuta teline suunnilleen oikeaan kulmaan.

● Malli on valmis. Nopeuskisat voivat alkaa, kunhan ensin...

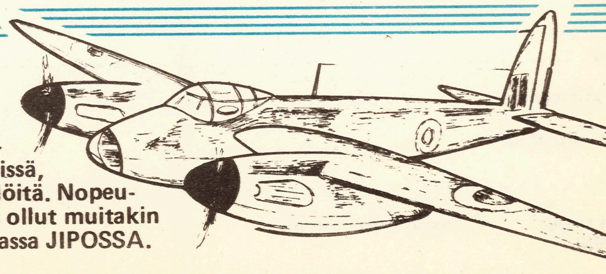
RAKENNETAAN RATAPAALUT (9 + 10)

Ulkomaisissa lentokoneitten lentokilpailuissa kierretään tavallisesti lentorataa, joka on merkitty kirjavilla paaluilla. Mekin teemme oman kilparatamme merkitsemällä kääntöpaikat paaluin. Tosin askarteluarkille on mahtunut vain kahden paalun tarpeet, mutta kyllä niidenkin ympäri saa jo radan aikaan. Ja yhdessä jippokaverisi kanssa voit tehdä neljän pisteen ympäri käyvän radan.

● Paalu koostuu nelikulmaisesta pylväästä (9) ja sen peittävästä kannesta (10). Leikkaa paalu irti askarteluarkista, taivuta katkoviivoilla merkityistä kohdista ja liimaa kokoon. Liima sivellään sinisille pinnoille.

● Paalun päähän kiinnitetään vielä lippu (11), jonka tangoksi kelpaa vaikkapa nuppineula tai sopiva puutikku.

DE HAVILLAND MOSQUITO

oli hyvin nopea kone: saksalaisetkaan hävittäjät eivät saaneet sitä kiinni. Konetta käytettiin monissa erikoistehtävissä, ja monasti siinä oli matkustajana erityisen tärkeitä henkilöitä. Nopeutensa lisäksi tällä kaksimoottorisella lentokoneella on siis ollut muitakin oivallisia ominaisuuksia. Mutta minkälaisia? Siitä seuraavassa JIPOSSA.

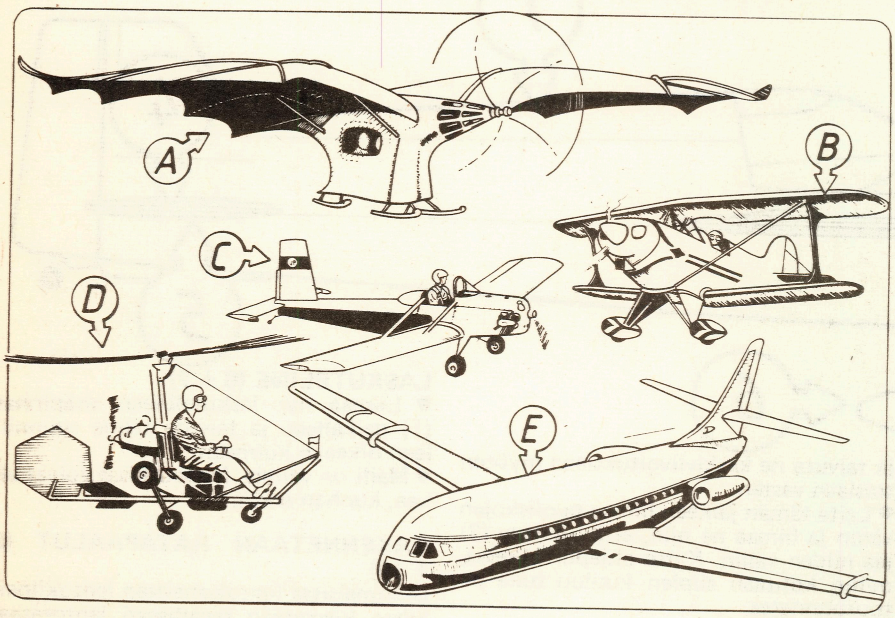

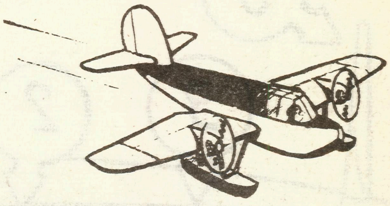

JIPPOKILPA

TUNNETKO LENTO-KONEITA?

Jipon askarteluarkilla esittäytyvä lentokoneiden pienoismallisarja on muodostumassa jo melko kattavaksi. Sarjassa on ehditty esitellä yhdeksän kuuluisaa konetta, joista jippolaiset ovat saaneet rakennella oman pienoismallinsa ilmailun historiaa käsittelevään yksityiskokoelmaansa. Samalla se on antanut jippolaisille ainutlaatuisen tilaisuuden perehtyä ilmailun salaisuuksiin. Eikö totta?

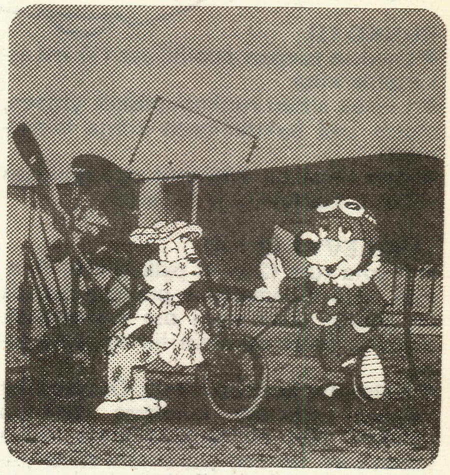
On siis aivan erityistä syytä olettaa, että jippolaiset jos ketkä tuntevat lentokoneita. Tällaisiakin:

1. **Sud Aviation Caravelle**
2. **Bensen B-8M** autogiro eli gyrokopteri
3. **Pitts Special S-1** taitolentokone
4. itserakennettava eli harrasterakentei-nen **Volksplane V-1**
5. Clement **Aderin "Eole"** vuodelta 1890

MIKÄ PIIRROKSISTA ESITTÄÄ MITÄKIN KONETTA?

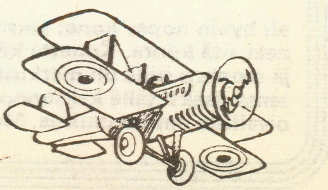
Koneiden nimet on edellä merkitty numeroin ja niiden piirrokset vastaavasti kirjaimin. Aakkosjärjestys ei kuitenkaan ole sama kuin numerojärjestys. Siinä pulma!

Ratkaise tuo pulma, keksi oikea järjestys ja merkitse se vastauskuponkiin, jonka lähetät sitten syyskuun loppuun mennessä osoitteella: **JIPPOKILPA 9, PL 116, 00101 HELSINKI 10.**

Jipon edustajana Jeppe tutkii jokaisen vastauksen. Hän nimittäin pitää itseään asiantuntijana ilmailuasioissa — ja Kollia kohelona lentokonemekaanikkona. Oikein vastanneiden kesken Jeppe ja tietysti Jippo Kenguru arpovat **KYMMENEN** loistavasti kuvitettua ja kerrottua **SARJAKUVA-ALBUMIA.**

Jeppe on tarkka poika, joten älä edes arvaa väärin, jos haluat olla arvonnassa mukana.

TUNNISTIN LENTOKONEET:

kone n:o	piirros	kone n:o	piirros
1	☐	4	☐
2	☐	5	☐
3	☐		

Nimeni . . . .

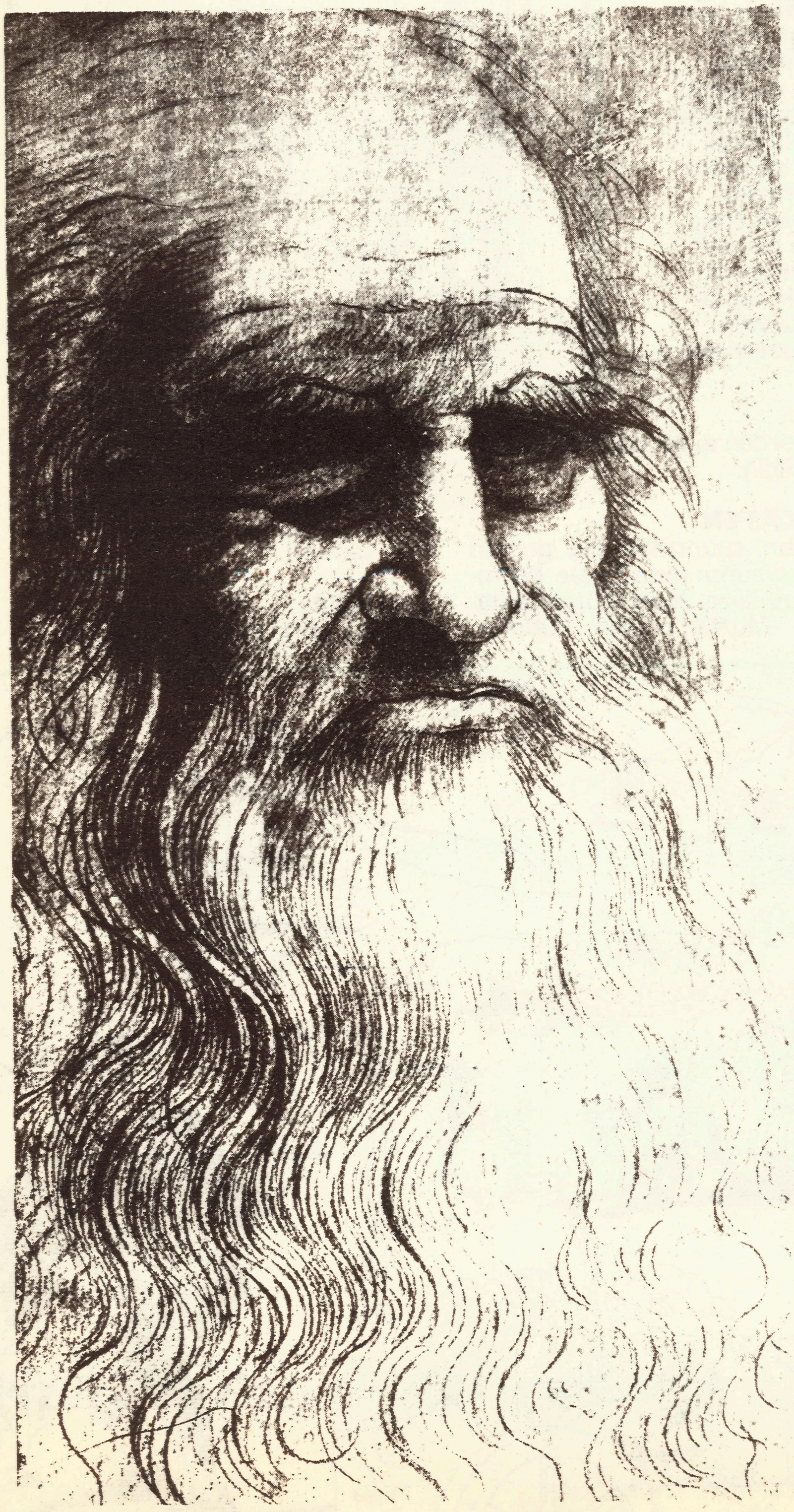
Katuosoitteeni . . . .

Postitoimipaikka . . . .

Puhelin . . . .

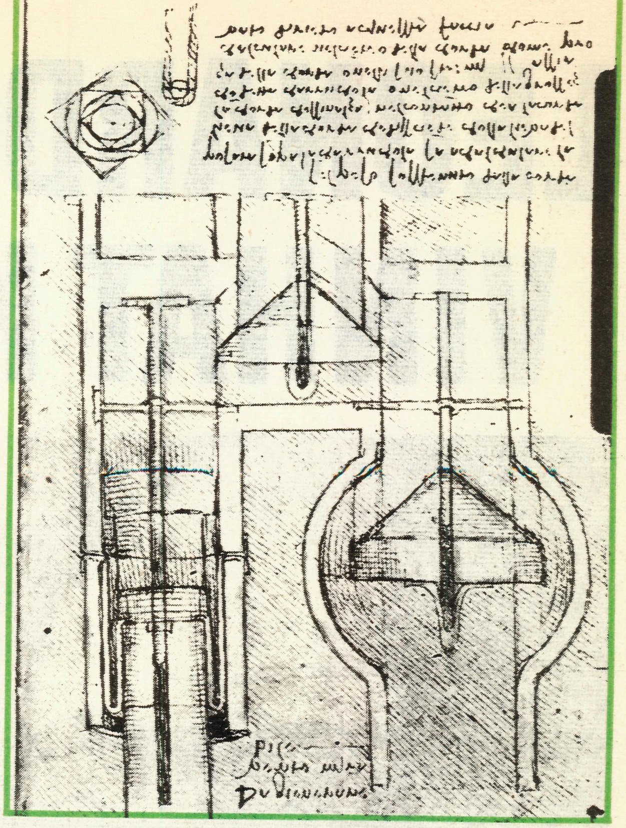
☐ **olen tilaaja Jippo 9/80** ☐ **ostin irtonumeron**

LEONARDO da VINCIN VINHAT KEKSINNÖT

Leonardo da Vinci on suurenmoinen esimerkki ihmisestä, joka ei kätkenyt kynttiläänsä vakan alle. Hän oli yleisnero, kirjaimellisesti tuhattaituri: taidemaalari, kuvanveistäjä, arkkitehti, musiikkimies, insinööri, matemaatikko, mekaanikko, kasvitieteilijä, lääkäri, ajattelija, keksijä... Hän hämmästytti aikalaisiaan ja hämmästyttää meitä kenties vielä enemmän. Leonardon mestariteos Mona Liisa ei ole satojen vuosien saatossa menettänyt salaperäistä viehätysvoimaansa. Entä muut hänen aikaansaannoksensa? Harva meistä on tullut ajatelleeksi, että monien nykyajan teknisten laitteiden keksijä eli noin 450 vuotta sitten. Katsellessamme Leonardon säilyneitä piirustuksia emme voi olla huomaamatta yhtäläisyyksiä nykyajan sotakoneisiin, lentokalustoon tai vaikkapa autoihin.

Leonardo da Vincin omakuva

Leonardo oli äärimmäisen kiinnostunut myös hydrauliikasta. Kuvassa on aihetta käsittelevä piirros ja selittävää tekstiä. Kirjoitus on Leonardon omaa salakieltä, sillä hän oli tarkka keksimiensä salaisuuksien säilymisestä vain omana tietonaan.

1. PUM!
Nämä siivekkäät ammukset muistuttavat meidän aikamme ohjuksia. Eipä arvannut Leonardo, että satoja vuosia myöhemmin niistä tulisi kilpavarustelun kuumaa tavaraa.

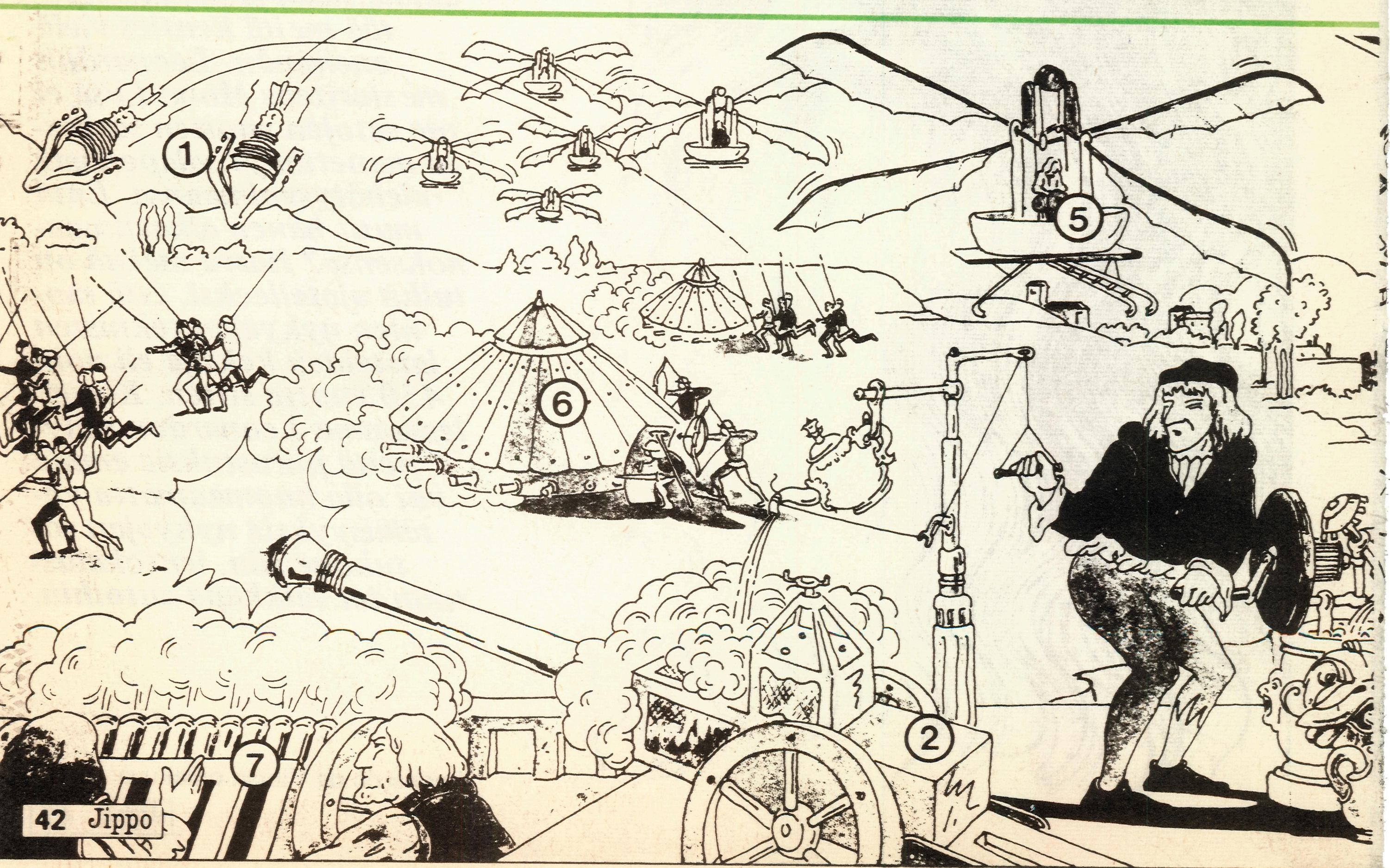
2. HÖYRYLLÄ
Kuumaakin kuumempi ase on höyrytykki. Vastaavanlaisia tykkejä todella käytettiin Amerikan sisällissodassa. Tykin toiminta perustuu höyryn voimaan. Kaminaa muistuttava tykin runko kuumennetaan hehkuvaksi. Tykkiin kaadettu vesi höyryyntyy hetkessä, ja paine lennättää kuulan piipusta. Ei mikään höyrypään oivallus tämäkään!

3. POLKIEN
Etelän uimarantojen polkuvene ei ole turistikulttuurin synnyttämä uutuus. Leonardo keksi polkuveneen suunnitellessaan purjealuksille tuulesta riippumatonta vaihtoehtoa.

4–5. SIIVIN
Suurin osa Leonardon suunnittelemista lentävistä laitteista perustuu lintujen lentotekniikkaan. Hän tutki innokkaasti lintujen siipien rakennetta ja lihastoimintaa. Hän vakuuttui siitä että myös ihmisellä on kaikki mahdollisuudet lentää. Kuinka oikeassa hän olikaan, vaikka Concorden ei tarvitsekaan räpytellä siipiään.

6. HYÖKÄTEN
Leonardon suunnittelema puinen hyökkäysvaunu muistuttaa enemmän huvimajaa kuin hurjaa sotakonetta. Mutta puisen kuomun alla vaanii vaara. Tykit sojottavat joka suuntaan. Vaunu liikkuu pyörillä, tosin vähintään neljän sisällä olevan miehen voimalla. Tankki kuin tankki!

7. TULTA!
Tykissä on kolme yhdentoista pii-

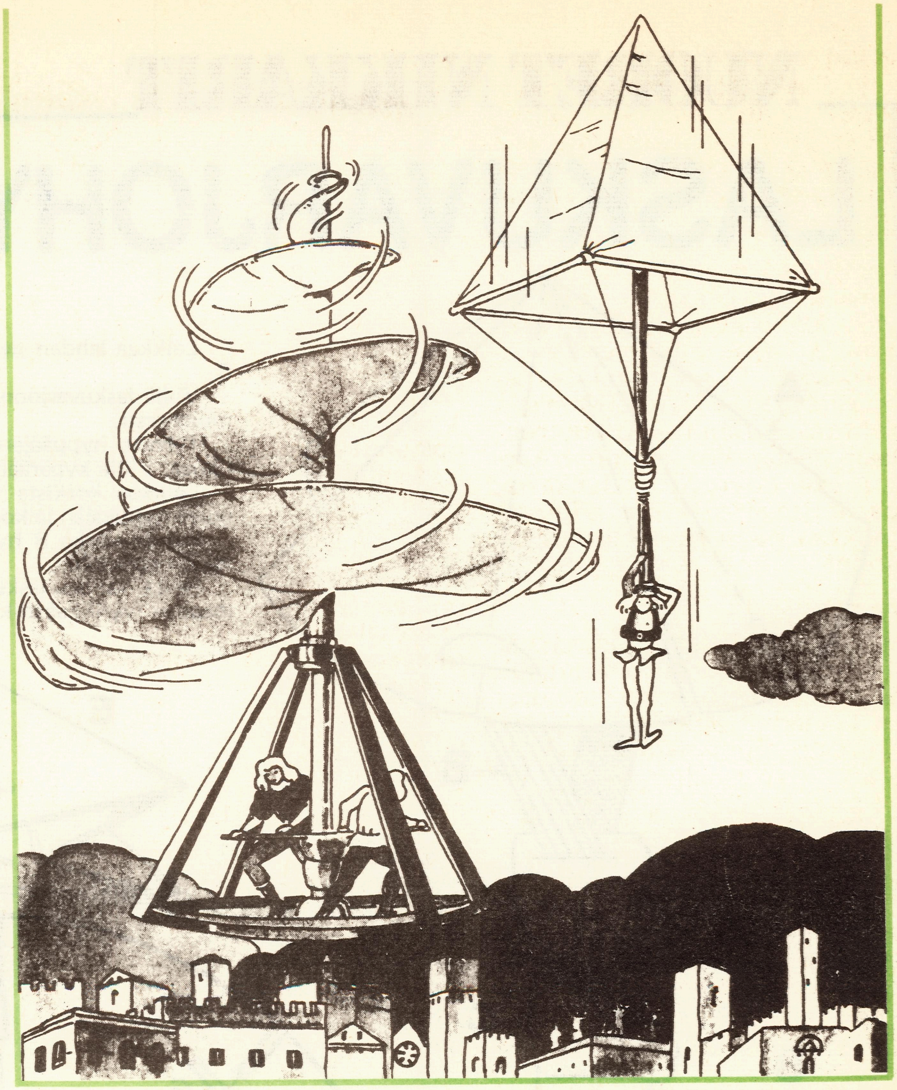
pun riviä, jotka toimivat vuorotellen. Kun yksi piippuriveistä syöksee tulta voidaan toista piippuriviä ladata samanaikaisesti, ja kolmannella rivillä on aikaa jäähtyä. Samantyyppinen ase II-maailmansodassa sai nimekseen "Stalinin urut".

8. MITATEN

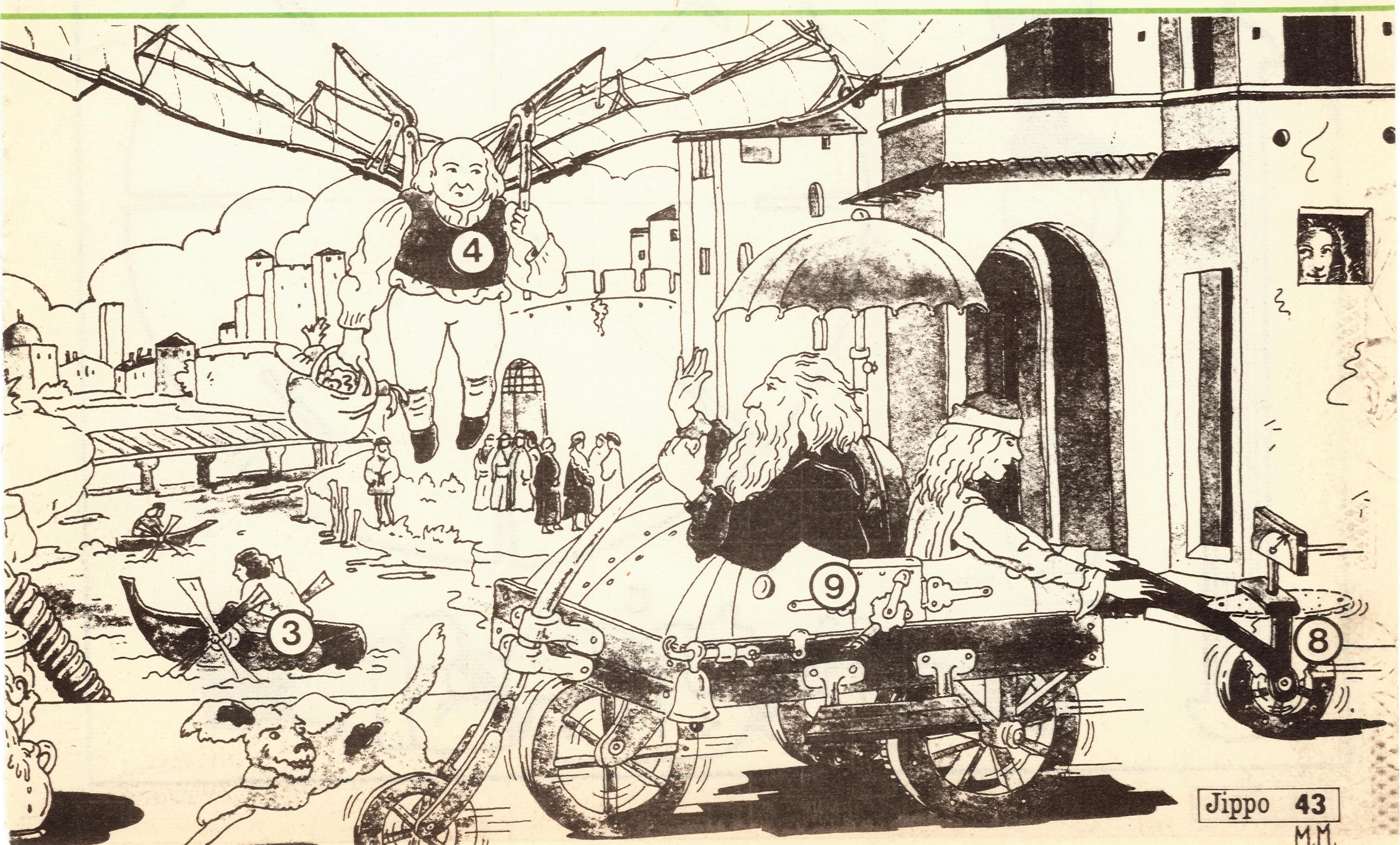
Kovasti kottikärryn näköinen vekotin on itseasiassa matkamittari. Kärrynpyörä liikuttaa vaakatasossa olevaa pyörää määrätyssä suhteessa. Pyörälevyn päällä olevat kuulat putoavat määrätyin välein lokeroon. Matkan päätyttyä voidaan lokeroon tipahtaneiden kuulien lukumäärästä laskea kuljetun matkan pituus.

9. KAHDENISTUTTAVA

Tämä auton varahainen esi-isä vaati kaksi kuljettajaa, jotka saivat kärryn liikkeelle vipuamalla pyöriin yhdistettyä jousijärjestelmää. Paha kyllä kärry liikkui kertavirityksellä vain muutamia metrejä.

Leonardo da Vincin lukuisista keksinnöistä vain harvat otettiin käyttöön hänen aikanaan, mutta monen "uuden" keksinnön perustana on ollut Leonardon oivallus ja piirros. Kuvassa näemme eräänlaisen helikopterin ja laskuvarjon.

NUORET NIKKARIT

LASKUVARJOHYPPÄÄJÄ

Leikkaa lehden sivulta laskuvarjo A, hyppääjä C ja liuska B.

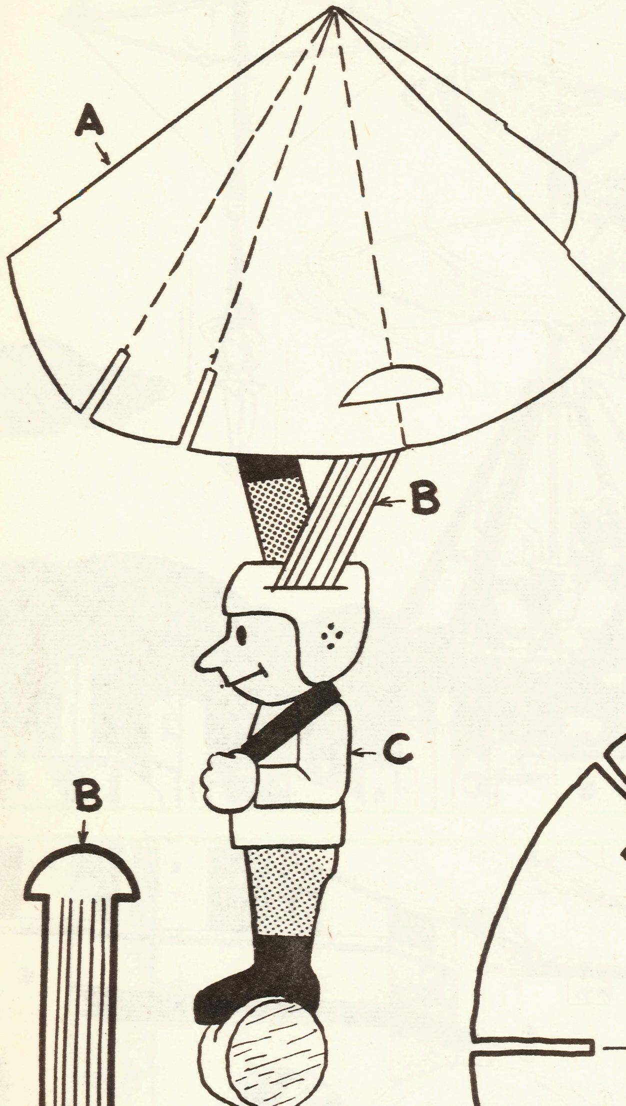
Viillä laskuvarjoon aukot H ja G. Laskosta varjo kuvan E mukaisesti.

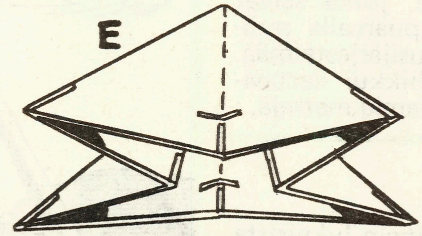
Taivuta hyppääjän puoliskot vastakkain ja sivele väliin liimaa. Viillä kypärään aukko.

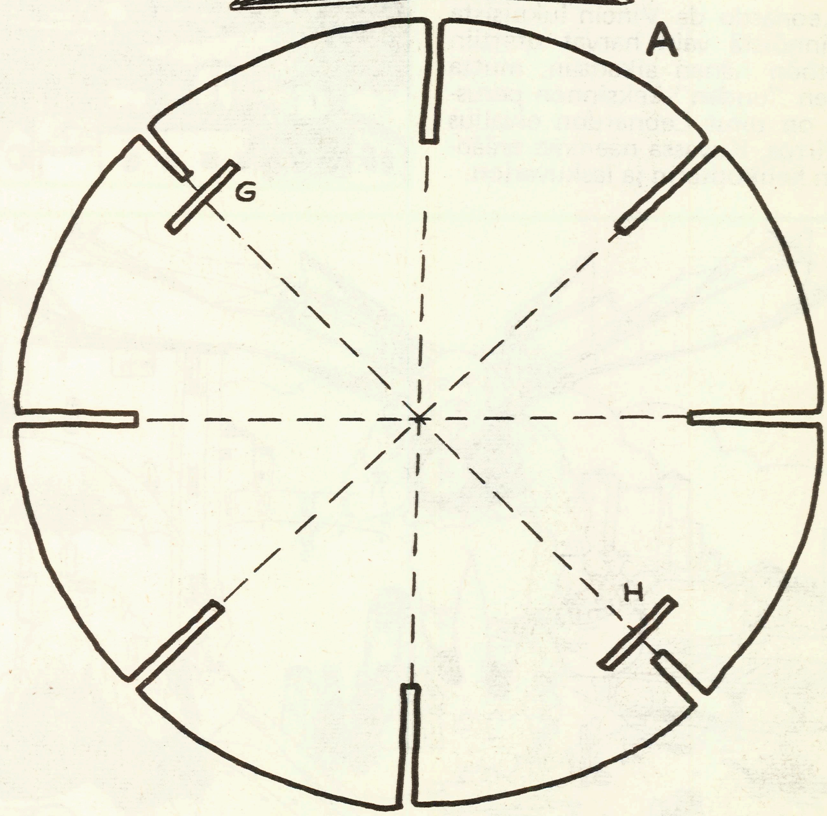
Leikkaa korkista tai kumista paino D. Viillä painoon uurre hyppääjän jalkoja varten.

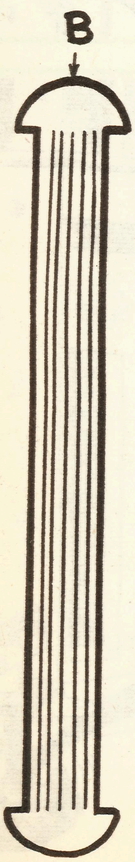
Pujota liuska B hyppääjän kypärän läpi ja liuskan päät varjon aukkoihin.

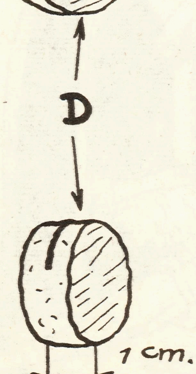
Heitä valmis laskuvarjohyppääjä ilmaan. Se laskeutuu maahan tyylikkäästi kuin oikea hyppääjä.

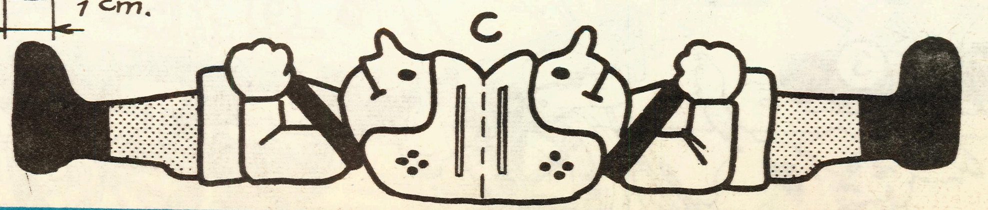

Tieto on kaiken A ja O

Jeppe kiirehti heti keräämään kaikki alkuvuoden Jipot 1–8 kuultuaan, että hän saisi toimia lentokoneiden tunnistuskilvan tuomarina. Hän nimittäin halusi laatia oman tietotestinsä jippolaisille nimenomaan niistä lentokoneista, joita jo on esitelty Jippo-lehden palstoilla. Ja tällainen siitä testistä tuli:

A. Finnaviationin uusi Suomen sinitaivaalla lentelevä liikennelentokone on täydelliseltä nimeltään
1. Embraer Emb-110 P1 "Bandeirante" □
2. Brasilier Bmb-110 P1 "Bandaranaike" □

B. Edellä mainittu kone on rakennettu
1. Suomessa □ 2. Brasiliassa □

C. Concorde on
1. valon nopeudella kulkeva yliäänikone □
2. 2,05 kertaisella äänennopeudella kulkeva matkustajalentokone □

D. Kumpi seuraavista väitteistä on oikea
1. Concorde kuluttaa noin neljä kertaa enemmän polttoainetta kuin ääntä hitaammin lentävät koneet □
2. Concorde kuluttaa noin neljä kertaa vähemmän polttoainetta kuin valon nopeutta hitaammin lentävät koneet □

E. Concorde liikennöi reiteillä
1. Pariisi–New York □ 2. Lontoo–New York □

F. Vuonna 1927 nuori amerikkalainen lentäjäsankari lensi ensimmäisenä maailmassa yksin ilman välilaskua yli Atlantin. Mikä hänen nimensä oli?
1. Anthony Spider □ 2. Charles Lindbergh □

G. Atlantin ylityslentoa varten rakennettu Ryan-yksitaso sai St. Louisin kaupungin antaman tuen vuoksi lisänimen
1. Star of St. Louisiana □ 2. Spirit of St. Louis □

H. Suomeen on hiljattain hankittu kaksi Fokker F-27 Friendship liikennelentokonetta. Mistä?
1. Koreasta □ 2. Jaavalta □

I. Friendshipit käyttävät polttoaineena
1. bensiiniä, ja tulevat siksi hieman kalliimmaksi kuin nyt liikenteestä poistuvat Convairit □
2. kerosiinia eli lentopetroolia, joka on bensiiniä edullisempi potkuriturbiinien (ja suihkumoottoreiden) polttoaine □

J. Fokker F-27 laskutelineiden sisään- ja ulosliikuttaminen sekä jarrujen käyttö tapahtuu
1. paineilman avulla □ 2. pneumaattisesti □

K. Messerschmitt Bf 108 Taifun oli
1. Saksan ilmavoimien hävittäjäkonetyyppi □
2. siviilikone, jonka pohjalta suunniteltiin hävittäjäkone □

L. Neuvostoliiton sotilaslentokoneissa käytetään merkitsemistapaa:
1. hävittäjillä on aina pariton numero □
2. kaikki hävittäjäkoneet varustetaan ilmavoimien tunnuksella MiG □

M. Polikarpov I-16 oli
1. espanjalainen kaksipaikkainen koulutuskone □
2. neuvostoliittolainen, yksipaikkainen hävittäjä-pommittaja □

N. Polikarpov-koneeseen kehitettiin varsin omalaatuinen Taranhyökkäysmenetelmä. Millainen menetelmä se oikein oli?
1. Koneen potkuriin lisättiin teräksinen leikkuureuna, joka hyökkäyksessä leikkasi sirkkelin tavoin viholliskoneiden peräsimiä toimintakelvottomiksi. □
2. Koneeseen asetettiin kuusi ydinkärkiohjusta, jotka maasta käsin ammuttuna osuivat tarkkaan 4 500 metrin korkeudella liikkuvaan kohteeseen. □

O. "Lentäviä tynnyreitä" rakennettiin
1. Saabin tehtailla Ruotsissa □
2. Mersun tehtailla Länsi-Saksassa □

LOHIKÄÄRME -ystävä vai vihollinen?

Lohikäärmeestä liikkuu monenlaista tarinaa. Joidenkin mukaan nämä tulta syöksevät eläimet tuottivat onnea, toisten mukaan taas herättivät kauhua seudulla, jonne ne asettautuivat.

Ilkeä ja hurja lohikäärme oli majaillut kuukausikaupalla Silenen kaupungin laitamilla. Silene sijaitsi Pohjois-Afrikassa, nykyisessä Libyassa. Kaupunkilaiset elivät pelon vallassa. Aluksi he yrittivät pitää lohikäärmeen lauhkeana tarjoamalla sille joka päivä lampaan.

Pian lohikäärme vaati sekä miehen että lampaan. Eikä tämäkään ateria sille kauaa riittänyt: se alkoi vaatia alkupaloiksi Silenen kauneimpia tyttöjä.

PAHUUDEN VERTAUSKUVA

Haluttomana kuningas sääti lain, jonka mukaan kaupungin neitojen pitäisi päivittäin heittää arpaa siitä, kuka olisi lohikäärmeen seuraava uhri. Eräänä päivänä arpa lankesi kuninkaan tyttären kohdalle.

Hätääntynyt kuningas rukoili alamaisiaan säästämään tyttärensä hengen. Mutta nämä olivat taipumattomia. Kuninkaan täytyisi alistua noudattamaan lakia, jonka oli itse säätänyt. Sydän murtuneena kuningas katsoi miten hänen tyttärensä vietiin paikalle, jossa lohikäärme jo odotteli.

Mutta sillä hetkellä paikalle ratsasti vieras ritari, Pyhä Yrjänä Israelista. Hän oli matkalla roomalaisen keisari Diocletianin luo puhumaan kristittyjen orjien puolesta.

Pyhä Yrjänä teki miekallaan ristinmerkin ja kannusti hevosensa suoraan kohti lohikäärmettä. Rajun taistelun lopuksi peto kaatui haavoittuneena maahan. Sen jälkeen Pyhä Yrjänä kehotti prinsessaa kietomaan vyönsä lohikäärmeen kaulan ympäri ja veti sen perässään Sileneen.

Pyhä Yrjänä sai kaupunkilaisten kunnioituksen. Kun hän kertoi heille saaneensa voimansa uskosta Kristukseen, koko kaupunki kääntyi kristinuskoon. Silloin Pyhä Yrjänä tarttui jälleen miekkaansa ja sivalsi lohikäärmeen pään irti.

Myöhemmin taru Pyhän Yrjänän ja lohikäärmeen välisestä taistelusta kulkeutui ristiretkeläisten mukana Englantiin. Ristiretkeläisten mukaan Yrjänä kärsi marttyyrikuoleman Aasian Minorissa. Myöhemmin Pyhää Yrjänää alettiin pitää Englannin suojeluspyhimyksenä. Yrjänän teurastama peto symbolisoi pahuutta ja lohikäärmeen tappaminen puolestaan sitä uhria, jonka Jumala antoi voittaakseen pahuuden.

SODAN SYMBOLI

Tämän tarun lisäksi Englannissa on lukuisia legendoja lohikäärmeistä. Eräs niistä kertoo kuningas Lluddista, joka eli saaren kaakkoisosaan rakentamassaan kaupungissa. Tämä kaupunki on nykyiseltä nimeltään Lontoo.

Eräänä päivänä monarkkia ja hänen alaisiaan uhkasi pahan läsnäolo. He eivät pystyneet karkoittamaan pahaa.

Muinaista kroniikkaa mukaellaksemme: "Paha meni ihmisten sydämiin ja teki heidät pelokkaaksi. Miehet kalpenivat ja menettivät voimansa. Ja vaimot menettivät lapsensa. Ja nuoret miehet ja neidot tulivat välinpitämättömiksi. Ja eläimet ja puut ja maa menettivät hedelmällisyytensä."

Masentuneena kuningas Lludd pyysi apua vanhemmalta veljeltään, Ranskan kuningas Llevelykseltä. – Maasi hädän aiheuttaa punainen lohikäärme. Toisen rodun lohikäärme taistelee sen kanssa ja yrittää tuhota sen. Siksi teidän lohikäärmeenne pitää niin kamalaa meteliä, kertoi veli.

Kuningas Llevelys kertoi kuningas Lluddille, miten hirviön voisi ajaa pois alueelta. Palattuaan kotiinsa Lludd noudatti veljensä ohjetta ja kaivatti kuopan kaupungin keskustaan.

Kuten Llevelys oli ennustanut, lohikäärmeet väsyivät ennen pitkää taisteluun ja vaipuivat uupuneena kuoppaan. Ne joivat kuoppaan kaadetun meden ja vaipuivat uneen.

Nyt kaupunkilaiset pystyivät panemaan ne kahteen kiviseen arkkuun ja kuljettamaan Walesin vuoristoon haudattavaksi. Tämän jälkeen punaisesta lohikäärmeestä tuli yksi antiikin Britannian ja Walesin välisen sodan symboleista. Nykyään se on Walesin vertauskuva.

LAKIEN LUOJA

Mutta lohikäärmeitä ei löydetty vain Britanniasta, Euroopasta ja Pohjois-Afrikasta. Niitä on tavattu jopa Kiinasta, jossa niitä pidettiin hyvin lempeinä olentoina.

Ne toivat onnea ja iloa missä sitten olivatkin. Ne eivät vallanneet maata, hotkineet lapsia, tarttuneet neitoihin tai taistelleet ritareiden kanssa.

Lohikäärmeitä tavattiin joista, järvistä ja jopa sadepisaroista silloin, kun ne päättivät kutistua! Lohikäärmeitä pidettiin inhimillisten lakien luojana ja varsinkin Ch'ingin dynastian aikana 1644–1912 niitä pidettiin erityisessä arvossa. Tuohon aikaan keisarit istuivat lohikäärmevaltaistuimilla, matkustivat lohikäärmeveneissä ja söivät lohikäärmepöytien ääressä.

Milloin tahansa seudulla oli kuivuut-

Kiinassa lohikäärmeitä pidettiin hyvin lempeinä. Kiinalaisten uuden vuoden viettoon kuuluukin olennaisena ohjelmanumerona lohikäärmetanssi.

Pyhä Yrjänä on Englannin suojeluspyhimys, vaikka hän ei koskaan käynyt lähelläkään Englantia. Tarinan mukaan hän oli peloton urho, joka surmasi ilkeän ja hurjan lohikäärmeen. Pyhän maan ristiretkeilijät kertoivat hänestä palattuaan kotimaahansa idän retkiltään.

ta, lohikäärmeiden hengitys voitiin muuttaa sadepilviksi. Mutta huolimatta lohikäärmeiden ihmeitä tekevästä avusta, niitä voitiin ajoittain käyttää myös ruoaksi ja lääkkeeksi.

Lohikäärmeen lihaa tarjottiin suurena herkkuna muille hallitsijoille tai keisarin lähimmille miehille. Joissakin osissa Kiinaa kemistit nykyäänkin myyvät kuivattua ja jauhettua alligaattoria, jonka sanotaan auttavan niin syyliin kuin lemmentautiinkin. Alligaattorinhan sanotaan olevan sukua lohikäärmeelle.

KOMODON LOHIKÄÄRME

Viimeaikaiset hätkähdyttävimmät tiedot lohikäärmeistä tulevat Malaijan saariston pieneltä Komodo-saarelta. Saarelle pakkolaskun tehneen koneen lentäjä kertoi jälkeenpäin jättiläiskokoisesta sisiliskon näköisestä otuksesta.

Vaikka monet ihmiset väheksyivät hänen kertomustaan, Jaavan kasvitieteellisen puutarhan johtaja päätti tutkia lentäjän väitteet. Hän löysikin kaksi metriä pitkän otuksen raadon. Paikalliset asukkaat vakuuttivat, että samanlaisia, jopa kymmenen metrin pituisia petoja asuu saarella.

Sitten johtaja lähetti malaijalaisen metsästäjän apulaisineen saarelle etsimään tuota hirviötä. Tämä seurue vangitsikin neljä lohikäärmeen näköistä eläintä, joista suurin oli yli kolme metriä pitkä.

Myöhemmin ne luokiteltiin kuuluvaksi uuteen jättiläisliskojen heimoon. Nykyään ne tunnetaan yleisesti Komodon lohikäärmeiden nimellä.

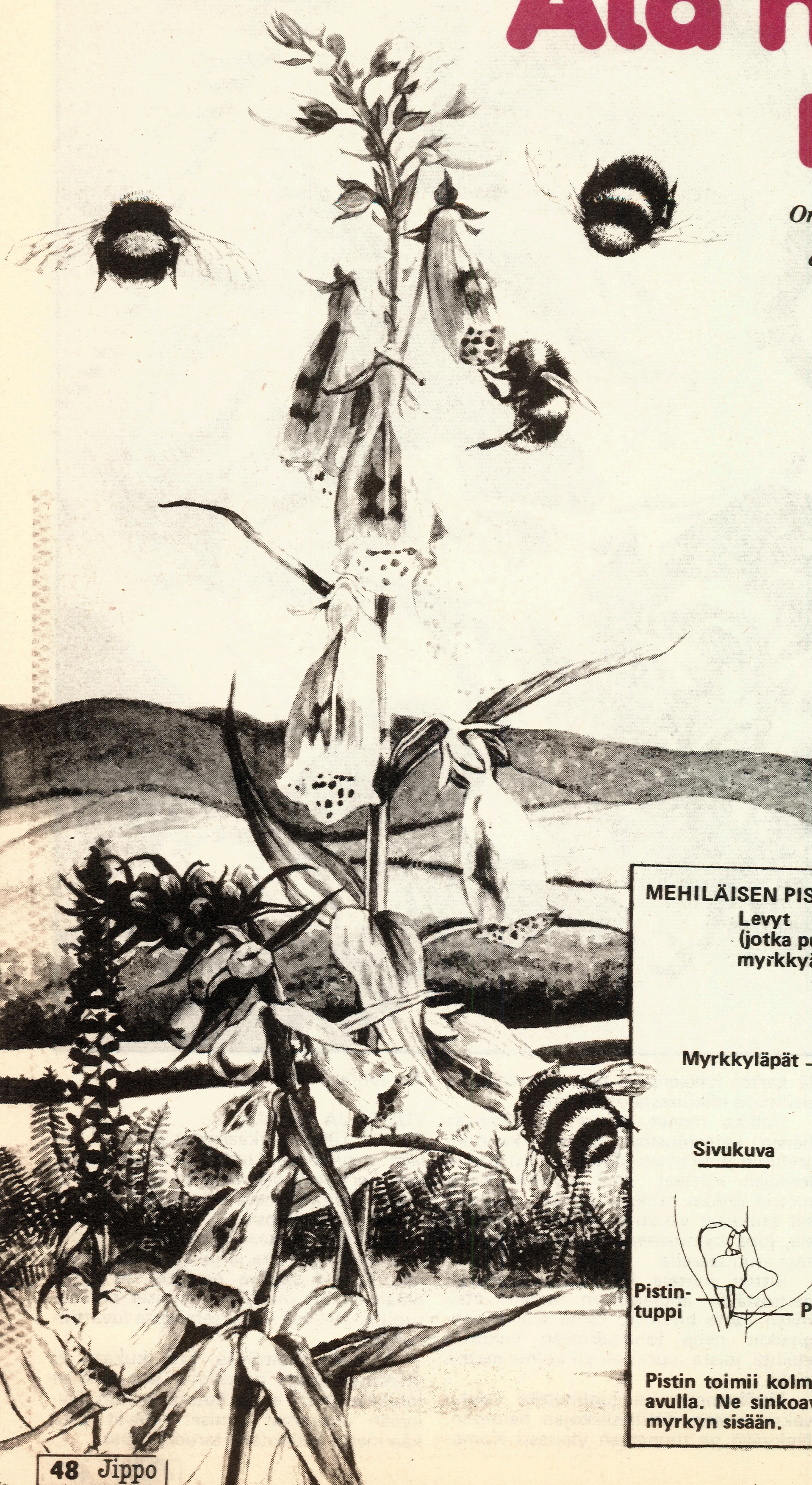
TULTA JA SAVUA

Kesällä 1960 lohikäärmeet pääsivät jälleen otsikoihin. Uuden Guinean asukkaat kertoivat, että ainakin kuusi metriä pitkät lohikäärmeet olivat hyökänneet heidän kimppuunsa.

Huhujen mukaan nämä hirviöt syöksivät savua ja tulta ja joivat uhriensa veren. Syntyi valtava paniikki, ja viranomaisten oli siirrettävä ihmiset poliisin suojiin. Hirviön vangitsemisesta luvattiin palkkio.

Ei liene yllättävää, että kukaan ei yrittänyt saada palkkiota. Sen jälkeen lohikäärmeistä ei ole kuulu mitään. Nykyään useimmat ihmiset pitävät lohikäärmettä pelkästään taruolentona.

Älä häiritse meitä!

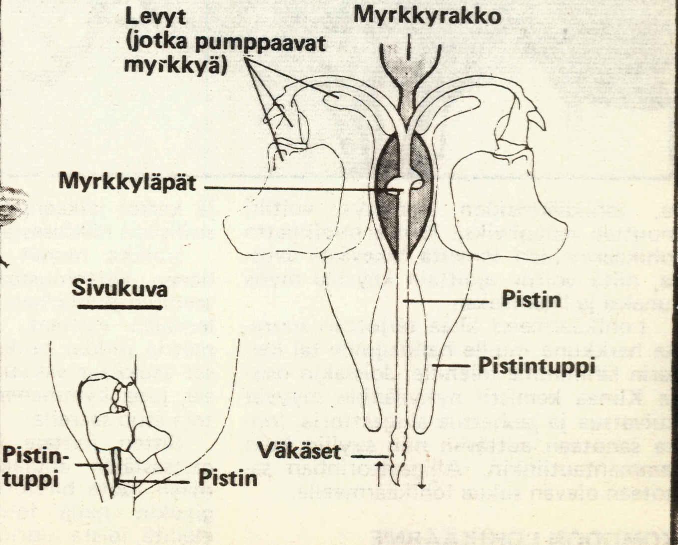
Onko sinua joskus pistänyt mehiläinen? Jos on, niin tiedät, kuinka tuskallisia eläinten pistot voivat olla. Mutta oletko koskaan tullut ajatelleeksi, miten luontokappale oikeastaan pystyy aiheuttamaan tuon ärsyttävän kivun.

Taistelu olemassaolosta luonnossa on hurja ja loppumaton. Eläinten on jatkuvasti kamppailtava kaikenlaisia vihollisia vastaan. Ne ovat kuin sotilaita, joiden on käytettävä aseita ruokaa saalistaessaan tai viholliselta puolustautuessaan.

Monet eläimet ovat uskomattoman ketteriä, jotkut jopa salamannopeita. Nopeus on niiden ase. Toisilla on terävät piikit tai voimakkaat hampaat, joilla ne tekevät uhrinsa avuttomiksi.

Jotkut eläimet käyttävät erityistä kykyään halvaannuttaa saaliinsa. Se on taas niiden erittäin tehokas ja usein myös tappava ase.

MEHILÄISEN PISTO

Pistin toimii kolmen levyn muodostaman perusosan avulla. Ne sinkoavat väkäset uhriin ja pumppaavat myrkyn sisään.

MEDUUSA PYSTYY HUKUTTAMAAN IHMISEN

Maailman merissä uiskentelee noin 200 meduusalajia, joista yleisenä Suomenkin rannikoilla esiintyy korvameduusa. Meduusoilla on vahvat ja pistävät lonkerot, joilla ne saalistavat. Voivatpa monet lajit pistää kipeästi myös ihmistä.

Kaikkein voimakkaimman ja tuskallisimman piston antaa portugalilainen sotalaivameduusa. Sen läpimitta voi olla jopa 30 senttiä. Se pystyy tainnuttamaan, näin ollen myös hukuttamaan, hyvänkin uimarin.

Sen myrkkyä varastoivat poltinrakkojen peittämät pyydyslonkerot voi erottaa paljain silmin, mutta niiden toiminnan tarkkaan tutkimiseen tarvitaan mikroskooppia.

Tällä tavoin meduusa pistää: Lonkeron sisällä on pistäviä soluja, joissa on pyöreitä myrkkyrakkoja. Rakoissa on useita teräviä väkäsiä sekä pitkiä poltinrihmoja, jotka sisältävät itse myrkyn. Jokaisen myrkkyrakon päällä on liipasimena toimiva karva. Kun pistävät solut reagoivat outoon liikkeeseen tai kosketukseen, liipasinkarva vapauttaa poltinrihmat. Myrkkyrakko kääntyy nurinpäin niin, että poltinrihmat voivat ruiskuttaa myrkyn saaliiseen. Myös väkäset ovat ulkona. Ne pistävät uhrin nahkaan reiän, josta myrkky menee sisään.

KYYN MYRKKY ON KUOLETTAVAA

Eräs eläinmaailman tehokkaista myrkyttäjistä on kyy, joka on Suomen ainoa myrkkykäärme. Sen tuntee mustasta sahalaitaisesta kuviosta, joka on sen selässä. Eräät kyyt ovat täysin mustia. Rantakäärmeellä on pään takana valkeat tai keltaiset täplät, joten sitä ei voi sotkea tummaan kyyhyn. Älä koskaan häiritse kyytä metsässä kulkiessasi, sillä ärsytettynä se heittäytyy todella ilkeäksi.

Kyykäärme syö pääasiassa sisiliskoja, matoja, hiiriä, myyriä ja päästäisiä. Se jäljittää saaliin hajun perusteella, mutta ei suinkaan nenänsä, vaan kielensä avulla. Ilmassa tai maassa olevat hajumolekyylit kulkeutuvat näin kyyn suussa olevaan aistielimeen.

Kun kyy hyökkää, se iskee myrkkyhampaansa uhriin ja ruiskuttaa siihen kuolettavaa myrkkyä. Kyyn suussa on rauhanen, joka valmistaa myrkyn. Aine imeytyy sitten onttoihin myrkkyhampaisiin. Hampaat kuluvat ajan myötä, mutta ne kasvavat uudelleen.

Kyyn myrkky on voimakas myrkky: se lamauttaa sydämentoimintaa. Ihmisellä pureman aiheuttamat oireet ovat kipu, turvotus ja ihon kalpeneminen puremakohdasta. Jos uhri ei heti pureman jälkeen saa apua, kuolema saattaa seurata jo kuuden tunnin kuluttua myrkytyksestä.

Kyykäärme puree vain silloin kun sitä häiritään. Jos se saa olla rauhassa, siitä ei ole vaaraa ihmiselle. Joka tapauksessa – kun tapaat kyyn, siirry kauemmaksi nopeasti mutta äänettömästi.

MEHILÄISEN PIIKKI TEKEE KIPEÄÄ

Toinen eläin, joka pistää vain ärsytettynä, on mehiläinen. Sen pistomekanismi on todella kiehtova: se koostuu nivellevyistä ja väkäsistä, jotka työntyvät uhrin nahkaan ja pumppaavat myrkkyä. Kuten piirroksesta voit nähdä, kolme levyä muodostavat vivun, joka toimii lihasten avulla. Levyt liikuttavat pistintä ja pumppaavat myrkkyä. Alempana olevat läpät säätelevät myrkyn pumppausta. Vielä alempaa löytyy pistinontelo. Pistin koostuu kolmesta väkäsellisestä piikistä, joiden välissä on myrkkykanava. Sitä pitkin myrkky kulkee. Pistintuppi sijaitsee aivan mehiläisen peräaukon vieressä. Väkäset tarttuvat uhrin nahkaan – ja tuskallinen pisto iskee.

Mehiläiset ovat luontoäidin ahkerimpia apulaisia. Niiden panos kukkien pölyttäjänä on elintärkeä kasvien vuotuiselle kierrolle. Niinpä kun näet kiireisen mehiläisen hyörimässä kukasta kukkaan, älä häiritse sitä. Anna sen jatkaa puuhiaan – silloin se ei pistä sinua.

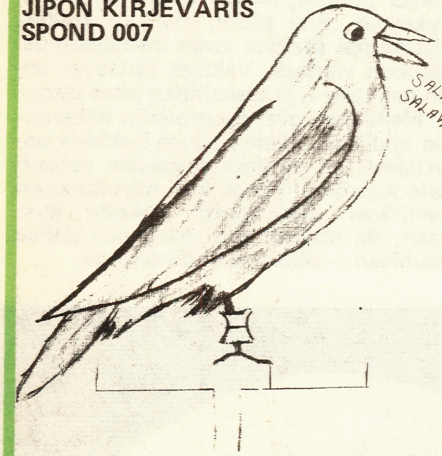

Jippo Kengurun pussiposti

Kirjoita pussipostiin osoitteella: JIPPO, PL 116, 00101 HELSINKI 10.

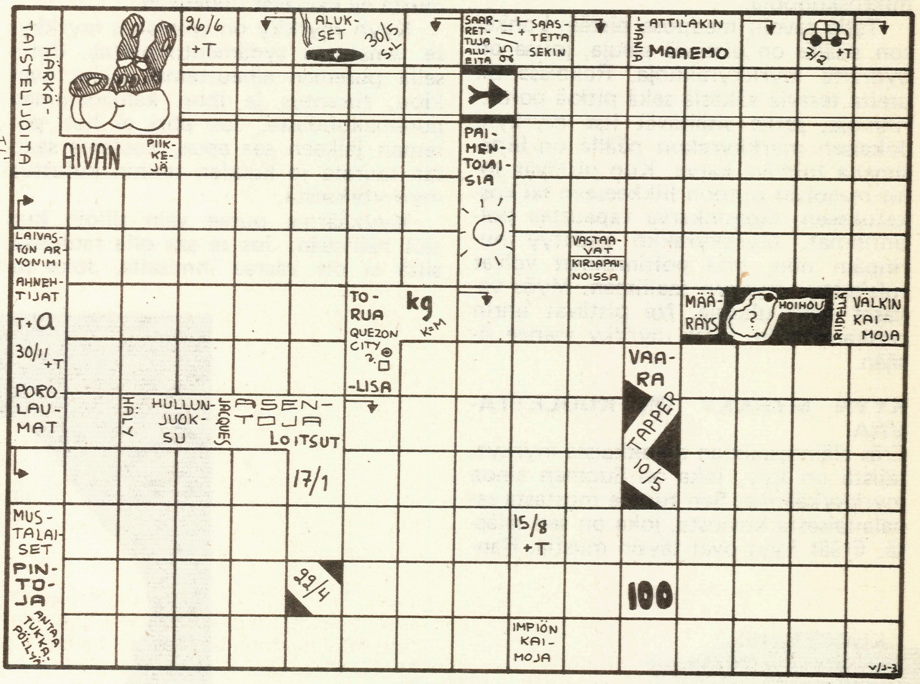
JIPON KIRJEVARIS SPOND 007

Raimo Väisänen, 11 v
Paltamo

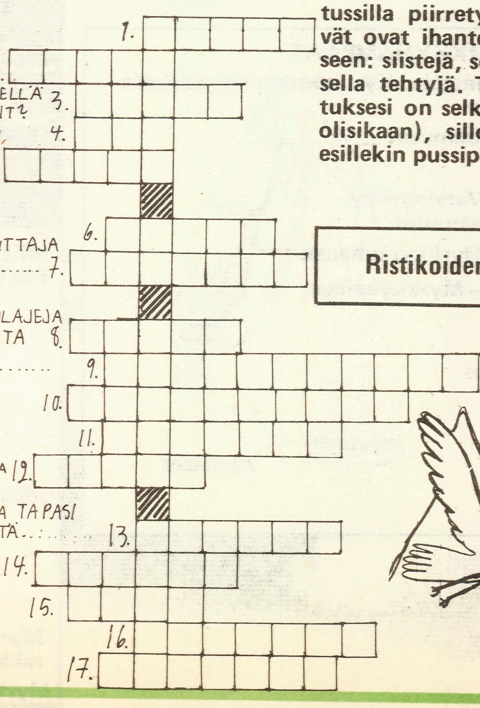
3 KYSYMYSTÄ
1. kysymys:
Minkä niminen oli Aleksanteri Suuren hevonen?
2. kysymys:
Minkä niminen oli Jipossa n:o 2 kilparatojen sankari?
3. kysymys:
Mikä oli askarteluarkin lentokone?
Vastaukset saa Jiposta 2. Lähetä vastauksesi osoitteeseen:
Mika Aho
95590 ARPELA

BLOCKHEAD-RISTIKKO

JIPPORISTIKKO

VIHJEET
1. ...... KENGURU
2. KENELLÄ JIPPO-JENGILÄISELLÄ ON SILMÄLASIT?
3. JIPPO LEHDEN KOIRA
4. ...... PELIT
5. LUONTO......
6. PUSSI ......
7. JIPON TOIMITTAJA HELENA ....
8. TIETO.......
9. ...... URHEILULAJEJA
10. ...... TAITUREITA
11. HIUSKARVAN.......
12. VILLE ......
13. ...... JIPPO
14. JIPPO.......
15. ...... TULITUKKA
16. JIPOSSA 1/80 URHO TULITUKKA TAPASI HULLUN NIMELTÄ........
17. ...... KALLE

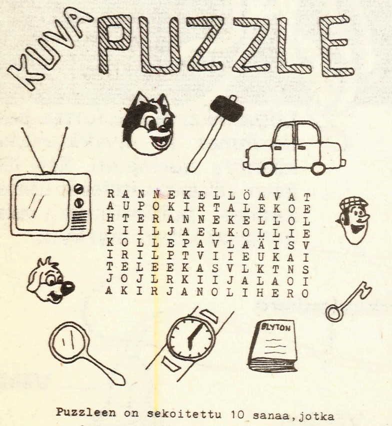

Roi Suvilähde

Ottakaapa mallia, jippolaiset! Nimimerkki Blockheadin ja Roin mustalla tussilla piirretyt kuva- ja ristikkotehtävät ovat ihanteellisia painatustarkoitukseen: siistejä, selkeitä, huolella ja ajatuksella tehtyjä. Tärkeintä on, että piirustuksesi on selkeä (vaikkei se näin hieno olisikaan), silloin se pääsee paremmin esillekin pussipostin sivuilla.

Jippo Kenguru

Ristikoiden ratkaisut sivulla 52

Puzzleen on sekoitettu 10 sanaa,jotka saadaan kuvista.Sanat ovat joko pystyssä,vaa'assa tai vinottain,mutta kuitenkin niin etteivät leikkaa toisiaan.

Laati nimim. Blockhead

JIPON POSTELJOONI VUORISTOSSA

TEEPPÄS (jos osaat)
lettuja itsellesi ja kavereille!
2 dl vehnäjauhoa
4 dl maitoa
1 muna
1/2 tl suolaa
Toimi näin: levitä nokare voita tai margariinia pannuun ja paista kauniin ruskeaksi.

KYSYMYSVISA
Rastita oikea väite!

1. Kuvassa on?
A) platy ☐
B) lehtikala ☐
C) miekkapyrstö ☐
2. Asteen merkki on?
A) ° ☐
B) x ☐
C) + ☐
3. Kartalla vuori merkitään?
A) ☐
B) ☐
C)
4. Kulman merkki on?
A) ☐
B) ° ☐
C) : ☐
5. Sinivalaan kieli painaa?
A) yhtä paljon kuin krokotiili ☐
B) yhtä paljon kuin TV ☐
C) yhtä paljon kuin norsu ☐
6. Väinö Bremerin lentokoneen tunnus on?
A) OH-ABB ☐
B) OH-EBA ☐
C) BF-109 ☐

Jäsen 41202237
(PS. Jäsennumerot löytyvät osoitteesta)
Oikea rivi: 1B, 2A, 3A, 4A, 5A, 6C

KONSERTISSA
— Mitä sinä pidät tästä laulajasta?
— Minusta hän on kuin Beethoven.
— Mutta eihän Beethoven osannut laulaa.
— Se heissä juuri onkin yhteistä.

MUUSIA
— Kuule, Paavo, miten tuolla sinun naapurillasi oikein menee? Hän ei taida tietää paljoakaan maanviljelyksestä.
— No, ei totisesti. Syksyllä hän ajeli höyryjyrällä pitkin perunapeltoa ja luuli saavansa valmista perunamuusia.

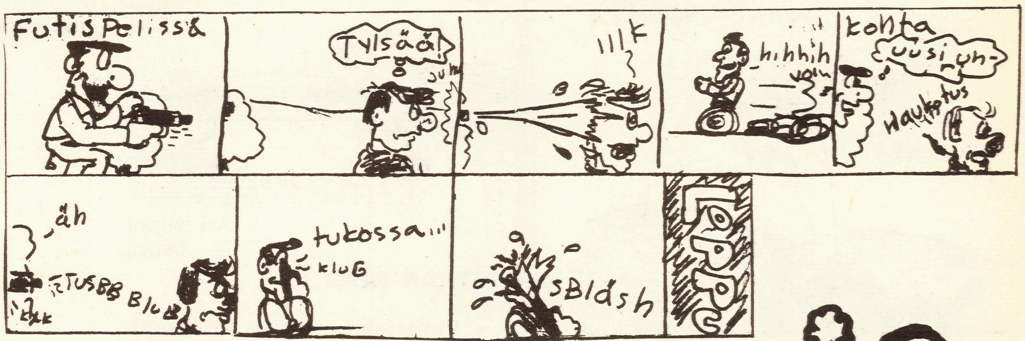
Terveisiä kaikille
Janne Pettinen, 13 v.

KEHITYSAPUA
Kalle palasi isän kanssa kirkosta. Koska hän oli tuolloin vielä pieni, häntä askarruttivat monet asiat. Papin saarnasta hänelle oli jäänyt mieleen erikoisesti se, mitä tämä oli puhunut maailman köyhistä ja kehittymättömistä maista.
— Isä, hän kysyi mietteliäänä. — Onko se ihan totta, että ne maat ovat niin köyhiä, ettei ihmisillä edes ole vaatteita?
— On, vastasi isä.
— No, mitä ne sitten tekee niillä napeilla, joita sinä aina pistät kolehtiin?

MITÄ valkoinen hevonen tekee kuutamolla?
— varjon
MISSÄ on musta vuori?
— takissa
MIKSI jotkut polttavat tupakkaa?
— tuhkaksi
MIKÄ hevonen näkee yhtä hyvin eteen ja taakse?
— sokea
MINKÄ sanan kaikki kirjoittavat väärin?
— "väärin"-sanan
MIHIN kysymykseen ei voi sastata myöntävästi?
— "Nukutko sinä?"

Mika Niskanen
Helsinki

HUOJUVA USKO
Uskonnollinen laihialaismummo tulee huojuvalle sillalle ja sanoo: — Annan sata markkaa köyhille, jos silta kestää, lupaa hän Jumalalle. Sillan puolivälissä hän rauhoittuu ja sanoo:
— Sata markkaa on liikaa, annankin kymmenen markkaa. Yhtäkkiä silta rusahtaa pahaenteisesti. Vanha mummo säikähtää ja sanoo:
— Leikkiähän minä laskin!

MOITSU
Kysyisin vain yhtä asiaa, nimittäin sitä, miksi kuvasarjan Kilparatojen sankareita kuvat ovat takakannessa, kun en millään viitsisi leikellä lehteäni.
Ja sitten vielä pari vitsiä:

Hieno rouva: — Kyllähän tämä hattu on sievä, mutta se on hieman halvempi kuin mihin minulla olisi varaa.

Kaija: — Voi anteeksi, Masa kulta, en kai myöhästynyt treffeiltä. Masa: — Et toki. Sekä päivämäärä että kuukausi pitivät paikkansa.

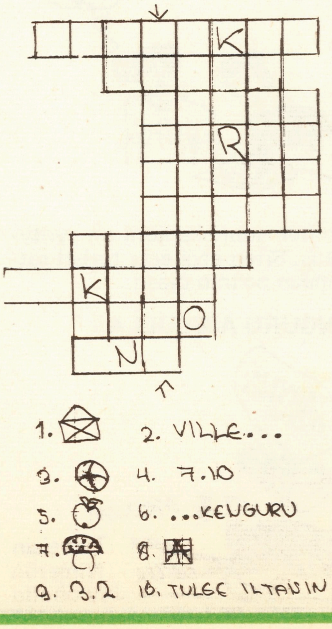
Kuvat on sijoitettu takakanteen lähinnä siitä syystä, että kansiarkki painetaan tukevalle kartongille. Jos siis haluat koota seinällesi taulukokoelman Grand Prix -kilpailuista, sinun ei enää tarvitse pohjustaa kuvia pahvilla. Kätevää, eikö totta?

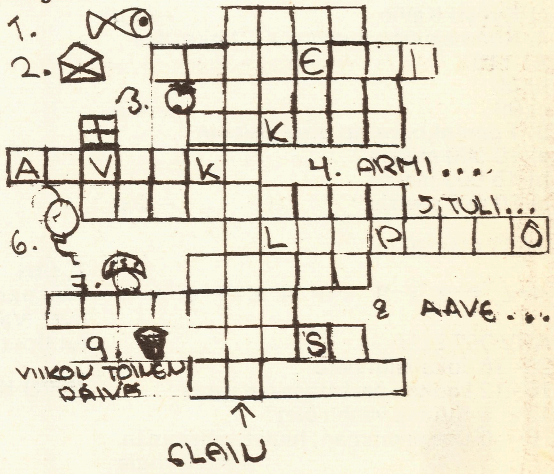
Jippo Kenguru

Jippoilija

JIPPOILIJAN 2 RISTIKKOA

SIVISTYSSANOJA
Moralisoida = murhata joku mora-puukolla
Voltswagen = Volkkarista kehitetty sähköauto
Machiavellisti = makeiden velliruokien asiantuntija

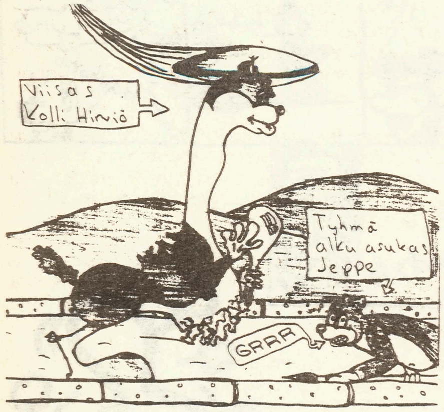
Matti Siipa
Saloinen

ARVOITUKSIA
1. Mikä on maailman pyörein maa?
2. Mikä on maailman terävin maa?
3. Miksi maanalaisia tunneleita kaivetaan?
4. Mikä se on, joka menee 200 km maan alla?

VASTAUKSET:

1. Puola
2. Sveitsi
3. siksi, että vainajat kävelevät siellä
4. myyrä, jolla on potkuri selässä

Sanna Saarinen, 12 v.

"Kuva on 6 milj. vuotta ennen Moosesta, jolloin Kolli Hirviöt olivat maailman haltiaita ja tyhmät Jeppe alkuasukkaat orjia."

Jouni Räsänen

TESTAA TIETOSI
1. Englannin pääministeri on:
a) Jack Lynch
b) Margaret Thatcher
c) James Gallaghan –/2 p
2. Suomessa maantiekuljetusyhdistelmän suurin sallittu pituus on:
a) 25.60 metriä
b) 18.50 metriä
c) 22.50 –/2 p
3. Suomen ensimmäinen presidentti oli:
a) Lauri Kristian Relander
b) Kaarlo Juho Ståhlberg
c) Kyösti Kallio –/4 p
4. Roomalainen numero XC tarkoittaa:
A) 110
b) 55
c) 90 –/4 p
5. 1 peninkulma on pituudeltaan:
a) 10 000 metriä
b) 15 000 metriä
c) 20 000 metriä –/2 p

VASTAUKSET:

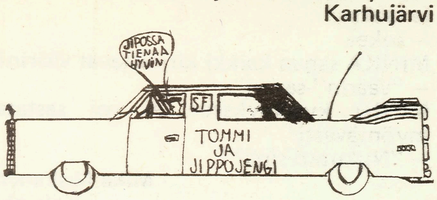
1–b, 2–c, 3–b, 4–c, 5–a, 6–a, 7–b, –c.

ARVOSTELU:
20–16 Joka lajin nero
16–12 Hiukan parantamisen varaa
12– 6 Kuinka vanha olet?
6– 0 Lue enemmän, luulet vähemmän

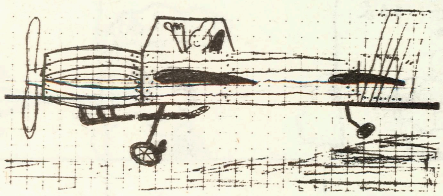
Kari Karhula
Himanka

JO SYÖTY
Kalle ja kumppanit leikkivät villisti ja isä meni hermostuneena katsomaan. – Mitä te peuhaatte?
– Me leikitään ihmis-syöjiä, intoili Kalle.
– Jaa. Mitä varten Emppa ei leiki?
– Emppa on jo syöty, sanoi Kalle.

Pirjo Hämäläinen, 10 v.
Karhujärvi

Anssi Riippi
Teuva

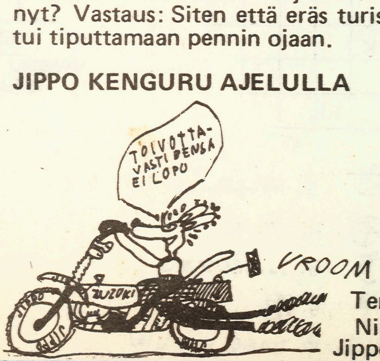
Ari Riippi
Teuva

NAURETAAN TAAS
1. vitsi
Mies: – Ihmettelen keneltä poikamme on saanut älynsä.
Nainen: – Sinulta tietenkin, minulla on vielä omani tallella.
2. vitsi
Asumme yläkerrassa ja nyt vaimo tahtoo vinttikoiran.
3. vitsi
Yleinen puhtaanapito on parasta aloittaa siten, että jokainen puhuu suunsa puhtaaksi.
4. vitsi
Tiedättekö miksi laihialaiset käyttävät puhelinkioskia soittaessaan? Vastaus: Siksi että oma puhelin ei kuluisi.
5. vitsi
– Mikä päivä tänään on?
– Katso itse! Sinullahan on lehti kädessä.
– Ei se mitään tiedä. Se on eilinen lehti.
6. vitsi
– Mitä sinä kirjoitat?
– Kirjettä veljelleni.
– Miksi noin hitaasti?
– Siksi kun veljeni lukee niin hitaasti.

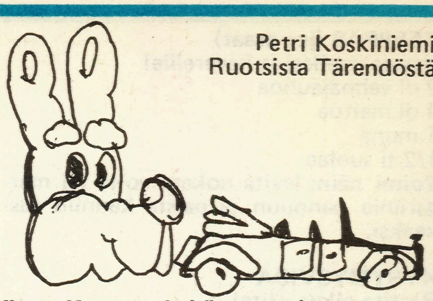
7. vitsi
Tiedätkö miten suuri kanjoni on syntynyt? Vastaus: Siten että eräs turisti sattui tiputtamaan pennin ojaan.

JIPPO KENGURU AJELULLA

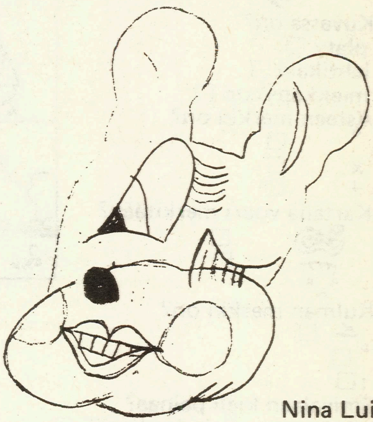
Terveisin
Nimetön
Jippohullu

Petri Koskiniemi
Ruotsista Tärendöstä

Jippo Kenguru ja hänen uusi autonsa

JIPPO KENGURUN TYTTÖYSTÄVÄ

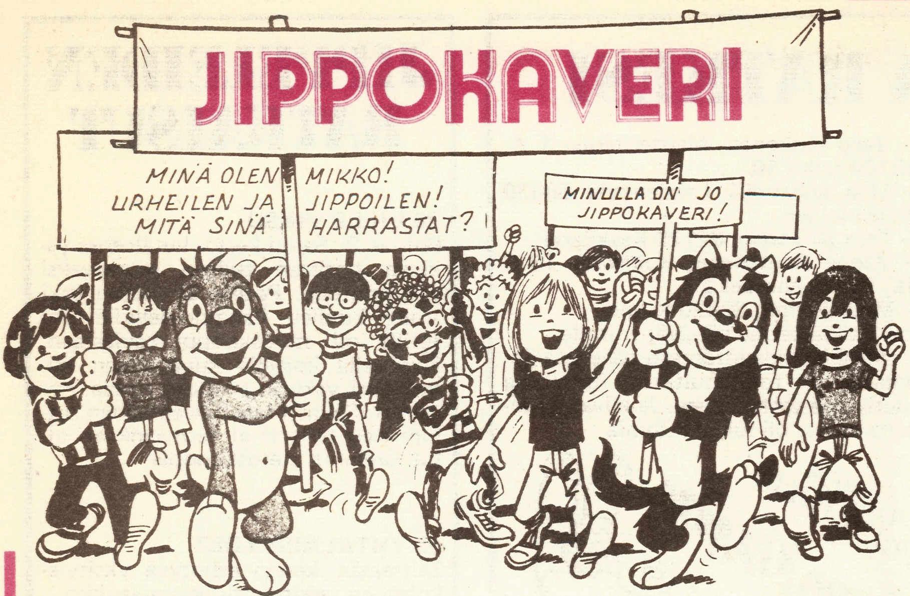
Nina Luiro
Kemi

BLOCKHEAD-RISTIKON RATKAISU

S M M H A
J I P P O → K E N G U R U
O K A A T A L A A N I T
A M I R A A L I A U R I N K O
A H M A T I T R K A I U T
T A A R I M I L O
A N T I T M O N A U H K A
D T A I A T K A I N
T O K A T A N T T O A I N I
R O M A A N I T J A A N A T
I H O T A L I N A S A T A
T U K I S T A A T A I N A T

JIPPORISTIKON RATKAISU

1. JIPPO
2. TOMMI
3. JEPPE
4. JIP
5. JIPPO
6. POSTI
7. RANTALA
8. JIPPO
9. HARVINAISIA
10. TARINOIDEN
11. VARASSA
12. VIKSU
13. LUONTO
14. KAVERI
15. URHO
16. TROUKKA
17. KIPPARI

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–11 ikäisen tytön kanssa. Harrastan uintia, lukemista, piirtelyä. Ei tarvitse olla samoja harrastuksia. Anne Siltavuori, 10 v., Kalliokatu 8, 87100 Kajaani 10.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–11 ikäisen tytön kanssa. Harrastan postimerkkien keräilyä, Elvistä ja jalkapalloa. Niilo-Pekka Vähäsarja 11 v., Niskantie 91700 Vaala.

● Haluan kirjeenvaihtoon 7–11 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan musiikkia, lukemista, PS. harrastusten ei tarvitse olla samat. Tiina Anttonen, 8 v., Särkijärvi 57100 SLN 10.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan musiikkia, hiihtoa, lukemista ja jääkiekkoa. Kuva mukaan. Varma vastaus ekalle. Timo Virtanen, 36450 Salmentaka.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–11 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan ulkoilua, lukemista ja kiiltokuvien keräilyä. (ei ole pakko olla samat harrastukset). Teija Haaranen 10 v., Mutka, 86710 Kärsämäki.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–11 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan kiiltokuvien keräilyä, pyöräilyä ja lukemista. Birgitta Karjalainen, 93190 Yli-Siurua.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen pojan kanssa. Harrastan lukemista, urheilua ym. kivaa. PS. Kuva mukaan! Mervi Töyrylä, Nissilä, 45410 Utti.

● Haluan kirjeenvaihtoon 14–15 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista, postareiden keräilyä, pidän koirista, hevosista ja musiikin kuuntelusta. Maritta Sunila, 14 v., Vanhalahti, 26200 Rauma 20.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–12 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista, musiikkia, käsitöitä, urheilua ym. Foto mukaan jos on. Anja Laine, 12 v., 31160 Nuutajärvi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan lukemista, käsityötä ja musiikin kuuntelua ym. Tarja Majakorpi 12 v., 31160 Nuutajärvi.

● Kirjoitathan minulle 7–8 vuotias poika. Olen 8-vuotias ja harrastan uintia, lukemista ja jääpalloa. Tomi Salow, Koskitie 28 C 7, 90500 Oulu 50.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista, uintia, hiihtoa, luistelua ja piirtämistä. Kuva mukaan. Susanna Kallinen, 12 v., 92610 Vorna.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11 ikäisen pojan kanssa. Harrastan pesäpalloa, nelimaalia ja muita joukkuepelejä. Sari Väisänen, Kiiskilänkatu 18, 89200 Puolanka. Ps. ei nimeä kuoreen.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–14 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan voimistelua, laulua, pidän hevosista. (Kuva olis kiva yllätys.) Nina Kotonen, 12 v., Haapahuhta, 11100 Riihimäki 10.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–10 ikäisen pojan kanssa. Harrastan pianonsoittoa, pesäpalloa ja lukemista. Sari Schlegel, 9 v., Kaakonpyrstö 5 F 73, 40340 JKL 34.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11 ikäisen tytön kanssa. Harrastan musaa, lukemista ja kaikkea kivaa. Harrastusten ei ole pakko olla samoja. Kuva mukaan. Asmo Passi, 11 v., Lautjärvi, 29980 Leppäjärvi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–12 ikäisen tytön kanssa. Harrastan kaikenlaista. Jukka Sorjonen, 12 v., Maatalousoppilaitos, Ilomantsi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen tytön kanssa. Harrastan rokkia, lukemista, ja kaikkea kivaa. Harrastusten ei ole pakko olla samoja. Kuva mukaan. Timo Mikkola 12 v., Lautjärvi, 29980 Leppäjärvi.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen pojan kanssa. Harrastan lukemista, ulkoilua, pop levyjen kuuntelua ja jonkin verran diskossa käymistä. Tiina Santanen, 11 v., Pohjankaari 3 as 17, 50170 Mikkeli 17.

● Haluan kirjeenvaihtoon 7–12 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan lukemista, käsitöitä, piirustusta, hiihtoa, luistelua ja pyöräilyä. Anu Konkarikoski 7v., Halimaantie 6 D 31, 37130 Nokia 3.

● Haluan kirjeenvaihtoon 10–11 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan hevosia, luen ja käyn koulua, musiikkia ja mitä mieleen tulee. Cathy Johansson, 10 v., Palokunnantie 72, 07230 Espoo 73.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–12 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan uintia, postimerkkeilyä ja kamelilla ratsastusta. Tuomas Pusakala 12 v., Joint-Venture, YIT-CCC, P.O.BOX 715, Medinah, Saudi-Arabia.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–12 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan uintia, postimerkkeilyä ja kamelilla ratsastusta. Janne Kildelainen, 9 v., Joint-Venture, YIT-CCC, P.O.POX 715, Medinah, Saudi-Arabia.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen tytön kanssa. Harrastan mikroautoilua, uintia, lukemista ja postimerkkeilyä. Foto olisi kiva yllätys. 100 % vastaus ekalle. Timo Kivioja, 12 v., Anterontie 5, 67400 Kokkola.

● Haluaisin kirjeenvaihtoon 11–12 ikäisen pojan kanssa. Harrastan uintia, postimerkkeilyä, luistelua, hiihtoa, lukemista ym. Pidän Boppersista ja ehkä sinusta. Heidi Kuutti, 11 v., Råbystigen, 7 I TR, 19051 BRO. Foto ois kiva yllätys!

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–11 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan balettia ja soittoa. Johanna Suoranta, 9 v., Susitie 6, Rästäsmäki, 21270 Nousiainen.

● Haluan kirjeenvaihtoon 11–13 ikäisen pojan kanssa. Harrastan uintia, piirtämistä, käsitöitä, lukemista, sekä musiikkia. 100 % vastaus 3:lle ekalle, kuva kuvasta. Tuija Paananen, 11 v., Porttikuja 4 B 83, 00940 HKI 94.

● Haluan kirjeenvaihtoon 12–13 ikäisen pojan kanssa. Harrastan musaa, tanssia (jonkin verran), piirtämistä, muotia ja meikkejä. Foto ois rautaa. Mervi Paikkinen, 12 v., Sunnanvik, 02580 Siuntio as.

● Haluan kirjeenvaihtoon 9–11 ikäisen pojan/tytön kanssa. Harrastan urheilua, pianon soittoa, laulua ja käsityön tekemistä. Anna Nurminen, 9 v., Oinolankoulu, 09810 Nummi.

JIPPOKAVERI

JIPPO
PL 116, 00101 HELSINKI 10

Kirjoita minulle.................... ikäinen poika/tyttö.

Harrastan: ....
....
....

Nimeni: .... Ikäni .....

Katuosoite: ....
....

Postitoimipaikka: ....

JIPPOKILPA RATKESI

Heinäkuussa kiidettiin kovaa vauhtia Jippokilparadalla. Jos ehdit siinä kyydissä vilkaista sivuillesi, huomasit varmaan keitä kilparatojen kuuluisuuksia tuli vastaasi ja missä järjestyksessä.

Heidän hullunkuriset ajokkinsakaan eivät näköjään päässeet hämäämään tarkkaavaisuuteen tottuneita jippolaisia, jotka kyllä huomasivat, että kellolla A tosiaan ajoi Graham Hill eli maailmanmestari n:o 1. Ja että oikea järjestys Jippo-kilparadalla oli siis seuraava:

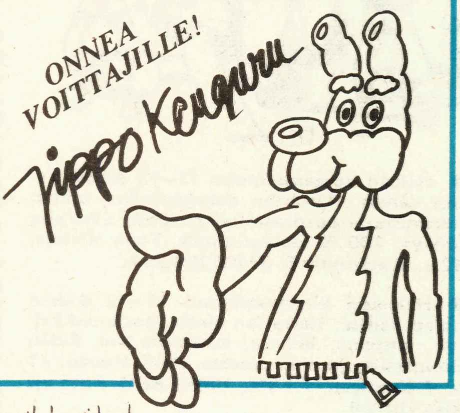
A–1
B–6
C–3
D–5
E–2
F–4
G–7

Ilman virhepisteitä selviytyivät maaliin jippolaiset:

– Mika Niskanen, Rantakartanontie 7 D, 00910 Helsinki 91
– Kari Vaihekoski, 32760 Suttila
– Janne Kulju, 27150 Lapijoki
– Jarmo Ivanoff, Kangaslammentie 22 A 3, 40340 Jyväskylä 34
– Tommi Kalilainen, Riekkotie 12, 75530 Porokylä
– Tero Kiskonen, Maisterinkuja 1 A, 15100 Lahti 10
– Ulla Saarenpää, Lahdenkylä, 58430 Kulennoinen
– Tero Hirvonen, 82120 Keskijärvi
– Janne Rautiainen, Kehäkatu 16 C 19, 75520 Nurmes 2
– Mika Jokipii, 39820 Kihniö

jotka tällä kertaa pääsivät voitolle.

Maaliin rikkeettömästi päässeitä jippolaisia oli toki muitakin, itseasiassa suurin osa vastanneista. Ja kilvassa mukana olleita oli lukemattomia.

Tekijä, suunnittelija ja piirtäjä:
Jyrki Linnankivi

JIPPELEIDEN RATKAISUT

28 VILLE VIKSU
Potilas R. Salmi kertoi kuulleensa yskivän potilaan tulleen seuraavaksi vastaanotolle. Potilas O. Koivu yski Villen kuullen. Pahoinpidellyllä tohtorilla oli stetoskooppi kaulassaan. Kyseisellä kojeella kuunnellaan esimerkiksi yskivän potilaan rintaa. Potilas R. Salmen murtuneen käden tutkimiseen tohtori ei varmaankaan ollut tarvinnut stetoskooppia.

29 YHTÄLÄISYYDET
Seitsemän kertaa esiintyvä yksityiskohta on raudoitettu ikkuna-aukko.

29 VARJOT
Varjon ja mekaanikon erot ovat: pistooli toisessa kädessä, letku, antenni kypärässä, kupla kypärän varjon sivulla, vasemman käsivarren varjossa on ulokkeet.

30 KUPLAT
1E, 2D, 3A, 4B, 5F, 6C.

30 YKSITYISKOHDAT
Yksityiskohdat 1 ja 4 ovat kuvasta.

31 EROAVAISUUDET
1. Auton lattian paksuus pyörien väliseltä kohdalta.
2. Vaihdetangon asento.
3. Vaihdetangon telineen pisteiden lukumäärä.
4. Varjon alla olevan kameran sivun pistemäärä.
5. Varjosta lähtevän antennin pituus.
6. Oikean etupyörän edessä olevien kivien lukumäärä.
7. Avaruusmiehen selkärepun remmin soljen väri.
8. Istuimen takaa kohoavan laitteen varren viivoitus.

31 SOKKELO
Laukaisualusta on 4.

45 TIETO ON KAIKEN A ja O
A1, B2, C2, D1, E1+2, F2, G2, H1, I2, J1+2, K2, L1, M2, N1, O1

JIPPO

Neljäs vuosikerta
TOIMITUS Eerikinkatu 3, 00100 Helsinki 10
Postiosoite Lokero 116, 00101 Helsinki 10
Puhelinvaihde 90-69 43 311
Vastaava toimittaja Synnöve Takala
Toimittaja Helena Rantala
Ulkoasu Iiris Järvinen
Toimituksen sihteeri Auli Salmi
Vakituiset avustajat
Ossi Lindfors
Arto Rantanen
Paino Exprint Oy, Vilppula
Kustantaja Lehtimiehet Oy

TILAUKSET JA OSOITTEENMUUTOKSET
Puutarhakatu 16, 33210 Tampere 21
Puhelinvaihde 931-33 333

MARKKINOINTI Puutarhakatu 16, 33210 Tampere 21
Puhelinvaihde 931-33 333
Markkinointijohtaja Antti Aro
Lehdenmyynti
Levikkijohtaja Seppo Salovaara
Levikkipäällikkö Juhani Niemelä (irtonumerot)
Markkinoinnin suunnittelu ja mainonta
Suunnittelupäällikkö Rauno Männistö

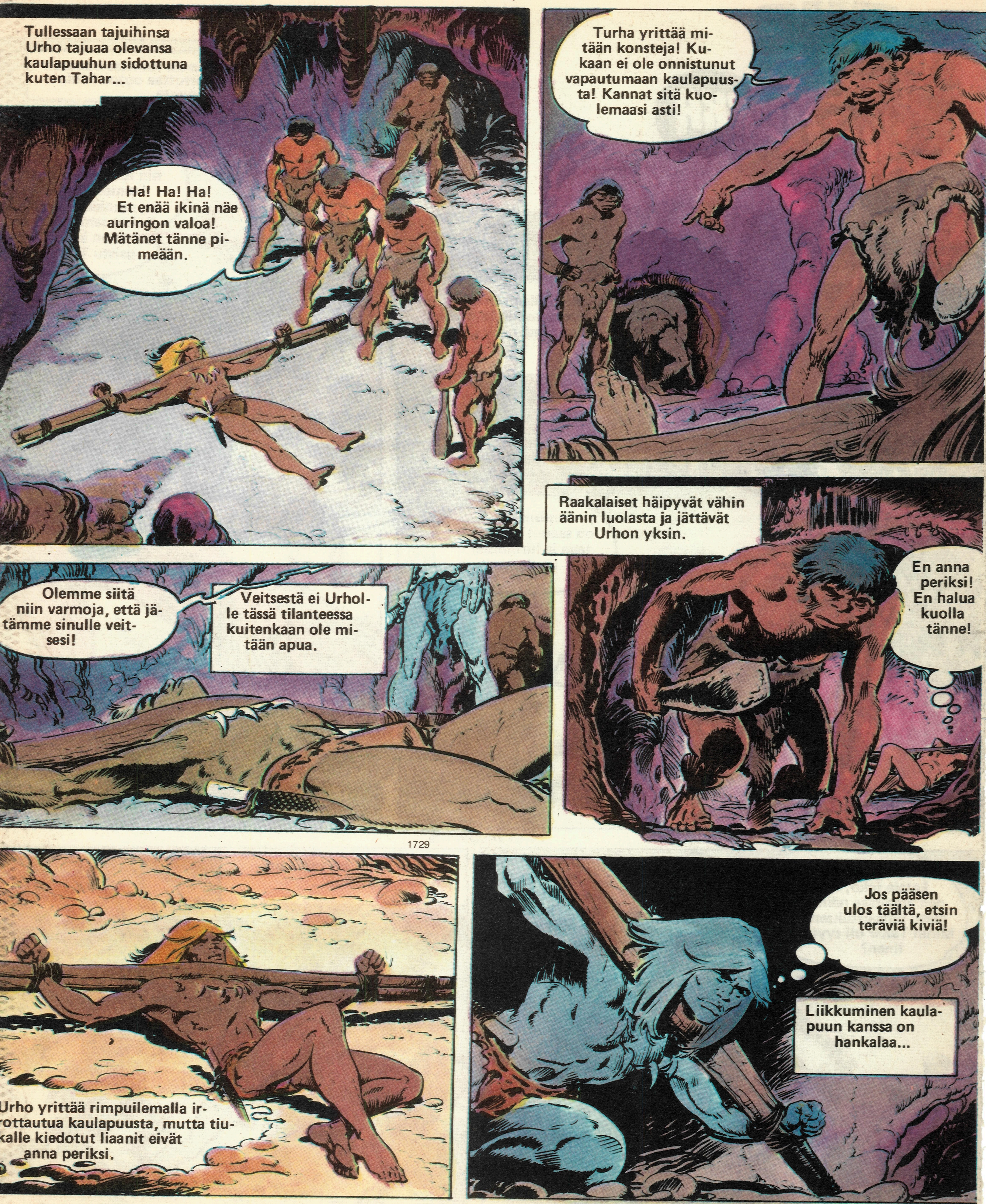
ILMOITUSMYYNTI Eerikinkatu 3, 00100 Helsinki 10
Puhelinvaihde 90-69 43 311
Myyntijohtaja Raimo Tuuri
Ilmoituspäällikkö Risto Ahokas
Ilmoitussihteeri Anja Sartokari

Jippo ilmestyy kerran kuukaudessa. Jippo ei vastaa tilaamatta lähetettyjen kirjoitusten ja kuvien säilyttämisestä eikä palauttamisesta. Jipossa julkaistujen kirjoitusten ja kuvien lainaaminen on kielletty.

ISSN 0356-3375

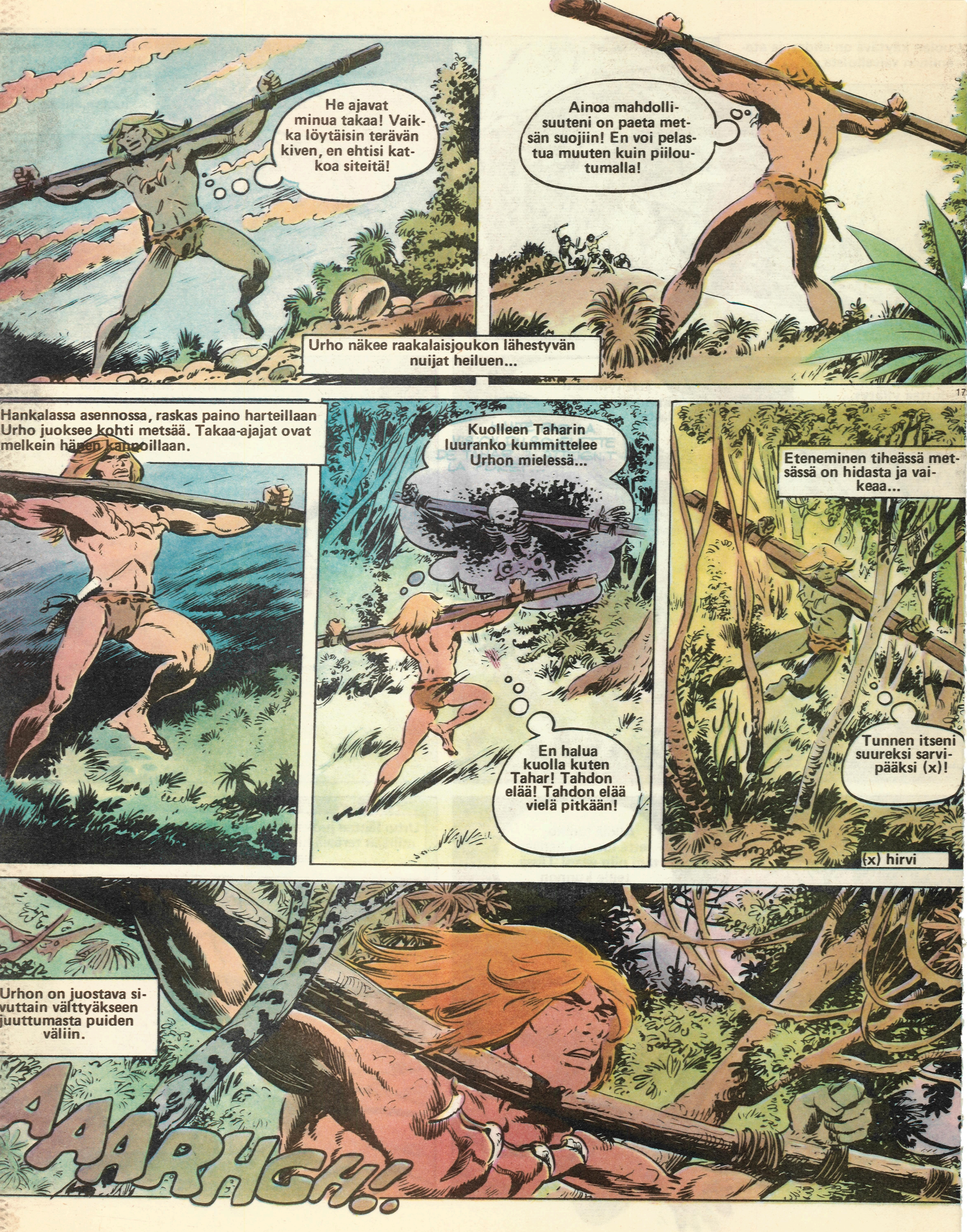
URHO TULITUKKA

Tullessaan tajuihinsa Urho tajuaa olevansa kaulapuuhun sidottuna kuten Tahar...
Ha! Ha! Ha! Et enää ikinä näe auringon valoa! Mätänet tänne pimeään.
Turha yrittää mitään konsteja! Kukaan ei ole onnistunut vapautumaan kaulapuusta! Kannat sitä kuolemaasi asti!
Olemme siitä niin varmoja, että jätämme sinulle veitsesi!
Veitsestä ei Urholle tässä tilanteessa kuitenkaan ole mitään apua.
Raakalaiset häipyvät vähin äänin luolasta ja jättävät Urhon yksin.
En anna periksi! En halua kuolla tänne!
1729
Urho yrittää rimpuilemalla irrottautua kaulapuusta, mutta tiukalle kiedotut liaanit eivät anna periksi.
Jos pääsen ulos täältä, etsin teräviä kiviä!
Liikkuminen kaulapuun kanssa on hankalaa...

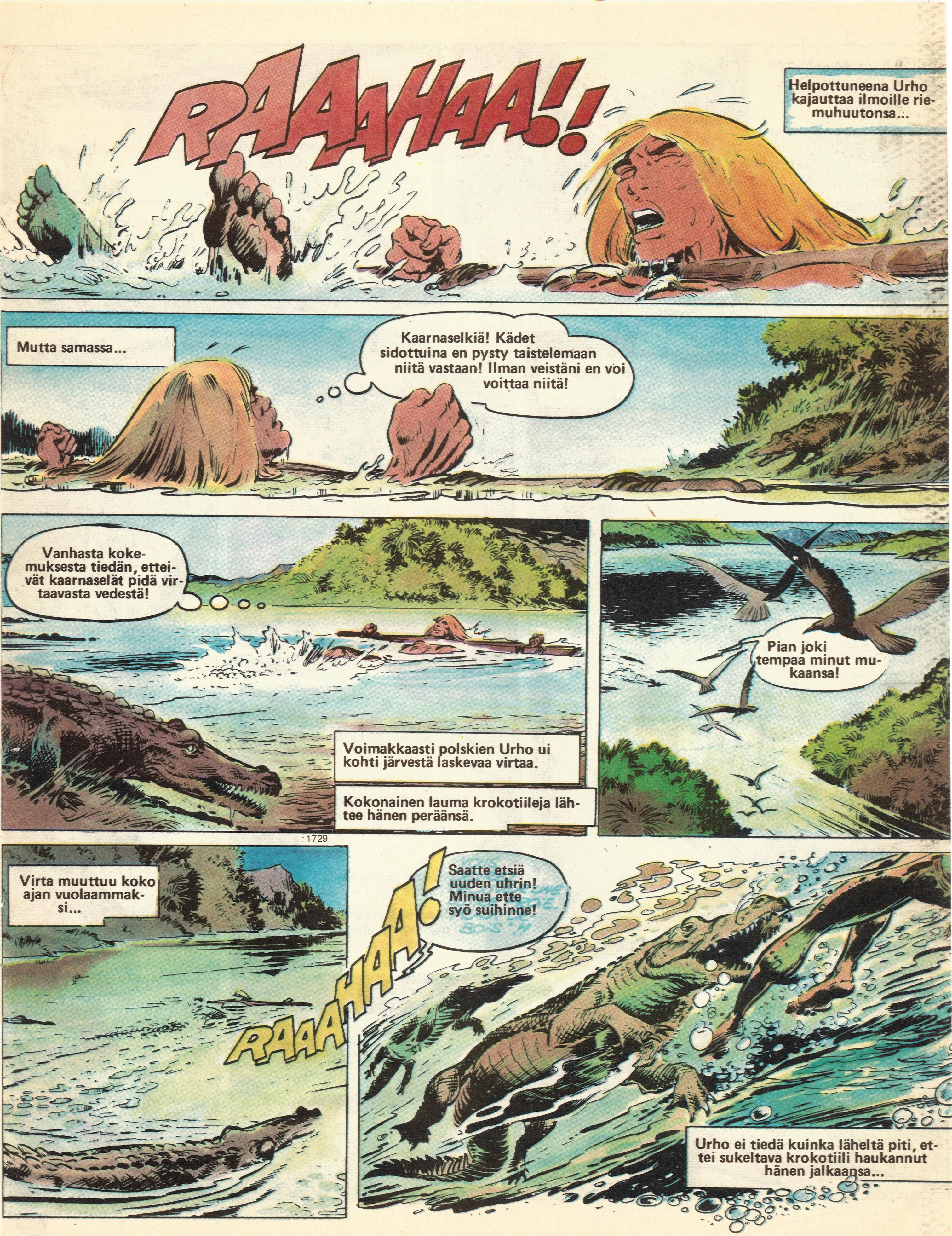
Luolan käytävä on ahdas, ja ete-neminen vaivalloista...
Sivuttain hivuttautumalla Urho kuitenkin pääsee pikkuhiljaa eteenpäin kohti luolan aukkoa...
1729
Mutta ulkopuolella odottaa yllätys...
Teit tyhmästi kun tulit luo-lasta!
Siellä olisit saanut elää pari päivää kauemmin! Typerys!
Urho ei anna miehille mahdollisuutta käydä kimppuunsa...
Älkää luulko, että luovun henges-täni niin vaan! Tässä teille kunnon opetus!
WOOAH
Urho lähtee juoksemaan pois luolalta ja etsii sil-millään teräviä kivenlohkareita, joilla voisi kat-kaista siteet...
Mutta kaikkialla ympärillä näkyy vain sileitä ja pyö-reitä kiviä.

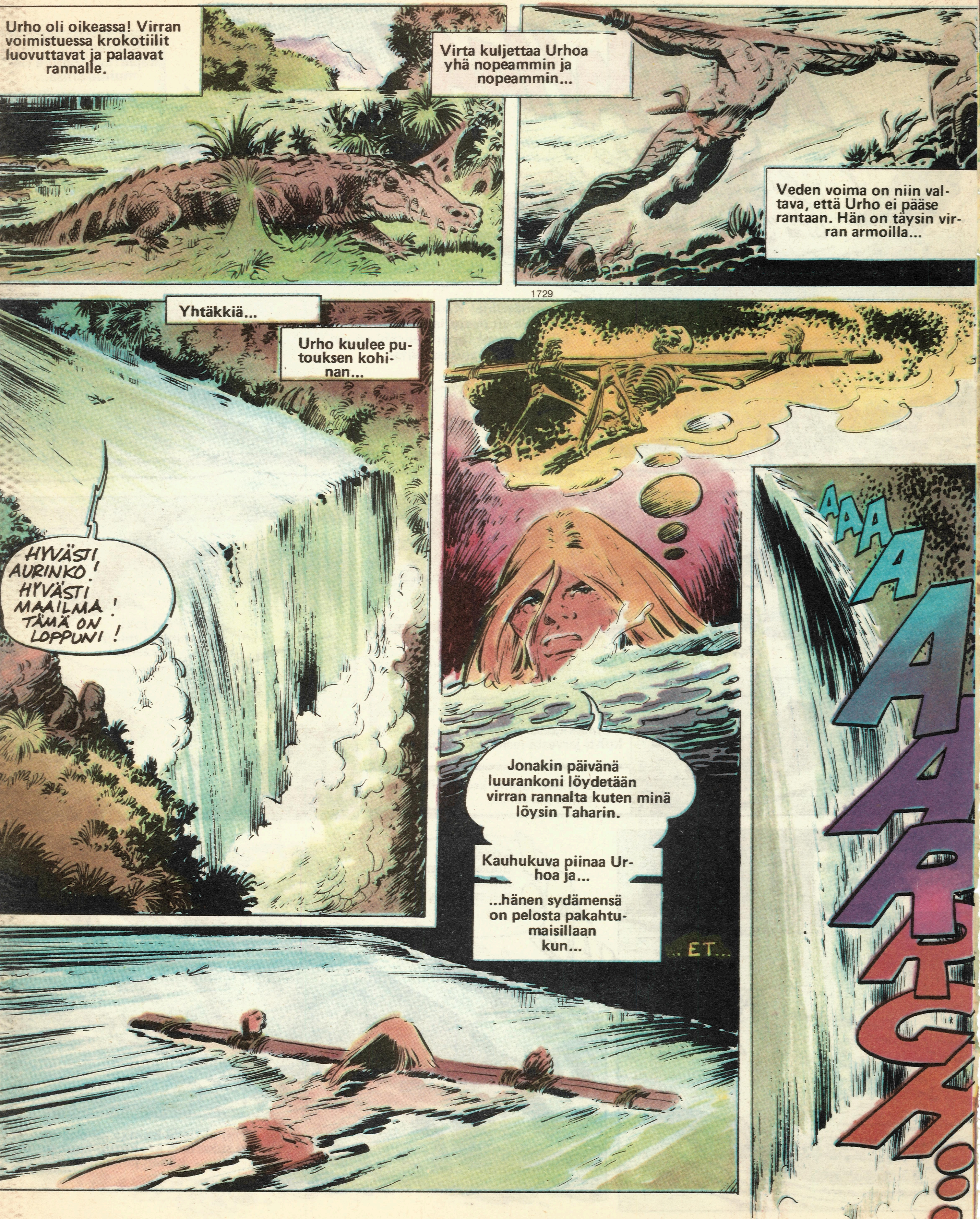

He ajavat minua takaa! Vaikka löytäisin terävän kiven, en ehtisi katkoa siteitä!
Ainoa mahdollisuuteni on paeta metsän suojiin! En voi pelastua muuten kuin piiloutumalla!
Urho näkee raakalaisjoukon lähestyvän nuijat heiluen...
Hankalassa asennossa, raskas paino harteillaan Urho juoksee kohti metsää. Takaa-ajajat ovat melkein hänen kannoillaan.
Kuolleen Taharin luuranko kummittelee Urhon mielessä...
En halua kuolla kuten Tahar! Tahdon elää! Tahdon elää vielä pitkään!
Eteneminen tiheässä metsässä on hidasta ja vaikeaa...
Tunnen itseni suureksi sarvipääksi (x)!
(x) hirvi
Urhon on juostava sivuttain välttyäkseen juuttumasta puiden väliin.
AAARHGH!

Yhtäkkiä maa pettää Urhon jalkojen alla. Hän putoaa metsästäjien ansaan, jonka pohjalla sojottaa teräviä seipäitä valmiina lävistämään saaliin...
Mutta onni onnettomuudessa! Kaulapuu ulottuu yli montun, ja Urho jää roikkumaan sen varaan, varpaat seipäitä hipoen...
Keinuttamalla kehoaan Urho yrittää saada jalkansa nousemaan kuopan reunalle...
Vihdoin ja viimein, monen yrityksen jälkeen jalat heilahtavat kuopan reunalle...
1729
Ja pian...
Lopen uupuneena Urho jää maahan makaamaan.
Pelastuin! Olen elossa! Raakalaiset eivät enää ole perässäni!
Äärimmäisen rasittuneena Urho kuitenkin tuntee olonsa helpottuneeksi, ja uusi toivo viriää hänen mielessään. Vaara on hetkellisesti ohi.
Levättyään jonkin aikaa Urho lähtee etsimään teräväsärmäisiä kiviä...

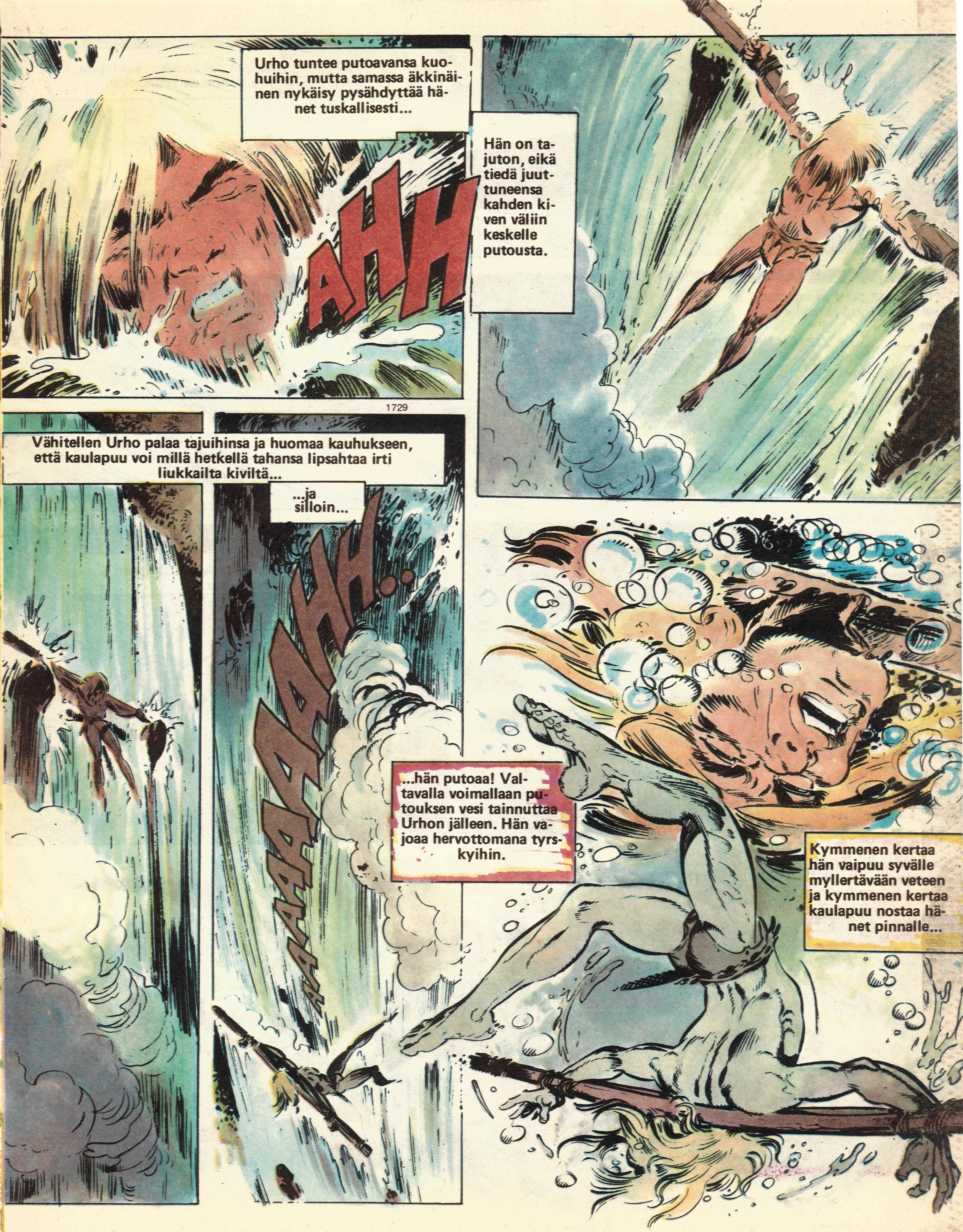

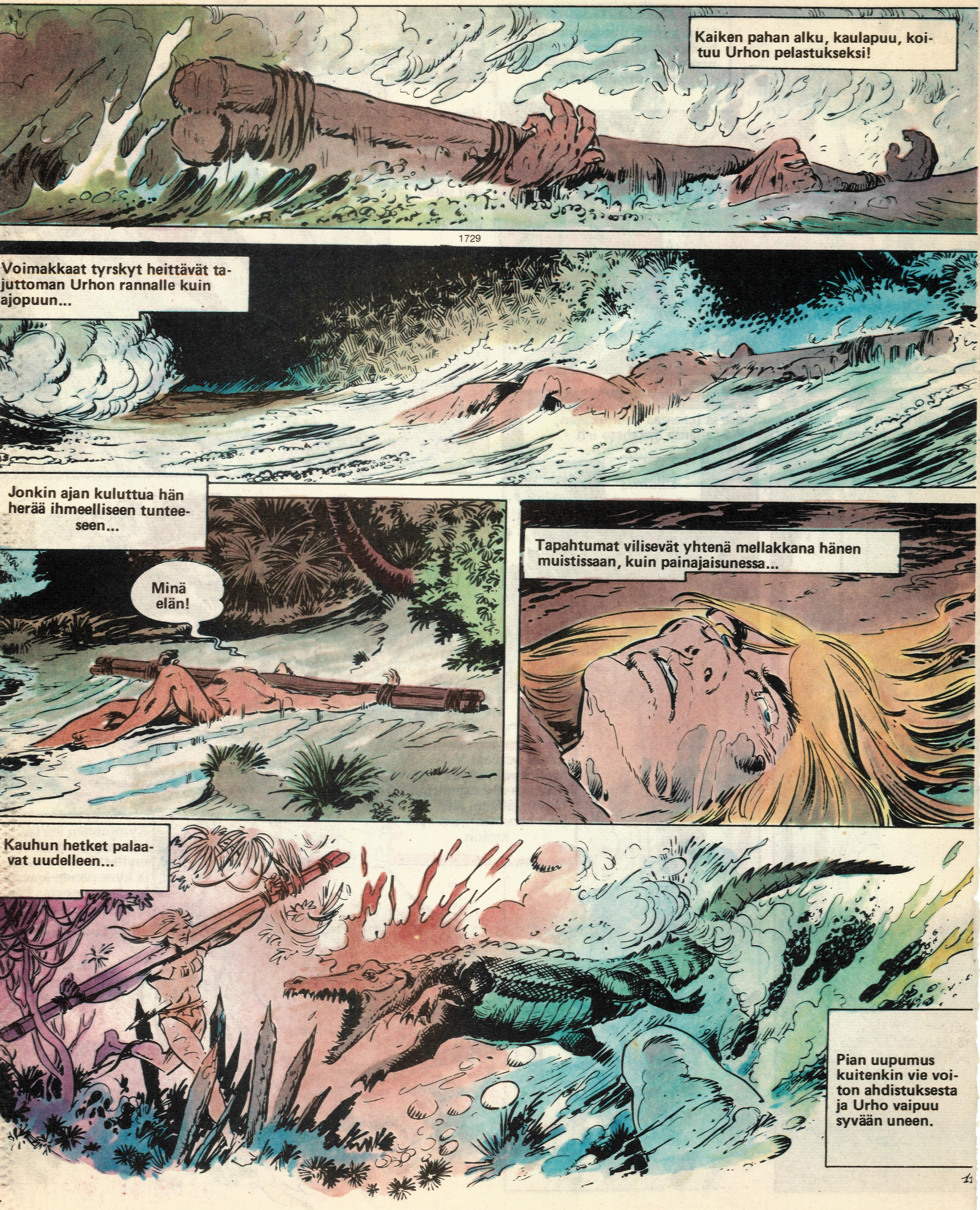
Mutta hetken kuluttua hän kuulee taas takaa-ajajien hurjistuneet huudot...
He ovat kannoillani! Ehdin iloita liian aikaisin!
Veteen!
Ainoa toivoni on, etteivät raakalaiset osaa uida! Muussa tapauksessa he saavat minut!
Urho juoksee kohti rantaa valmiina sukeltamaan suinpäin veteen...
Kun takaa-ajajat saapuvat rantaan...
Katsokaa! Tulitukka on vailla järkeä!
1729
Urho ei pysty sukeltamaan veden alle, sillä kaulapuu pitää hänet pinnalla. Polskimalla voimakkaasti hän pääsee eteenpäin...
Takaa-ajajat alkavat ampua veteen nuolia, mutta liian myöhään...
AMPUKAA! AMPUKAA! VIHOLLINEN EI SAA PÄÄSTÄ PAKENEMAAN! TAPPAKAA VIHOLLINEN!
Mutta nuolet eivät yllä Urhoon...
SFLOOSCH!
FLOCH!!
Vaara on taas hetkeksi ohi!

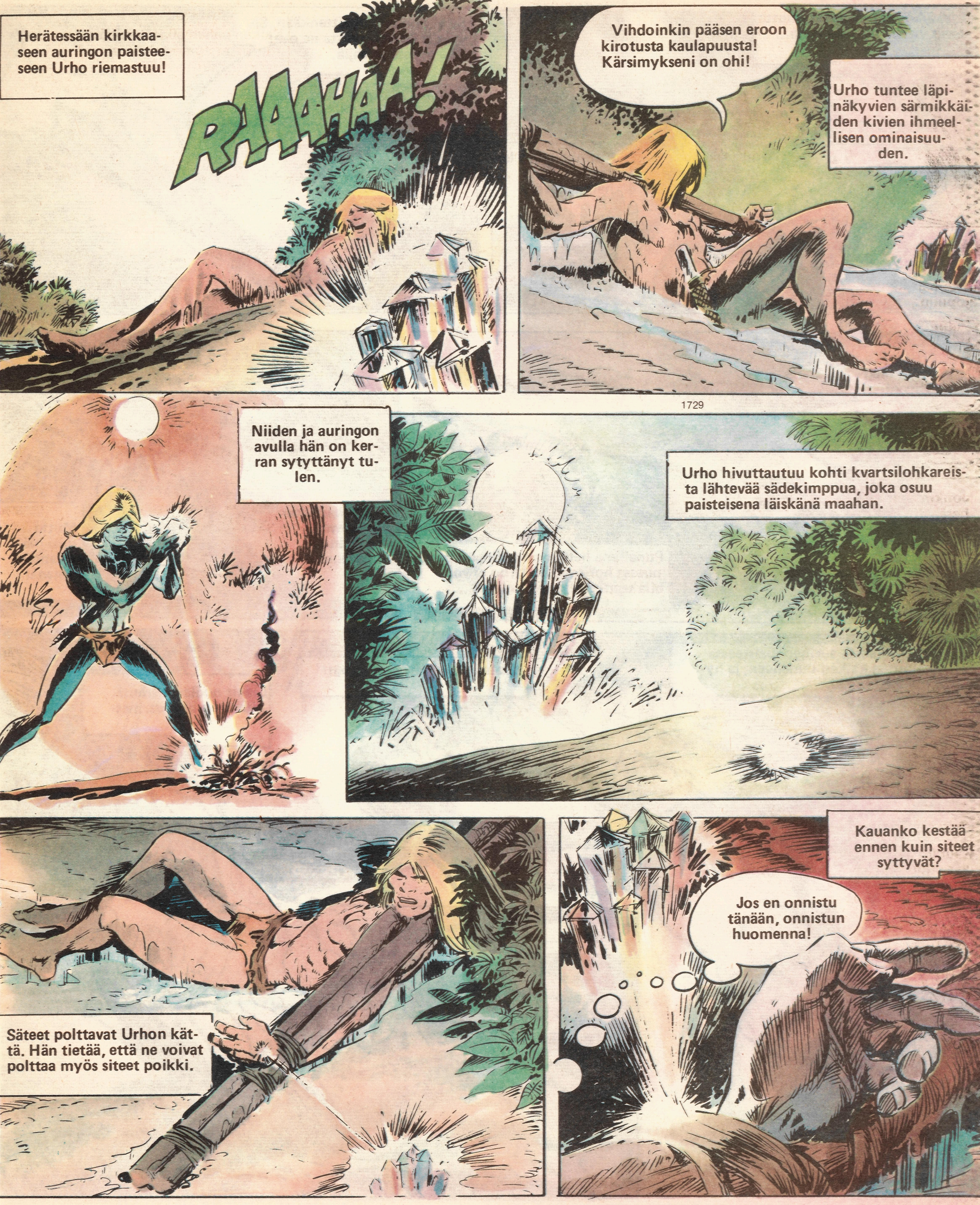

RAAAHAA!!
Helpottuneena Urho kajauttaa ilmoille riemuhuutonsa...
Mutta samassa...
Kaarnaselkiä! Kädet sidottuina en pysty taistelemaan niitä vastaan! Ilman veistäni en voi voittaa niitä!
Vanhasta kokemuksesta tiedän, etteivät kaarnaselät pidä virtaavasta vedestä!
Voimakkaasti polskien Urho ui kohti järvestä laskevaa virtaa.
Kokonainen lauma krokotiileja lähtee hänen peräänsä.
Pian joki tempaa minut mukaansa!
Virta muuttuu koko ajan vuolaammaksi...
RAAAHAA!
Saatte etsiä uuden uhrin! Minua ette syö suihinne!
Urho ei tiedä kuinka läheltä piti, ettei sukeltava krokotiili haukannut hänen jalkaansa...

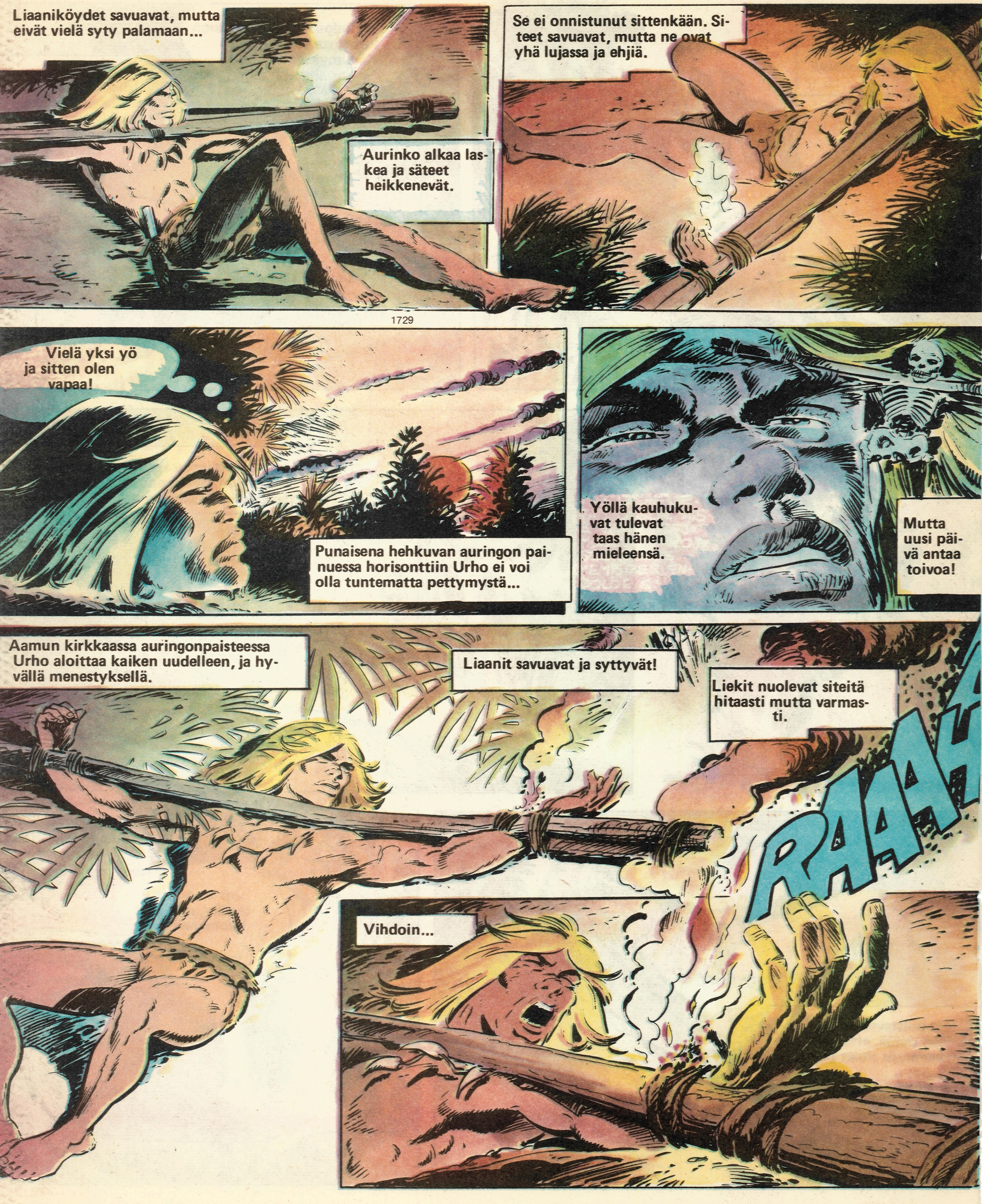
Urho oli oikeassa! Virran voimistuessa krokotiilit luovuttavat ja palaavat rannalle.
Virta kuljettaa Urhoa yhä nopeammin ja nopeammin...
Veden voima on niin valtava, että Urho ei pääse rantaan. Hän on täysin virran armoilla...
Yhtäkkiä...
Urho kuulee putouksen kohinan...
HYVÄSTI AURINKO! HYVÄSTI MAAILMA! TÄMÄ ON LOPPUNI!
Jonakin päivänä luurankoni löydetään virran rannalta kuten minä löysin Taharin.
Kauhukuva piinaa Urhoa ja...
...hänen sydämensä on pelosta pakahtumaisillaan kun...
AAAAAAAARGH...

Urho tuntee putoavansa kuohuihin, mutta samassa äkkinäinen nykäisy pysähdyttää hänet tuskallisesti...
AHH
Hän on tajuton, eikä tiedä juuttuneensa kahden kiven väliin keskelle putousta.
1729
Vähitellen Urho palaa tajuihinsa ja huomaa kauhukseen, että kaulapuu voi millä hetkellä tahansa lipsahtaa irti liukkailta kiviltä...
...ja silloin...
AAAAAAAHH...
...hän putoaa! Valtavalla voimallaan putouksen vesi tainnuttaa Urhon jälleen. Hän vajoaa hervottomana tyrskyihin.
Kymmenen kertaa hän vaipuu syvälle myllertävään veteen ja kymmenen kertaa kaulapuu nostaa hänet pinnalle...

Kaiken pahan alku, kaulapuu, koituu Urhon pelastukseksi!
1729
Voimakkaat tyrskyt heittävät tajuttoman Urhon rannalle kuin ajopuun...
Jonkin ajan kuluttua hän herää ihmeelliseen tunteeseen...
Minä elän!
Tapahtumat vilisevät yhtenä mellakkana hänen muistissaan, kuin painajaisunessa...
Kauhun hetket palaavat uudelleen...
Pian uupumus kuitenkin vie voiton ahdistuksesta ja Urho vaipuu syvään uneen.

Herätessään kirkkaaseen auringon paisteeseen Urho riemastuu!
RAAAHAA!
Vihdoinkin pääsen eroon kirotusta kaulapuusta! Kärsimykseni on ohi!
Urho tuntee läpinäkyvien särmikkäiden kivien ihmeellisen ominaisuuden.
1729
Niiden ja auringon avulla hän on kerran sytyttänyt tulen.
Urho hivuttautuu kohti kvartsilohkareista lähtevää sädekimppua, joka osuu paisteisena läiskänä maahan.
Säteet polttavat Urhon kättä. Hän tietää, että ne voivat polttaa myös siteet poikki.
Kauanko kestää ennen kuin siteet syttyvät?
Jos en onnistu tänään, onnistun huomenna!

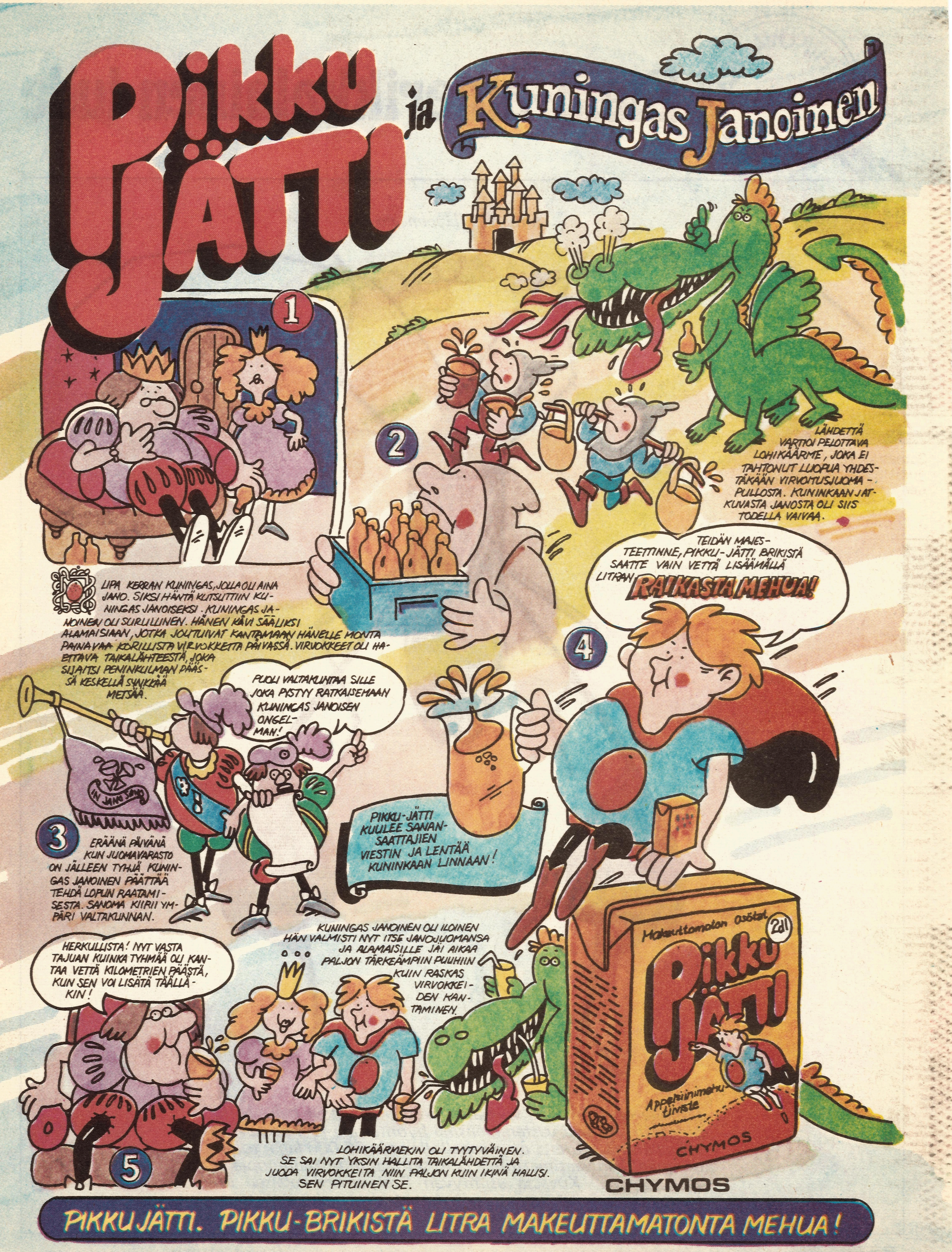

Liaaniköydet savuavat, mutta eivät vielä syty palamaan...
Aurinko alkaa laskea ja säteet heikkenevät.
Se ei onnistunut sittenkään. Siteet savuavat, mutta ne ovat yhä lujassa ja ehjiä.
1729
Vielä yksi yö ja sitten olen vapaa!
Punaisena hehkuvan auringon painuessa horisonttiin Urho ei voi olla tuntematta pettymystä...
Yöllä kauhukuvat tulevat taas hänen mieleensä.
Mutta uusi päivä antaa toivoa!
Aamun kirkkaassa auringonpaisteessa Urho aloittaa kaiken uudelleen, ja hyvällä menestyksellä.
Liaanit savuavat ja syttyvät!
Liekit nuolevat siteitä hitaasti mutta varmasti.
RAAAH
Vihdoin...

Saatuaan yhden kätensä vapaaksi Urho tarttuu veitseensä ja viiltää myös toisen käden siteet.
Mutta kaulapuu istuu yhä lujassa Urhon harteilla. Päihin kiedotut liaanit ovat liian kaukana. Urho ei ylety katkaisemaan niitä veitsellään. Hänen on keksittävä jokin muu keino.
1729
Aikansa mietittyään Urho tunkee veitsensä ahtaaseen kiven koloon.
Veitsen terä sahaa liaanit poikki hetkessä. Vain muutama nykäisy enää ja Urho pääsee kammottavan kaulapuun puristuksesta.
Vihdoinkin vapaana!
RAAAHAAA!
Raikuva riemuhuuto kajahtaa ilmoille!
Urho luo katseensa vielä kerran kaulapuuhun...

Hirvittävät mielikuvat julmuuksista piirtyvät hänen mieleensä. Pitäisikö hänen kostaa raakalaisille monien kärsineiden puolesta? Olisiko se oikein?
EI!! Kosto johtaa uuteen kostoon! Se kasvattaa uutta vihaa! Kosto aiheuttaa lisää kärsimyksiä! Olkoon, vaikka kuinka halveksinkin niitä raakalaisia!
1729
Samassa Urhon mieleen juolahtaa käytännöllinen ratkaisu matkan jatkamiseksi.
Kaulapuun kahdesta puolikkaasta hän kyhää itselleen mainion lautan, jolla hän voi laskeutua virtaa yhä alaspäin.
Vaikka kauhistuttavat kokemukset ovat tuoreina Urhon muistissa, hän ei enää sure kärsimyksiään ja ahdistustaan. Hän lähtee matkaan kevein ja toiveikkain mielin. Hän on elossa, ja elämällä on vielä paljon tarjottavana urhealle ja hyväsydämiselle miehelle.
Uudet arvaamattomat seikkailut odottavat häntä.
Onnellisena ja luottavaisena Urho luo katseensa eteenpäin, tulevaisuuteen...
LOPPU

Pikku JÄTTI ja Kuningas Janoinen
1
LIPA KERRAN KUNINGAS, JOLLA OLI AINA JANO. SIKSI HÄNTÄ KUTSUTTIIN KUNINGAS JANOISEKSI. KUNINGAS JANOINEN OLI SURULLINEN. HÄNEN KÄVI SÄÄLIKSI ALAMAISIAAN, JOTKA JOUTUIVAT KANTAMAAN HÄNELLE MONTA PAINAVAA KORILLISTA VIRVOKKEITA PÄIVASSÄ. VIRVOKKEET OLI HAETTAVA TAIKALÄHTEESTÄ, JOKA SIJAITSI PENINKULMAN PÄÄSSÄ KESKELLÄ SYNKKÄÄ METSÄÄ.
2
LÄHDETTÄ VARTIOI PELOTTAVA LOHIKÄÄRME, JOKA EI TAHTONUT LUOPUA YHDESTÄKÄÄN VIRVOITUSJUOMAPULLOSTA. KUNINKAAN JATKUVASTA JANOSTA OLI SIIS TODELLA VAIVAA.
3
ERÄÄNÄ PÄIVÄNÄ KUN JUOMAVARASTO ON JÄLLEEN TYHJÄ KUNINGAS JANOINEN PÄÄTTÄÄ TEHDÄ LOPUN RAATAMISESTA. SANOMA KIIRII YMPÄRI VALTAKUNNAN.
PUOLI VALTAKUNTAA SILLE JOKA PYSTYY RATKAISEMAAN KUNINGAS JANOISEN ONGELMAN!
IN JANO SANO
PIKKU-JÄTTI KUULEE SANANSAATTAJIEN VIESTIN JA LENTÄÄ KUNINKAAN LINNAAN!
4
TEIDÄN MAJESTEETTINNE, PIKKU-JÄTTI BRIKISTÄ SAATTE VAIN VETTÄ LISÄÄMÄLLÄ LITRAN RAIKASTA MEHUA!
5
HERKULLISTA! NYT VASTA TAJUAN KUINKA TYHMÄÄ OLI KANTAA VETTÄ KILOMETRIEN PÄÄSTÄ, KUN SEN VOI LISÄTÄ TÄÄLLÄKIN!
KUNINGAS JANOINEN OLI ILOINEN HÄN VALMISTI NYT ITSE JANOJUOMANSA JA ALAMAISILLE JÄI AIKAA PALJON TÄRKEÄMPIIN PUUHIIN KUIN RASKAS VIRVOKKEIDEN KANTAMINEN.
LOHIKÄÄRMEKIN OLI TYYTYVÄINEN. SE SAI NYT YKSIN HALLITA TAIKALÄHDETTÄ JA JUODA VIRVOKKEITA NIIN PALJON KUIN IKINÄ HALUSI. SEN PITUINEN SE.
2dl
Pikku JÄTTI
CHYMOS
CHYMOS
PIKKUJÄTTI. PIKKU-BRIKISTÄ LITRA MAKEUTTAMATONTA MEHUA!

LÄHIKUVASSA

Etelä-amerikkalainen lude

Anisocelis flavolineata

Luteille on ominaista voimakas ja epämiellyttävä haju. Niitä pidetään yleisesti vastenmielisinä hyönteisinä ja inhottavina syöpäläisinä. Luteita on maapallolla noin 25 000 lajia: toiset ulkonäöltään vaatimattomia ja toiset taas mitä kauniimpia ja värikkäimpiä. Kuvassa esiintyvän Etelä-amerikkalaisen luteen takaraajojen upeat laajentumat ovat vain koristeita, niillä ei ole käytännön merkitystä.

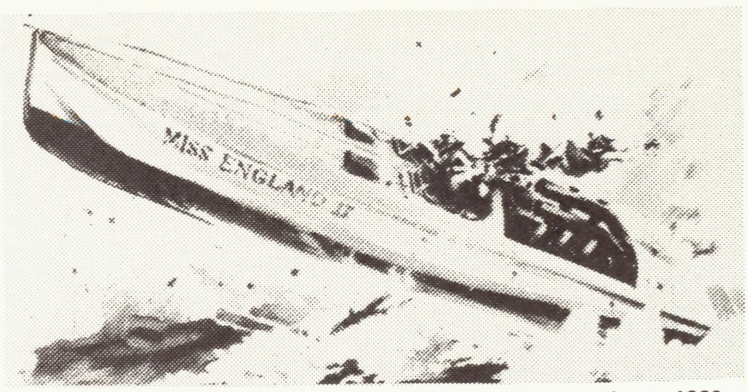
B. Durin

Leikkaa irti

Talleta tämä sivu

Ensimmäisessä maailmansodassa ilmavoimissa palvellut Sir Henry Segrave haavoittui niin pahoin, että hänen jalkaansa oli laitettava hopealevy. Mutta tämä ei lannistanut hänen rohkeuttaan, haluaan päästä huippunopeuksiin. Hän oli mies, joka hallitsi niin autot, veneet kun lentokoneetkin. Hän kuoli kilpailuissa 1930. Hänen muistokseen Englannissa jaetaan vuosittain Segrave-palkinto.

Sir Henry Segraven elämä päättyi perjantaina, 13. päivänä kesäkuuta 1930. Tämän maailmankuulun kilpa-ajajan kilpavene Miss England II joutui onnettomuuteen.

Sir Henry Segraven maine ei kuole

Valkoinen moottorivene syöksyi halki tummavetisen Windermer-järven. Sekunti sekunnilta sen vauhti kiihtyi. Monisatainen yleisö näki veneen kolmihenkisen miehistön vain pieninä pisteinä.

Yhtäkkiä veneen keula tempautui ylös ja miehistö paiskautui ulos. Kun pelastuspartio ehti paikalle, moottorivene Miss England II kellui ylösalaisin. Toinen insinööreistä oli saanut surmansa taitettuaan niskansa. Toinen oli elossa. Pilotti, Sir Henry Segrave oli elossa, mutta pahoin loukkaantunut. Hänen molemmat käsivartensa ja kaksi kylkiluutaan olivat murtuneet, hänen reitensä oli poikki, hänellä oli vakava kallovamma. Silti hän oli yhä tajuissaan.

Sir Henry kysyi ensimmäiseksi vaimoltaan, oliko hän voittanut Britannialle vetten maailmanennätyksen. Lady Segrave vastasi myöntävästi.

Kaksi ja puoli tuntia myöhemmin Sir Henry kuoli. Kuollessaan hän oli 33-vuotias.

Tämä tapahtui puoli vuosisataa sitten. Mutta yhä Sir Henry Segraven nimi muistetaan. Vuosittain jaetaan Segrave palkinto sille englantilaiselle, joka parhaiten esittää uuden tavan liikkua maalla, ilmassa tai vedessä. Lisäksi palkinnon saajan on oltava rohkea ja seikkailunhaluinen.

Palkintokomitean puheenjohtajana on markiisi Camden, Segraven paras ystävä. Camden oli Segraven joukkueen manageri myös silloin, kun huono-onninen yritys maailmanennätyksen rikkomiseksi tehtiin.

Ensimmäisissä Grand Prix ajoissaan 1921 Sir Henry Segrave jäi yhdeksänneksi ja samalla kilpailujen viimeiseksi. Mutta hän sai vankinaisen paikan STD:n ajajana.

VAUHTIKÄRPÄNEN PURI USA:SSA

Henry Segraven isä oli irlantilainen ja äiti amerikkalainen. Hän kävi koulua Etonissa. Kun ensimmäinen maailmansota alkoi 1914, hän joutui katkaisemaan opiskelunsa.

Hän palveli jalkaväessä vuoteen 1915 asti, jolloin hän liittyi Kuninkaallisiin ilmavoimiin. Hänen palveluksensa ilmavoimissa päättyi, kun hänet ammuttiin alas. Tämän jälkeen hänen jalkaansa oli laitettava hopealevy, jotta hän pystyisi jälleen kävelemään.

Vammautumisensa jälkeen ilmailuministeriö lähetti hänet Yhdysvaltoihin, jossa hän palveli lennostossa aselepoon saakka.

USA:ssa ollessaan hän tutustui moottoriurheiluun. Appersonilla hän ajoi yli 130 kilometrin tuntinopeudella. Vauhtikärpänen puraisi häntä.

Paluumatkallaan Englantiin hän yritti päästä Sunbeam-Talbot-Darracq'in kilpa-ajajaksi. Mutta kun muistaa hänen jalkavammansa, ei ole hämmästyttävää, että häntä ei huolittu.

KILPARATOJEN SANKARI

Henry Segrave ei kuitenkaan antanut periksi. Hän osti vuoden 1914 mallia olevan Grand Prix Opelin, ja osallistui kilpa-ajoihin Brooklandissa. Ensimmäisessä kilpailussaan Segraven tuntinopeus kohosi 160 kilometriin. Hän oli tyyni ja taitava. Hän sai autonsa pysymään tiellä ja saapui turvallisesti maaliin.

Vajaata tuntia myöhemmin hän osallistui samalla autolla elämänsä toiseen kilpailuun — ja voitti!

Ennen rallikauden 1920 päättymistä Segrave hankki vielä kaksi muuta voittoa, kolme toista ja kolme kolmatta sijaa. Niinpä hänet 1921 hyväksyttiinkin kuuluisan kilpa-autotallin STD:n ajajaksi. Mutta hänen tuli itse vastata omista kuluistaan ja maksaa autolleen aiheutuneet vahingot.

Hän päätti tehdä kaikkensa onnistuakseen. Hän aloitti ankaran harjoittelun, luopui tupakasta ja alkoholista.

Mutta Ranskan Grand Prixin rata oli hyvin epätasainen. Segraven oli vaihdettava renkaita neljätoista kertaa, irtokivi särki hänen bensatankkinsa ja hänellä oli vaikeuksia moottorinsa kanssa. Hän pääsi maaliin yhdeksäntenä eli loppuun ajaneista viimeisenä.

Nyt hänet kuitenkin hyväksyttiin STD:n tallin suureksi tähdeksi. Ja pian hän saattoi juhlia ensimmäistä suurta voittoaan. Hän voitti 200 mailin (320 km) kilpailut Brooklandissa.

Seuraavana vuonna hän rikkoi Tourist Trohpyn kierrosennätyksen ja oli toinen Coppa Floriossa. 1923 hän voitti ensimmäistä kertaa Grand Prix-mestaruuden englantilaisella autolla Ranskan Toursissa.

Samana vuonna hän voitti myös Boulognen Grand Prixin. Vaikka hänellä oli vaikeuksia sytytysmagneeton kanssa Ranskan Grand Prixissä 1924, hän menestyi Espanjan Grand Prixissä.

1926 Henry Segrave teki nopeuskilpailujen uuden ennätyksen: 203.8 mailia/tunti (327.981 km/t) V-12 nelilitraisella Sunbeamilla Southport Sandsilla.

Maaliskuussa 1927 hän teki uuden ennätyksen Sunbeamilla, jota oli vahvistettu kahdella jättiläismäisellä Matabele-lentokonemoottorilla. Myöhemmin hän palasi Daytonaan ja teki uuden ennätyksen maailman kauneimmalla kilpa-autolla, Kultaisella nuolella.

KUOLEMA KESKEN KILPAILUN

Kymmenen päivää sen jälkeen kun hän oli tehnyt uuden nopeusennätyksen 231.36 maili/tunti (372.258 km/t) hän voitti Fischer Cup -kilpailut Miamissa pikaveneellään Miss Englandilla. Palattuaan kotiin hän sai aatelisarvon saavutustensa ansiosta.

Seuraavaksi hän kävi Saksassa voittamassa pikaveneiden mestaruuden, Euroopan mestaruuden ja Volpi Cupin.

Hän oli yhtenä suunnittelemassa konetta, jota kutsuttiin Segrave Meteoriksi. Hän suunnitteli myös Hillman Segrave -auton.

Ja sitten perjantaina 13. päivänä kesäkuuta 1930 hänen kunnianhimoinen ja uskollinen pyrkimyksensä vauhtiin johti hänet kuolemaan Windermer-järvellä.

Sir Henry Segrave oli aikansa suurin kilpailija. Autourheilun hän lopetti jo vuonna 1927 ja tuolloin hän oli voittanut 49:stä kilpailustaan 31.

Kun Sir Henry Segrave oli kuollut, hänen isänsä Charles levitti hänen tuhkansa Segrave Meteor lentokoneesta Etonin leikkikenttien ylle.

Vuodesta 1930 lähtien Segrave Trophyn voittajat ovat olleet miehiä ja naisia, joilla on ollut samanlainen urhea luonne kuin Sir Henryllä oli.

Segrave oli ensimmäinen, joka voitti Grand Prix -ajot englantilaisella autolla. Vuonna 1923 Toursissa hän ylsi voittoon kaksilitraisella Sunbeamillaan.